

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

**Základní škola a Mateřská škola Tlustice,
okres Beroun,**

„Naše škola“ (ŠVP ZV)

„Naše škola společně“ (ŠVP ZV s upravenými výstupy)

OBSAH

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy	4
3. Charakteristika ŠVP	8
4. Učební plán	34
5. Učební osnovy předmětu Český jazyk	36
6. Učební osnovy předmětu Člověk a jeho svět	47
7. Učební osnovy předmětu Matematika	82
8. Učební osnovy předmětu Anglický jazyk	98
9. Učební osnovy předmětu Hudební výchova	112
10. Učební osnovy předmětu Výtvarná výchova	119
11. Učební osnovy předmětu Pracovní činnosti	130
12. Učební osnovy předmětu Tělesná výchova	143
13. Učební osnovy předmětu Informatika	150
14. Učební osnovy nepovinného předmětu Angličtina hrou	158
15. Učební osnovy nepovinného předmětu Konverzace anglického jazyka	167

16. Hodnocení žáků	178
17. Autoevaluace školy	191

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Oficiální název ŠVP ZV a ŠVP ZV s upravenými výstupy

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání a Školní vzdělávací program pro základní školy s upravenými výstupy.
Úprava RVP ZV na základě Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy pod č.j. MŠMT-7019/2017 ze dne 3.5.2017.

1.2 Motivační název

„Naše škola“ – ŠVP ZV
„Naše škola společně“ – ŠVP ZV s upravenými výstupy

1.3 Předkladatel

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Tlustice, okres Beroun, příspěvková organizace
IČO: 750 30 616
RED IZO: 650 011 635
Ředitel školy: Mgr. Bc. Zdeňka Patková, Ph.D.
Adresa: Tlustice 148, 268 01 Hořovice
Telefon: 311 51 24 29
E-mail: zs.ms.tlustice@seznam.cz
Web: www.zsmstlustice.cz

1.4 Zřizovatel

Název: Obec Tlustice
Adresa: Tlustice 203, 268 01 Hořovice
Telefon: 311 51 22 19
E-mail: ou@tlustice.cz
Web: www.tlustice.cz

1.5 Platnost dokumentu

Platnost dokumentu od 1.9.2017 Razítko školy

Podpis ředitele školy:

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Velikost školy

Škola patří mezi malé školy. Základní škola je školou málotřídní. Nachází se v obci s 1000 obyvateli. Naše málotřídní škola je školou rodinného typu. V současné době je organizována jako dvoutřídní škola prvního stupně s pěti ročníky. Součástí školy je školní jídelna a školní družina a je integrována s mateřskou školou.

Součásti školy:

Základní škola	2 třídy pro 1. – 5. ročník kapacita 50 žáků	IZO : 150011644
Mateřská škola	2 třídy kapacita 40 žáků	IZO : 150011652
Školní družina	1 oddělení kapacita 25 žáků	IZO : 150011661
Školní jídelna	kuchyně a jídelna kapacita 100 jídel	IZO : 150011679

2.2 Vybavení školy

Prostorové

Celý školní areál je oplocen. Východ ze školy je situován mimo hlavní komunikaci. K dispozici jsou 3 učebny, pracovní a relaxační místnost pro školní družinu, menší tělocvična, ředitelna, kabinet. K budově náleží školní zahrada s hřištěm s umělým povrchem a průlezkami sloužící pro sportovní vyžití či relaxaci během výuky, o velkých přestávkách, ale i pro odpolední volný čas žáků. Součástí zahrady je koš na streetball a betonový stůl na stolní tenis. Za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj byl realizován projekt Zahradní výukový altán. Na projektu se podíleli i žáci a zaměstnanci školy. Škola má vlastní kuchyni s jídelnou, která zajišťuje obědy, dopolední i odpolední svačiny a pitný režim. Všichni strávníci si mohou objednávat a odhlašovat obědy prostřednictvím internetu. Okolí školy skýtá dobré možnosti pro činnost školní družiny i pro tělesnou výchovu.

Materiální a technické

K dispozici ZŠ i MŠ jsou technické pomůcky např.: počítače propojené v síti a připojené k internetu a k tiskárně, magnetofony s CD, kopírovací přístroj, interaktivní tabule.

I. třída:

Kmenová učebna vybavená víceúčelovým a funkčním zařízením. Počítače propojené v síti a i internetu, interaktivní tabule s výukovými programy.

II. třída:

Kmenová učebna vybavená víceúčelovým a funkčním zařízením. Počítače propojené v síti slouží především pro výukové programy 1. stupně. Při výuce je využívána interaktivní tabule SmartBoard a kvalitní výukový software zejména od firmy Terasoft. Internet je permanentně k dispozici.

III. třída

Učebna je vybavena víceúčelovým zařízením. Je rozdělena na pracovní a relaxační část. Notebook je připojen k internetu a na místní tiskárnu.

Školní družina:

Prostory pro zájmovou činnost jsou vybaveny pracovním a odpočinkovým nábytkem, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci a pro učení. Součástí vybavení ŠD je PC připojený k internetu.

Ředitelna:

Je vybavena počítačem, tiskárnou připojenou k lokální síti a internetu.

Kabinet školy:

Slouží jako sborovna, prostor je určen také k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě poskytnu tí další pomoci při zdravotních problémech. Je vybaven stolním počítačem, dvěma notebooky připojenými k internetu a ke kopírce. Jsou zde shromážděny pomůcky pro výuku všech předmětů, které jsou postupně obměňovány a modernizovány. Fond učebnic tvoří řady učebnic (nakladatelství Prodos, SPN, Alter, Nová škola, Fraus) pro výuku hlavních předmětů v 1. – 5. ročníku, ostatní učebnice jsou využívány jako doplňkové, pro přípravu učitelů a rozšíření nabídky činností a témat ve výuce. Učitelé mají k dispozici odbornou literaturu, pravidelně odebíráme pedagogické časopisy (Moderní vyučování, Učitelské noviny, Integrace a inkluze ve školní praxi, Prevence).

Prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů

WC a umývárny vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídající fyziologickým potřebám daného věku a příslušným normám.

Školní jídelna

Prostory určené pro společné stravování jsou k tomuto účelu náležitě vybavené.

Prostory pro odkládání obuvi a oděvu***2.3 Charakteristika pedagogického sboru***

Pedagogický sbor je tvořen ředitelkou školy, pedagogickými pracovníky základní školy, vychovatelkou školní družiny a předškolními pedagogy v mateřské škole. Úvazky a počty pedagogických pracovníků jsou závislé na počtu žáků ve škole. Škola má vytvořen školní poradenský systém tvořený výchovným radcem, školním metodikem prevence, speciálním pedagogem. Škola pravidelně spolupracuje s externím školním psychologem a etopedem.

Většina pedagogických pracovníků má odbornou kvalifikaci potřebnou pro výkon jejich povolání, ostatní pedagogové si potřebnou kvalifikaci musí doplnit v rámci DVPP. Pravidelně a často se zúčastňujeme dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle stanovených priorit v plánu školy. Pedagogičtí pracovníci mají potřebné profesní dovednosti – jsou komunikativní ve směru k žákům, zákonným zástupcům, ostatním pedagogům a odborníkům, schopní diagnostikovat žáky a motivovat je k další činnosti a udržet kázeň. Z hlediska věkového složení převažují pracovníci středního věku.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

V současné době škola nerozvíjí žádný projekt mezinárodní spolupráce. Škola je přihlášena do programu e-Twinning zaměřeného na spolupráci se školou ze SR. Škola spolupracuje s místními školami v oblasti environmentální výchovy, v oblasti vymezující vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a bezpečí Mezi dlouhodobé projekty patří spolupráce s mateřskou školou, týdenní pobyty mimo školu zaměřené na turistiku, tábornické dovednosti a ochranu přírody. Dále tematické akce – Den Země, projektové dny, návštěvy divadel, výstav, exkurze, zápis v podobě pohádkových postav, plavecký výcvik žáků I. třídy, besedy.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Škola organizuje třídní schůzky, mezi další formy komunikace a spolupráce s rodiči patří individuální konzultace s rodiči žáků a zjišťování názorů rodičů na dílčí problémy vzdělávání ve škole formou anket a dotazníků. Škola umožňuje prostřednictvím Dne otevřených dveří účast zákonných zástupců ve výuce a na výchovných a vzdělávacích činnostech. Vedení školy spolupracuje při řešení výchovných a vzdělávacích problémů s PPP v Hořovicích, Berouně, SPC v Berouně a SPC v Praze. Se svým zřizovatelem se vedení pravidelně setkává. Vzájemnou informovanost pomáhá udržovat i místní rozhlas a internetová síť (e-mail, webové stránky), nástěnky a vývěsky před školou a na návsi. Konají se pravidelná vystoupení pro veřejnost, kulturní a společenská setkání. Školská rada byla zřízena 26.8.2015.

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 Zaměření školy

Naše málotřídní škola umožňuje vytvářet rodinnou atmosféru a individuální přístup k žákům, vést žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci, k samostatnosti. Dáváme dětem dostatek podnětů k tvořivosti a snaze po získávání dalších dovedností a vědomostí s důrazem na jejich uplatnění v životě. Vedeme žáky k citlivému vztahu k přírodě s chápáním ekologických a environmentálních principů. Vzhledem k menšímu počtu dětí můžeme lépe využívat komunikační a informační technologie a výukové programy. Vytváříme základy pro schopnosti řešit situace běžného života, pro toleranci, sebehodnocení, odpovědnost.

3.2 Vzdělávací priority školy (Školního vzdělávacího programu)

- 1) Poskytovat zejména vzdělání zaměřené na „aktivní dovednosti“ žáků.
- 2) Podporovat rozvíjení pohybových dovedností žáků ve školních i mimoškolních sportovních aktivitách.
- 3) Rozvíjet komunikační dovednosti žáků
 - v mateřském jazyce,
 - v anglickém jazyce,
 - v informačních a komunikačních technologiích
 - v sociálních vztazích.
- 4) Pěstovat v dětech ekologické cítění.

Co by měl zvládnout žák pátého ročníku

Základní znalosti:

Čtení s důrazem na porozumění, psaní, počítání, používání počítače na uživatelské úrovni a práce s informacemi, orientace v čase a prostoru, zvládnutí učiva dle svých možností...

Osobní bezpečí:

Nechodit s cizími lidmi, nebrat si od nich nic, vědět, jak si poradit v nebezpečné situaci, pamatovat si důležitá telefonní čísla, být pozorný k tomu, co se děje kolem, předcházet možným rizikovým situacím.

Praktické dovednosti:

Cestování autobusem, vlakem, telefonování, orientace v mapě...

Důležité návyky:

Učební (vedení sešitu, diáře, orientace v textu), hygienické, pracovní (pořádnost, nezapomínat...)

A něco navíc:

Umět sám něco vytvořit, napsat srozumitelný text, přečíst knihu...

Sociální dovednosti:

mít sebedůvěru, prosadit se, vhodně komunikovat s okolím, omluvit se, nelhat, pozdravit, pomáhat si s kamarády, respektovat domluvená pravidla...

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie budou uplatňovány všemi pedagogy a představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, aktivity a příležitosti vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou formulovány ke všem klíčovým kompetencím.

Kompetence k učení	
<i>umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</i>	Vyhledávání, třídění a ověřování informací, probírání učiva různými způsoby a metodami, prolínání učiva jednotlivých předmětů, využívání vlastních vědomostí k pomoci spolužákům, individuální přístup k žákům, účast v soutěžích, vedení k samostatnosti a sebekontroli.

Kompetence k řešení problémů	
<i>podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</i>	Otevřené upozorňování na problémy, problémy se snažit řešit s dětmi s ohledem na jejich věk, předkládání problémů vázaných na učivo i každodenní život, aplikace osvědčených postupů.

Kompetence komunikativní	
<i>vést žáky k všestranné a účinné komunikaci</i>	Naslouchání názoru druhých, prezentace a obhajoba vlastního názoru, spolupráce s jinými školami, rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, informační a komunikační prostředky, gesta, důraz na výstižné a stručné vyjadřování v písemném i mluveném projevu.

Kompetence sociální a personální	
<i>rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých</i>	Spolupráce ve skupině, vzájemná pomoc, respektování společně dohodnutých pravidel, upevňování dobrých mezilidských vztahů.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie budou uplatňovány všemi pedagogy a představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, aktivity a příležitosti vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou formulovány ke všem klíčovým kompetencím.

Kompetence občanské	
<i>připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti</i>	Podílení se na vytváření pravidel, příprava besídek pro veřejnost, účast na soutěžích, úklid v okolí školy a v obci, sázení stromků, brigády, školní akce, třídění odpadů.

Kompetence pracovní	
<i>pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci</i>	Doplnění výuky o praktické exkurze, seznamování žáků se základy bezpečnosti, dodržování vymezených pravidel, pomoc při úklidu prostranství školy a při brigádách, vedení žáků k sebehodnocení své práce

KOMPETENCE K UČENÍ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání	Co chce nabídnout naše škola?
✚ Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení. ✚ Projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.	✚ Týdenní plány, účast žáka na plánování výuky náročnosti úkolů, způsobu řešení a zpracování. ✚ Zajímavé úlohy (např. zpracování libovolně zadaného tématu). ✚ Různé způsoby učení (pamětní, logické, činnostní). ✚ Různé organizační metody práce (frontální, ve dvojicích, skupinová, individuální, projekty). ✚ Tvoření otázek a hledání odpovědí.
✚ Vyhledává a třídí informace na základě jejich pochopení, propojení a systematizace a efektivně je využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.	✚ Volný přístup k informačním zdrojům (Internet, knihovna, encyklopedie, telefon). ✚ Učíme žáka pracovat s počítačem. ✚ Návštěvy knihoven, informačních center. ✚ Praktické aktivity. Formuláře, dotazníky, nakupování, příprava výletu, jízdní řády, vědomostní soutěže, kartotéky, tvoříme úkoly pro spolužáky.
✚ Operujeme obecně užívanými termíny, znaky, symboly, uvádí věci do souvislostí. ✚ Propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy,	✚ Tematické projekty. ✚ Propojování předmětů. ✚ Integrovaná tematická výuka napříč všemi předměty.
✚ Samostatně pozoruje a experimentuje. ✚ Získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro použití v budoucnosti.	✚ Praktické aktivity: pokusy, experimenty, výzkumy, ankety, pozorování, záznam. ✚ Zpracování výsledků. ✚ Formulace závěrů.
✚ Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení. ✚ Posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplňuje si jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit. ✚ Kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.	✚ Zakládání prací, žákovské portfolio. ✚ Individuální plány, hodnocení žáka a jeho průběžných výsledků. ✚ Vlastní záznamy žáka, formulace sebehodnocení. ✚ Počítačové testování s možností opakování a oprav, práce s chybou.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání	Co chce nabídnout naše škola?
✚ Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ní. ✚ Rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách. ✚ Promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností.	✚ Spoluúčast na řešení problémů (diskuse). ✚ Rozhovory o problémových situacích mimo školu (informace z masmédií, zkušenosti žáků). ✚ Řešení problémů v problémových úlohách ze života (využití formy dramatické výchovy), např. patologické jevy, organizace školního roku.
✚ Vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky. ✚ Využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechává se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problémů.	✚ Práce s informacemi získaných z různých zdrojů informací (ústní, tištěné, mediální a počítačové). ✚ Sloh: dokončování příběhů. ✚ Přiměřeně věku se učíme pracovat s Internetem. ✚ Práce s chybou. ✚ Praktické pokusy.
✚ Samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.	✚ Zařazujeme do vyučování netradiční úlohy. ✚ Zařazování problémů do projektů. ✚ Skupinová práce – porovnání řešení mezi skupinami, porovnání způsobů řešení, zdůvodňování postupů.
✚ Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací. ✚ Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.	✚ Podíl na tvorbě obecního časopisu. ✚ Výuka žák – žák; děti se učí navzájem.
✚ Kriticky myslí. ✚ Činí uvážlivá rozhodnutí. Je schopen je obhájit. ✚ Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.	✚ Sebehodnocení, učíme děti všimnout si pozitiv i negativ daného rozhodnutí. ✚ Prezentace závěrů; grafy a vizuální zpracování. ✚ Prezentace práce před skupinou.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání	Co chce nabídnout naše škola?
✚ Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu. ✚ Vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném a ústním projevu.	✚ Slohový výcvik v rámci českého jazyka (např. dějová posloupnost, vyhledávání podstaty sdělení), besedy nad knihami. ✚ Pravidelné mluvené projevy žáka, diskusní okruhy – možnost vyjádření názoru žáka. ✚ Prezentace práce před skupinou. ✚ Řečový vzor učitele.
✚ Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze. ✚ Obhájí svůj názor a vhodně argumentuje.	✚ Společné stanovení a dodržování pravidel účelné komunikace. ✚ Učíme se naslouchat, hovořit k problému ✚ Učíme se vysvětlit proč obhajujeme daný názor a doložit konkrétní podklady. ✚ Učíme žáky obhajovat svůj názor vhodnou formou v dané situaci.
✚ Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků. ✚ Přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.	✚ Předkládáme žákům různé zdroje a druhy textů, zvukových záznamů, obrazových materiálů. ✚ Pantomima jako prostředek pochopení lidských gest. ✚ Výuka čtení s prvky kritického myšlení, čtení s porozuměním, vyhledávání odpovědí v textu..
✚ Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.	✚ Učíme se nahrávat zvuk i obraz (kamera, fotoaparát). ✚ Učíme se telefonovat (mobilní telefon a jeho možnosti). ✚ Základy ovládání multimediální techniky (video, kopírka, interaktivní tabule). ✚ Základy obsluhy PC a jednotlivých prvků sestav (tiskárny, scanner).
✚ Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.	✚ Uvádění veřejných aktivit, účast a jednání s partnery školy. ✚ Spolupráce napříč ročníky. ✚ Příprava akcí pro MŠ. ✚ Navazování kontaktů s jinými školami. ✚ Bezpečné prostředí.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání	Co chce nabídnout naše škola?
✚ Účinně pracuje ve skupině. ✚ Podílí se spolu pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu. ✚ Na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.	✚ Rozdělení rolí ve skupině. Vymezení kritérií dobře odvedené práce. Spolupodílení se na vytvoření pravidel spolupráce a upozornění na jejich porušení. ✚ Plnění jednoduchých úkolů s menším počtem kroků. ✚ Pomoc při potížích při realizaci úkolu. ✚ Postarání se o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele. ✚ Udržování pracovního pořádku.
✚ Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu. ✚ Na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů. ✚ V případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.	✚ Sledování práce celé skupiny, jednotlivců i sebe a vyhodnocení práce podle modelu. ✚ Pod vedením učitele nebo podle pracovního listu žáci navrhnou, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak. ✚ Vyslovení ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku. ✚ Neodmítáme ani nekritizujeme nápady, dokud nejsou prozkoumány. ✚ Neposmíváme se, reagujeme na informaci, nikoliv na osobu. ✚ Při potížích nebo nezdaru neshazujeme vinu na druhé.
✚ Přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy. ✚ Chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu. ✚ Oceňuje zkušenosti druhých lidí. ✚ Respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.	✚ Předkládáme nabídky úkolů takové, aby si žák vybral ty, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny. ✚ Pomáháme zvolit cíl pro sebezlepšení a určujeme, co pro to může udělat žák. ✚ Učitel se žákem mluví o jeho práci a jak ji zlepšit.
✚ Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj. ✚ Ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.	✚ Omlouváme se, pokud jednáme impulzivně či nezvládáme své chování.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání	Co chce nabídnout naše škola?
✚ Respektuje přesvědčení druhých lidí. Váží si jejich vnitřních hodnot. ✚ Je schopen vcítit se do situací jiných lidí. ✚ Odmítá útlak a hrubé zacházení. ✚ Uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.	✚ Poznáváme hodnoty druhých lidí (multikulturní výchova), práva dětí. ✚ Dramatické a sociální hry, sociálně osobnostní výchova. ✚ Pohádky (dobro x zlo).
✚ Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy. ✚ Je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ní.	✚ Tvorba pravidel, řádů (Slabikář dětských práv), a kontrola dodržování pravidel.
✚ Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace. ✚ Poskytne dle svých možností účinnou pomoc. ✚ Chová se zodpovědně v krizových situacích ohrožující život a zdraví člověka.	✚ Začlenění výuky zdravotní výchovy. ✚ Krizové situace – nácvik řešení pomocí dramatické výchovy (modelové situace).
✚ Respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní a historické dědictví. ✚ Projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům. ✚ Aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.	✚ Poznávání tradic prostřednictvím návštěv muzeí, divadel, kulturních akcí, výstav). ✚ Účast na kulturních akcích školy, veřejná vystoupení. ✚ Reprezentace školy (soutěže, sport). ✚ Propojení s životem obcí.
✚ Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy. ✚ Respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí. ✚ Rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.	✚ Ekologické aktivity (např. třídění odpadů, sběr papírů, úklid obce, zhasíná, neplýtvá vodou, bere si jen tolik, co sní, s materiály pracuje úsporně). ✚ Projektové dny např. Den Země, výpravy do přírody, péče o životní prostředí kolem sebe.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání	Co chce nabídnout naše škola?
✚ Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. ✚ Dodržuje vymezená pravidla. ✚ Plní povinnosti a závazky. ✚ Adaptuje se změněné nebo nové pracovní podmínky.	✚ Žáci plánují s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci (projekty – sestavení fenologického kalendáře, záznamy meteorologických měření, záznamy z ornitologického pozorování, příprava Velikonočního a Vánočního jarmarku).
✚ Přístupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.	✚ S pomocí učitele, případně podle předlohy přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup. ✚ Pracujeme úsporně. (šetříme materiál, elektrickou energii apod.) ✚ Pod vedením učitele jsou dodržována bezpečnostní pravidla při práci, žáci pracují tak, aby chránili zdraví své i ostatních.
✚ Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost. ✚ Činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.	✚ Žáci s pomocí učitele průběžně porovnávají dílčí činnosti s předem stanovenými kritérii a navrhuji úpravy, které vedou ke zlepšení. ✚ Žáci s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci. ✚ Žáci s pomocí učitele zjišťují, jaký vliv mají výrobní postupy, které používají vliv na životní prostředí (např. renovace šk. nábytku). ✚ Žáci zjišťují, jakou práci přispívají různí lidé k tomu, aby se mohli ráno dostavit do školy. ✚ Žáci zjišťují, jaké profese e věnují lidé v jeho okolí, co v rámci této profese dělají a co musí dobře ovládat, aby mohli profesi úspěšně vykonávat. ✚ Podílí se na organizaci školních akcí.
✚ Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci. ✚ Chápe podstatu cíl, a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.	✚ Vhodným způsobem nabídne vlastní služby (např. doučování). ✚ Hospodaří s utrženými prostředky – šetří finance pro konkrétní výdaje (sběr papíru, pomerančové kůry atd.) ✚ S pomocí učitele vysvětlí na příkladech základní etické normy podnikání (diskuze nad přečteným článkem nebo nad vytvořenými modelovými situacemi).

Používáme Bloomovu taxonomii kognitivní domény pro rozvíjení různých myšlenkových operací

Bloomova taxonomie cílů kognitivní domény obsahuje šest kategorií intelektuálních cílů, které jsou považovány za určité hladiny a postupují od nejjednodušší (znalost) k nejsložitější (hodnotící posouzení).

Je samozřejmé, že zvládnutí úloh na vyšších úrovních předpokládá zvládnutí úloh na úrovních nižších.

1. Znalost Bloomovy taxonomie a schopnost ji použít pomáhá učitelům cíleně rozvíjet u žáků **myšlení na všech úrovních**.
2. Pro plánování školního vzdělávacího programu postaveného na kompetencích i pro **plánování vyučovací hodiny** v rámci ŠVP je ovládnutí „Blooma“ nezbytné – myšlenkové operace jsou totiž přirozenou součástí klíčových kompetencí.
3. Nejen učitelé dávají **správně pojmenovaný výstup v ŠVP s využitím správného slovesa či vhodného výrazu rychlou odpověď na to, co žák umí, když umí**. S pomocí této znalosti lze stanovit cíle a kritéria učení.

Jednotlivé hladiny kognitivní domény, jejich popis a odpovídající akční slovesa procesu myšlení, která jsou v souvislosti s touto hladinou často používána, jsou uvedena v tabulce.

V tabulce se orientujte tak, že 6. hladina je nejkompexnější, tedy i nejvyšší hladinou:

Hladina	Popis	Vhodné výrazy popisující činnost	Produkt
6. Hodnocení	Žáci stanovují na základě dříve naučených norem a kritérií stanovit hodnotu nebo cenu složitého produktu	obhájit nebo vyvrátit, rozvíjet a kritizovat, posoudit, zaujmout nebo podpořit stanovisko, ospravedlnit, diskutovat, rozhodnout, zvážit, dát do souvislosti, pochválit, doporučit, řadit, odhadnout, zhodnotit, vybrat, předpovědět, zvolit, měřit, ocenit, shrnout	závěr, přehled, posudek, standard, hodnocení, doporučení, porovnání, jednání u soudu, sebehodnocení, řízená skupinová diskuse
5. Syntéza	Žáci vytvářejí z několika jednodušších komponentů původní a složitý výrobek	tvořit, stavět, sestavit, smontovat, složit, vytvořit originál, vytvořit hypotézu, komponovat, psát, řešit, předvést, stanovit, předpovědět, naplánovat, rozvinout, vynalézt, navrhnout, zorganizovat, připravit, formulovat, uspořádat, zařadit, zkombinovat	článek, vynález, hlášení, formulace, otázka, hra, píseň, stroj, nástroj, alternativní činnost, alternativní postup, experiment, divadelní hra, kniha, soubor pravidel, soubor norem
4. Analýza	Žáci rozčlení složitou věc na její komponenty a dokáží vysvětlit, proč je daná složitá sestava vztahů uspořádána daným způsobem nebo jaké příčiny k takovému uspořádání vedly	porovnat, analyzovat, rozdělit, vysvětlit proč, ukázat jak, nakreslit schéma a grafy, načrtnout, roztřídit, najít rozdíl, prozkoumat, vybrat, experimentovat, ptát se, inventarizovat, rozeznat, odlišit, řešit, diskutovat, kritizovat,	dotazník, diskuse, kampaň, odhalení chyby, hlášení, zpráva, přehled, ověření závěrů, definice slova, graf
3. Aplikace	Žáci použijí dříve naučenou látku, například pojmy, pravidla nebo generalizace při zpracování nové látky	zařadit, aplikovat, nalézt, vybrat, vypočítat, použít, připravit, vytvořit, zobecnit, uspořádat, vyřešit, předvést, nakreslit, provádět, dramatizovat, cvičit, ukázat, naplánovat, ptát se, překládat, komunikovat, posunout, zobrazit	mapa, projekt, předpověď, graf, ilustrace; Dokument, který vychází z: přehledu, řešení, seznamu, projektu, dramatizace, kresby, uměleckého díla
2. Porozumění	Žáci vyjádří vlastními slovy dříve naučenou látku	definovat, diskutovat, podat zprávu, vyjádřit vlastními slovy, popsat, shrnout, podpořit názor, uvést příklady, přiřadit, přeformulovat, vysvětlit, zdůvodnit, umístit, rozpoznat, poznat,	model, řeč – projev, nahrávka na kazetě, vzájemné vztahy, dramatizace, kreslený komiks, scénka, graf, fotografie, prohlášení, porovnání, analogie, přehled, diagram, shrnutí, prohlášení závěry, příběh, porovnání teze
1. Znalost	Žáci si vybaví, reprodukují nebo rozeznají dříve naučené informace	reprodukovat, říci, připomenout, referovat, vyprávět, vybavit si, udělat seznam, zaznamenat, identifikovat, nazvat, označit, vybrat, seřadit, popsat, naučit se z paměti, recitovat, definovat, pojmenovat, vyjmenovat	události, nahrávky, noviny, časopisy, TV show, rádio, texty, filmy, video, divadelní hry, ukázky z filmů

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vyhláška č. 27/2016 Sb. ze dne 21. ledna 2016, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných upravuje pravidla vzdělávání žáků a předkládá přehled podpůrných opatření.

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a školského poradenského zařízení.

V rámci školy jde pak především o spolupráci třídního učitele, ostatních vyučujících žáka a vedení školy. Tito jmenovaní spolu s pracovníky školských poradenských zařízení budou spolupracovat při řešení problémů týkajících se vzdělávání těchto dětí. Velký význam pro úspěšné vzdělávání má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou žáka. Za nutné také považujeme stálé zkvalitňování odbornosti pedagogických pracovníků.

Zásady komunikace učitele s rodičem:

- + vytvoření klidné atmosféry (pochvala dítěte, optimismus),
- + dopřání dostatku času pro rozhovor s rodiči (vhodnost využití konzultačních hodin),
- + popsání (nehodnocení) situací, chování a příhod se žákem (nedávat dítěti „nálepky“),
- + uvádění zdrojů svých informací (totéž umožnit rodičům),
- + ujasnění si pojmů spolu s rodiči (nastolení „pravidel hry“),
- + uvádění konkrétních příkladů a objasňování svých stanovisek (rozebrat s rodiči možné souvislosti, uvést důvody, co vše učitel zvažil, než se rozhodl takto reagovat),
- + snaha citlivě rodičům poradit a nabídnout jim pomoc.

Vyučovací strategie při diferencovaném vyučování:

1. Výuka bude vedena a pokyny žákům budou zadávány na základě jejich schopností a zájmů tak, aby pro ně byly atraktivní a respektovaly učební styl jednotlivých žáků.
2. Při práci budou využívány rozdílné výukové zdroje. Bude využita skupinová práce a práce v týmech.
3. Budou vytvořeny časově diferencované úkoly.
4. Při práci budou využívány specifické aktivity, po jejichž splnění se každý žák samostatně přesune k plnění dalšího úkolu. Žákům bude nabídnuto několik možností aktivit s možností samostatné volby.
5. Při plnění úkolů bude respektována rovnováha mezi splnitelností úkolu a vhodné motivace.
6. Zařazování žáků do skupin bude prováděno s rozmyslem a transparentností.
7. Bude vytvořen systém vzájemné pomoci ve skupině nebo třídě, pomocí něhož žáci zvládnou vyřešit vzniklé problémy sami nebo s pomocí svých spolužáků.
8. Při plnění zadané práce bude vytvořen systém odevzdání úkolů a přizpůsobení si pracovního prostředí.
9. Bude podporováno žádoucí pracovní chování, na konci vyučování bude dána žákům zpětná vazba k jejich práci i chování.
10. Žáci během plnění úkolů budou informováni předem, za jak dlouho jim vyprší čas ke splnění uloženého úkolu.
11. Při procesu učení v heterogenních třídách s žáky se SVP budou využívány rituály, otevřené vyučování, vrstevnické učení, kooperativní učení, společné učební situace, diferenciací a individualizace.

Spolupráce s odborným pracovištěm:

- ✚ seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s danými specifickými vzdělávacími potřebami žáka (možnost přednášek a konzultací vztahujícím se k postižení žáka),
- ✚ dohoda s rodiči a odborným pracovištěm na možnostech úzké spolupráce,
- ✚ pomoc při vypracování individuálního vzdělávacího plánu,
- ✚ vysvětlení a ojasnění způsobu hodnocení žáka (slovní hodnocení, možnosti úlev),
- ✚ zabezpečení potřebných kompenzačních a didaktických pomůcek,
- ✚ zajištění odborné literatury.

Zásady práce pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami:

- + respektování zvláštností a možností žáka,
- + seznámíme všechny pedagogy se specifickými potřebami žáka
- + dohodneme se s rodiči na možnostech úzké spolupráce, stanovíme termíny pravidelných schůzek (zpravidla jednou měsíčně), v případě potřeby budou schůzky častější,
- + včasné poskytnutí speciální pomoci (čím dříve, tím lepší výsledek práce),
- + dodržení jednotlivých vývojových etap (důležité je „nepřeskakovat“),
- + vypracujeme individuální vzdělávací plán či plán pedagogické podpory
- + seznámíme spolužáky s rozdílným způsobem hodnocení,
- + utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- + zajištění kompenzačních a didaktických pomůcek,
- + užívání speciálních metody a forem při práci,
- + dodržení zásady všestrannosti (dbáme na to, aby dítě mohlo své znevýhodnění kompenzovat i jinými činnostmi, v nichž je úspěšné),
- + dodržení zásady soustavnosti (snaha zapojit žáka do všech vzdělávacích aktivit).
- + kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků, časté opakování učiva,
- + využívání reedukačních postupů podle druhu a stupně poruchy,
- + podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními,
- + dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa,
- + možnost změn v uspořádání třídy pro skupinové vyučování a výchovné činnosti,
- + širší možnosti sportovního vyžití k uvolnění psychického a fyzického napětí,
- + odstranění rušivých vlivů při práci,
- + navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- + vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný,
- + zařazování relaxačního cvičení.
- + zajištění skupinové nebo individuální péče,
- + zajištění specifických učebnic a pomůcek,
- + volba odpovídajících metod a forem práce,
- + případná pomoc asistenta pedagoga,
- + nastolení pravidelné spolupráce s rodinou a odborným pracovištěm,
- + vytvoření příznivého klimatu pro tyto žáky ve školním prostředí.

Zásady práce pro žáky s LMP:

- + vývojová podpora v motorice a vnímání,
- + zprostředkování kognitivních a řečových předpokladů učení,
- + podpora schopnosti řešit problémy,
- + podpora metakognice,
- + pomoc k emocionálnímu zmocnění se frustrace a jiných negativních zkušeností,
- + intervence modifikace chování k zamezení sociálních nápadností,
- + vycházet z individuality žáka s LMO
- + žáka s LMP chápat a posuzovat v interakci s jeho sociálním prostředím,
- + edukaci orientovat na smysluplnost a využitelnost obsahu v situacích praktického reálného života,
- + v edukaci dbát na intenzivní zpětnou vazbu,
- + vycházet z důsledné diagnostiky jako klíčového faktoru určujícího výběr edukačních intervencí, edukaci chápat jako proces, ve kterém se má odrazit týmový přístup,
- + pedagog žákům s LMP bude častěji poskytovat příklady obecných učebních postupů a dovedností

3.5 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Vyhláška č. 27/2016 Sb. ze dne 21. ledna 2016, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných upravuje pravidla vzdělávání žáků a předkládá přehled podpurných opatření. Za nadaného žáka je považován žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje Individuální vzdělávací plán (IVP) se strukturou dle právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě žádosti zákonného zástupce. Součástí žádosti žáka je vyjádření školského poradenského zařízení a registrujícího poskytovatele zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost. Podmínkou pro přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat.

V rámci výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Nadaní žáci mají možnost pracovat ve vybraných blocích výuky s vyšším ročníkem.

Velkou snahou školy je vychovávat tyto žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším. Všechny žáky vedeme k tomu, aby byli tolerantní k odlišnostem a chovali se přátelsky nejen k handicapovaným spolužákům, ale i k těm, kteří v něčem vynikají.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Formy začlenění průřezových témat

1. **Ranní diskusní kruhy /RDK/**
2. **Integrace do ostatních předmětů /I-**/**
3. **Krátkodobé projekty /KP/**
4. **Dlouhodobé projekty /DP)**

Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu	
	OS 1	Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozorování a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)	I – M, ČJ, Člověk a jeho svět					
	OS 2	Sebepoznání a sebepečení (já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika, můj vztah k sobě samému...)	I – Člověk a jeho svět, Člověk a zdraví					
	OS 3	Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení)	I – Člověk a jeho svět, Člověk a zdraví					
	OS 4	Psychohygiena (dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dovednosti zvládnutí stresových situací – uvolnění, relaxace, efektivní komunikace)	I – Člověk a zdraví					
	OS 5	Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápad do reality)	I – Člověk a svět práce, Umění a kultura					
	OS 6	Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí)	I-PRV	I-PRV				
	OS 7	Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, lidská práva)	I- všechny předměty					
	OS 8	Komunikace (řeč těla, zvuků a slov, předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, lidských skutků, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích)	I – všechny předměty					
	OS 9	Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci, pro etické zvládnutí soutěže, konkurence)	I – všechny předměty					
	OS 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí – problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů)			I – M, Člověk a jeho svět			
	OS 11	Hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, pomáhající a prosociální člověk)	MPP					

Upravený výstup pro žáky s LMP

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu
Osobnostní a sociální výchova	OS_U 1	Utváření pozitivních vztahů	Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.				
	OS_U 2	Rozvoj zvládnání vlastního chování					
	OS_U 3	Podpora akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů					
	OS_U 4	Uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci					
	OS_U 5	Rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci					
	OS_U 6	Uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování					

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu
Výchova demokratického občana	VO 12	Občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratické vztahy ve škole, význam aktivního zapojování do žákovské samosprávy)	I – Člověk a jeho svět, každoroční tvorba pravidel třídy				
	VO 13	Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana, úloha občana v demokratické společnosti, principy soužití s minoritami)			I – Člověk a jeho svět I - AJ		
	VO 14	Formy participace občanů v politickém životě (obec jako základní jednotka samosprávy státu, společenské organizace a hnutí)			I – Člověk a jeho svět		
	VO 15	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (principy demokracie, význam Ústavy jako základního zákona země, demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě)				I – Člověk a jeho svět	

Upravený výstup pro žáky s LMP

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu
Výchova demokratického občana	VO_U 12	Sebeúcta, sebedůvěra a samostatnost	Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.				
	VO_U 13	Úcta k zákonu					
	VO_U 14	Úcta k hodnotám jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance					
	VO_U 15a	Aktivní postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod					
	VO_U 15b	Ohleduplnost a ochota pomáhat slabším					
	VO_U 15c	Respekt ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem					
	VO_U 15d	Empatie, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování					

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	GV 16	Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, místa, události, artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)				I – Člověk a jeho svět	
						KP I - AJ	
	GV 17	Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání, státní a evropské symboly, Den Evropy, život Evropanů a styl života v Evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů)				I – Člověk a jeho svět	
						I - AJ	
	GV 18	Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže)				I – Člověk a jeho svět	
						I - AJ	

Upravený výstup pro žáky s LMP

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	GV_U 16a	Překonávání stereotypů					
	GV_U 16b	Kultivace postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života					
	GV_U 17a	Kultivace postojů ke kulturní rozmanitosti					
	GV_U 17b	Utváření postojů k tradičním evropským hodnotám					
	GV_U 18a	Osvojování vzorců evropského občana					
	GV_U 18b	Podpora smyslu pro zodpovědnost					
			Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu, budou zvoleny s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.				

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu
Multikulturální výchova	KV 19	Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik, základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR)	MPP				
					I - AJ		
	KV 20	Lidské vztahy (právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost, vztahy mezi kulturami, předsudky a vžitě stereotypy, uplatňování principu slušného chování)	I – všechny předměty				
	KV 21	Etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, postavení národnostních menšin, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa, projevy rasové nesnášenlivosti)		I-PRV I-ČJ	I-PRV		
	KV 22	Multikulturalita (multikulturalita současného světa jako prostředek vzájemného obohacování, specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání)			I - AJ		
KV 23	Princip sociálního smíru a solidarity (odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, nekonfliktní život v multikulturální společnosti, otázka lidských práv, základní dokumenty)	MPP					

Upravený výstup pro žáky s LMP

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu
Multikulturní výchova	KV_U 19	Uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí					
	KV_U 20a	Utváření hodnotového systému žáků, korekce jejich jednání					
	KV_U 20b	Rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých					
	KV_U 21a	Utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám					
	KV_U 21b	Vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu					
	KV_U 22a	Uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti					
	KV_U 22b	Podpora angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace, a rasismu					
	KV_U 23	Vnímání sebe jako občan, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám					

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu, budou zvoleny s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu
Environmentální výchova	EV 24	Ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina)	KP I-PRV	KP I-PRV	I – Člověk a jeho svět		
	EV 25	Základní podmínky života (voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, ekosystémy, energie, přírodní zdroje)	DP	DP	I – Člověk a jeho svět DP		
	EV 26	Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství a ŽP, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a ŽP, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti)			I – Člověk a jeho svět, Člověk a zdraví, Umění a kultura, Informační a komunikační technologie		
	EV 27	Vztah člověka k prostředí (naše obec, životní styl, aktuální ekologický problém, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi)	KP I-PRV	KP I-PRV	I – Člověk a jeho svět DP		

Upravený výstup pro žáky s LMP

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu
Environmentální výchova	EV_U 24	Ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina)	KP I-PRV	KP I-PRV	I – Člověk a jeho svět		
	EV_U 25	Vnímání života jako nejvyšší hodnoty	Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu, budou zvoleny s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.				
	EV_U 26a	Rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů					
	EV_U 26b	Rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k ŽP					
	EV_U 26c	Utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí					
EV 27	Rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví						

Mediální výchova

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu
	MV 28	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hledání rozdílů mezi různými sděleními, chápání podstaty mediálního sdělení)			I - ČJ		
	MV 29	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou, identifikace společensky významných hodnot v textu, zjednodušení sdělení, opakované užívání prostředků)				I - ČJ	
	MV 30	Stavba mediálních sdělení (příklady pravidelnosti v uspořádání sdělení ve zpravodajství, principy sestavování zpravodajství, pozitivní principy, se zábavnými principy, příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení)				I - INF	
	MV 31	Vnímání autora mediálních sdělení (postoje a názory autora ve sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci, výběr a kombinace slov, obrazů, zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu)				I - ČJ	
	MV 32	Fungování a vliv médií ve společnosti (organizace a postavení médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život, společnost, kulturu, politický život, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, volbu konverzačních témat, na postoje a chování)				I – ČJ, Člověk a jeho svět	
	MV 33	Tvorba mediálního sdělení (pro školní časopis, uplatnění a výběr jazykových prostředků, technologické možnosti a jejich omezení)			I - ČJ		
	MV 34	Práce v realizačním týmu (redakce školního časopisu, televize či internetového média, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu, pravidelnost ,mediální produkce)				I - INF	

Upravený výstup pro žáky s LMP

Průřezové téma	Kód	Tematický okruh	1.r./1.rok cyklu	2.r./2.rok cyklu	3.r./3.rok cyklu	4.r./4.rok cyklu	5.r./5.rok cyklu		
Mediální výchova	MV_U 28	Uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnost za jeho naplnění	Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu, budou zvoleny s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.		I - ČJ				
	MV_U 29	Využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času				I - ČJ			
	MV_U 30	Vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu				I - INF			
	MV_U 31	Rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení				I - ČJ			
	MV_U 32	Rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci				I – ČJ, Člověk a jeho svět			
	MV_U 33	Rozvoj komunikačních schopnost, zejména při veřejném vystupování			I - ČJ				
	MV_U 34	Využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu						I - INF	

4 UČEBNÍ PLÁN

4.1 Tabulace učebního plánu

1. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Celková časová dotace	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	10	8	7	7	41	35	6
	Anglický jazyk	0	0	3	4	4	11	9	2
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24	20	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	1	0	1	1	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3	0	0	14	12	2
	Vlastivěda	0	0	0	1,5	2			
	Přírodověda	0	0	0	1,5	2			
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	12	
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	
Týdenní časová dotace		20	22	24	26	26	118	104	14
minimální počet hodin v ročníku		18	8	22	22	22			
maximální počet hodin v ročníku		22	22	26	26	26			

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Tabulka počtu hodin učebnímu plánu podle oblastí a předmětů vycházejících z RVP ZV uvádí počet hodin ve vazbě na jednotlivé oblasti RVP. Za součást učebnímu plánu školy jsou považovány i všechny ostatní (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní aj.) akce, které jsou aktuálně zařazeny do ročních (měsíčních) plánů školy. Patří sem i účast ve státních a mezinárodních projektech, účast ve sportovních a předmětových soutěžích a také veškeré volnočasové aktivity organizované školou (školní družinou).

Očekávané výstupy a obsah učiva těchto programů (projektů) jsou specifikovány přímo v jednotlivých programech (projektech). Mohou se meziročně lišit podle charakteru konkrétního místa konání jednotlivých akcí. Projekty jsou přílohou ŠVP.

Jako součást výchovně vzdělávací činnosti školy byly dlouhodobě do učebních plánů jednotlivých ročníků zařazeny tyto školní programy (projekty):

1. ročník	Povinný plavecký výcvik	20 hodin
2. ročník	Povinný plavecký výcvik	20 hodin
3. – 5. ročník	Plavecký výcvik	20 hodin
1. - 5. ročník	Soustředěná výuka TV	1 týden
1. - 5. Ročník	Program protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů	v rámci prvouky a přírodovědy, třídnických hodin, besed a projektů

5 Učební osnovy předmětu ČESKÝ JAZYK

5.1 Charakteristika předmětu

Český jazyk má mezi předměty významné postavení. Dovednosti získané v tomto předmětu jsou základem kvalitního jazykového vzdělání, ale i pilířem úspěšného osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny v mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Žák získává předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci, tj. schopnost dorozumět se s ostatními lidmi a porozumět informacím.

Obsahové vymezení

Předmět Český jazyk má komplexní charakter. Všechny složky se vzájemně prolínají. Složky jsou převzaty shodně s RVP pro ZV:

- ✚ komunikační a slohová výchova (zahrnuje i výuku psaní)
- ✚ jazyková výchova
- ✚ literární výchova

Závazné výstupy RVP pro ZV, které jsou členěné na 1. a 2. období, jsou v ŠVP ZV pro 1. – 5. ročník shrnuty v jeden celek. Umožňují tak časovou variabilitu dle schopností žáka.

Učivo je prostředkem k dosažení očekávaných výstupů. Učivo, které je uvedeno v předmětu Český jazyk je pro učitele závazné, stejně jako výstupy. Roztřídění učiva do jednotlivých ročníků je orientační, učitel volí Učivo s ohledem na složení žáků tak, aby na konci 5. ročníku každý žák naplňoval v nejvyšší možné míře očekávané výstupy. V praxi to znamená, že je možné zařadit některé Učivo v odůvodněných případech dříve či později.

5.2 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
9 hodin týdně	10 hodin týdně	8 hodin týdně	7 hodin týdně	7 hodin týdně

Organizace

Výuka probíhá zejména v kmenové třídě. Mimo učebnu jsou realizovány akce vyžadující jiné prostředí: návštěva divadla, kina, knihovny, informační centra, exkurze (např. pošta), veřejná vystoupení. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, zařazujeme i krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Při výuce klademe důraz na rozvoj komunikačních schopností, tvůrčí činnost, spolupráci a umění učit se. Směřujeme k tomu, aby žáci byli schopni číst s porozuměním, rozuměli informacím a pracovali s nimi, vnímali literární umělecká díla a získávali vztah k umění a používali jazyk v podobě mluvené i psané.

Volba metod výuky odpovídá požadavkům na podporu samostatnosti a spolupráce žáků, aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů. Část výuky je věnována práci s dostupným výukovým software vhodným pro český jazyk.

Výuka čtení a psaní v 1. ročníku probíhá klasickou metodou. Ve 2. ročníku se upevňuje zejména dovednost čtení a psaní. Žáci se učí pracovat s texty. Ve 3.-5. ročníku je vhodné volit jako základ hodiny práci s textem, ze kterého se vychází v dalších logicky navazujících činnostech. Vhodné je zařazování podobného učiva a aktivit napříč ročníky, odlišnost se projevuje ve stoupající náročnosti učiva.

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	✚ pracuje s různými informačními zdroji a literárními texty ✚ chápe znalost jazyka a četby jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání	✚ umožňuje žákovi přístup k různým informačním zdrojům, literárním pramenům a textům (čítanky, beletrie, dětská odborná literatura, noviny a časopisy, internet, elektronické zdroje) ✚ poskytuje dostatek času na pravidelnost zápisů a kontrolu
Kompetence k řešení problémů	✚ při práci s textem se jej učí posuzovat z různých úhlů pohledu ✚ řeší problémy vyplývající z charakteru informačního zdroje (úkolů, projekty)	✚ předkládá žákům přiměřeně náročné texty dle čtenářské vyspělosti ✚ seznamuje žáky s různými metodami práce s textem, které vedou k porozumění a ke kritickému myšlení
Kompetence komunikativní	✚ má dostatečný prostor pro písemné i ústní vyjadřování ✚ používá komunikační pravidla ✚ prezentuje svou práci ve školním kolektivu i na veřejnosti	✚ poskytuje žákům dostatečný prostor k rozvoji písemného i ústního projevu, zařazuje do výuky mluvní cvičení ✚ umožňuje žákům prezentovat nejen ve školním kolektivu, ale i na veřejnosti (vystoupení, média)
Kompetence sociální a personální	✚ sdílí své čtenářské zážitky z vlastní četby ✚ naslouchá ✚ posuzuje jazykové projevy druhých	✚ hovoří spisovným jazykem, používá jazykové prostředky odpovídající jeho roli řečového vzoru žáků ✚ povzbuzuje žáky k získávání sebedůvěry pro vystoupení na veřejnosti
Kompetence občanská	✚ rozlišuje národní a cizí literaturu i jazyk ✚ odlišuje současný a historický jazyk a literaturu	✚ vhodnými texty rozvíjí emocionální i estetické vnímání ✚ podporuje národní uvědomění žáka ✚ přiměřeně k žakovým schopnostem předkládá a vybírá vhodné texty a autory z minulosti
Kompetence pracovní	✚ umí využívat techniku (magnetofon, CD přehrávač, video, televize, ...) ✚ prakticky realizuje získané vědomosti (např. tvorba pozvánek, pohlednice, obálky, ...), ✚ ověřuje si možnost realizace činnosti dle popisu pracovního postupu, který vytvořil	✚ umožňuje žákům ovládnutí techniky ✚ poskytuje prostor pro rozvoj praktických dovedností využitím propojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi

5.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk

Složka předmětu: Komunikační a slohová výchova

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Plynule čte s porozuměním přiměřeně náročné texty (potichu i nahlas). Čte s porozuměním jednoduché texty.				
Učivo	Výuka čtení	Rozvoj plynulého čtení jednoduchých vět: opakované čtení obtížných a delších slov nebo slovních spojení před čtením textu, párové čtení ve dvojicích (žák – učitel, rodič)			
Učivo	Čtení s porozuměním – období slovních útvarů: čte správně a s porozuměním slova stále složitější stavby a obsahu	Čtení s porozuměním – období plynulého čtení vět: Plynule čte celá slova. Čte s porozuměním jednoduché věty. Vyhledávací čtení: vyhledává v textu slova, věty.	Čtení s porozuměním – období čtení celků s porozuměním: Čte s porozuměním jednoduché texty. Doplní chybějící slova v textu. Hledá slova nadbytečná.	Čtení s porozuměním – období čtení krátkých textů: Uspořádá zpřeházené věty, odstavce, verše nebo sloky. Podle textu se orientuje v situačním nákresu, plánu.	Čtení s porozuměním: zachytí obsah čteného textu graficky (myšlenkové mapy, řetězce slov), výtvarně nebo dramatizací.
Učivo	Nakreslí ilustraci k textu.	Spojí text s ilustrací (volba z více možností).	Spojí část textu (odstavec, sloku) s ilustrací.		
Učivo	Průprava na tiché čtení – čtení bez pohybu rtů: čte potichu slova	Nácvik tichého čtení: potichu čte a provede stručné pokyny čte pokyny, které jej samostatně zaměstnají	Rozvoj tichého čtení: kombinace tichého a hlasitého čtení textu s průběžnou kontrolou porozumění.		
Učivo	Výrazné čtení: správně dýchá při čtení.	Výrazné čtení: spojuje předložky a spojky s sledujícím slovem, s druhým členem, správně intonuje konce vět.	Výrazné čtení: hlasitě předčítá ostatním, společně hlasitě čte po přípravě.		

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává. Rozumí pokynům přiměřené složitosti.				
Učivo	Porozumí písemným nebo mluveným pokynům (součást každodenní výuky).				
Učivo	Rozumí jednoduchým pokynům.	Hraje hry a cvičení k porozumění písemným pokynům (viz. nácvik tichého čtení).	Čte zadání úkolu až do konce. Využívá opakované čtení při nepochopení.	Vyhledává klíčová slova v textu. Učí se tvořit myšlenkovou mapu z klíčových slov. Přečte, vyhledá a zaznamenává podstatné informace z textu. Pracuje podle návodů (propojení s geometrií), snaží se porozumět informacím v číselných přehledech, tabulkách.	
Učivo			Práce s větou – vynechává méně důležitá slova – zkracování.	Práce s textem - vynechává méně významná sdělení s cílem najít podstatu textu. Obsah sdělení se pokusí shrnout do několika vět, do jedné věty nebo v daném časovém limitu.	
Výstupy	Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru. Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku. Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích. Má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování.				
Učivo	Oslovuje spolužáky jménem. Během rozhovoru se dívá druhému do očí. Dělí se o slovo. Snaží se mluvit klidně.	Mluví srozumitelně. Naslouchá, nechá druhého domluvit. Mluví jeden po druhém. Aktivně se účastní rozhovoru.	Umí klást otázky. Reaguje na to, co druhý řekl. Tvoří odpovědi. Občas opakuje, co druhý řekl. Zkouší přemýšlet nahlas. Učí se druhého pochválit.	Snaží se reagovat na to, co druhý řekl. Povzbuzuje druhé k účasti na dialogu. Snaží se dosáhnout souhlasu mezi členy skupiny.	Učí se kriticky posuzovat nápady (ne autory). Domluví se na integraci rozdílných nápadů.
		Předvede základní společenská pravidla telefonování.	Předvede telefonický rozhovor.	Komunikuje se „záznamníkem“ – zanechá srozumitelný vzkaz.	
Výstupy	Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace. Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.				

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Učivo	Individuálně docvičuje na jednoduchých říkankách chybné hlásky.	Individuálně docvičuje správnou výslovnost.	Rozlišuje slova spisovná a nespisovná.	Nahrazuje slova nespisovná slovy spisovnými.	Slang – žakovský, jako slovník dané skupiny osob.
Výstupy	V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru. Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání. V mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči.				
Učivo	Provádí hlasová a mluvní cvičení				
Výstupy	Volí verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích. Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.				
Učivo	Rozvíjí slovní zásobu v jednoduchých cvičeních a hrách (počáteční písmena, tematické skupiny, významové okruhy, apod.)				
Učivo	Pokouší se vyjádřit mimojazykovými prostředky (mimika, gesta, pantomima).				
Učivo			Do projevu vkládá přímou řeč, používá širší paletu různých sloves, vhodně upřesňuje význam pomocí přídavných jmen.		
Výstupy	Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.				
Učivo	Tvoří krátké mluvené projevy o vlastních zážitcích (ranní kruhy, možnost vyjádřit se i během dne v souvislosti s aktuálním tématem). Mluvní cvičení připravená a nepřipravená, řízená i volná.				
Učivo	Pojmy: vypravování.	Pojmy: vypravování, popis předmětu, postavy	Pojmy: vypravování, zpráva, oznámení, popis pracovního postupu, popis děje, charakteristika		
Výstupy	Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.				
Učivo	Pojmy: pozdrav, rozloučení, poděkování, prosba.	Pojmy: omluva, žádost.	Pojmy: přihláška, pozvánka, vzkaz, dopis.	Pojmy: dotazník, zpráva, oznámení.	Pojmy: reklama, inzerát
Výstupy	Reprodukuje obsah přiměřeně složitých sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.				
Učivo	Hraje hru Na tichou poštu a její obměny, předává vzkaz, hraje dramatické i didaktické hry. Reprodukuje obsah čtených i mluvených sdělení.				
Výstupy	Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh. Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený projev nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti. Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích.				

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Učivo	Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Seřadí jednoduché věty podle dějové posloupnosti a rozvíjí podle nich jednoduchý příběh.	Učí se tvořit osnovu podle stavby textu (nadpisy odstavců, obrázkům).	Zkouší sestavit jednoduchou osnovu vypravování nebo popisu. Na jejím základě vytváří krátký mluvený projev.	Sestaví osnovu vypravování.
Výstupy	Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.				
Učivo	Osvojuje si základní hygienické návyky při psaní (sezení, naklonění papíru, držení tužky, tlak na psací pomůcky).			Zná správné hygienické návyky při psaní a snaží se je dodržovat.	
Výstupy	Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev. Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. Píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen. Spojuje písmena a slabiky. Převádí slova z mluvené do psané podoby. Dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost. Popíše jednoduché předměty, činnosti a děje. Opisuje a přepisuje jednoduché texty. Píše správně a přehledně jednoduchá sdělení. Píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy. Ovládá hůlkové písmo, tvoří otázky a odpovídá na ně.				
Učivo	Výuka psaní . Zkouší psát správné tvary písmen a číslic a správně spojovat písmena a slabiky.	Upevňování dovednosti psaní (procvičování tvarových skupin písmen, spojování, psaní slov i vět)	Snaží se o plynulý a úhledný psací projev. Provádí kontrolu podle originálu.	V písmu projevuje vlastní osobitý styl. Dodržuje zásadu čitelnosti a úpravu textu. Kontroluje písemný projev podle originálu i podle svých vědomostí sobě i spolužákům.	
Výstupy	Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení. Opisuje a přepisuje krátké věty.				
Učivo		Píše adresu, pozdrav z prázdnin, vzkaz, krátké vypravování.	Píše přání, pozvánku, soukromý dopis, popis, vypravování. Vyplní přihlášku.	Píše zprávu a oznámení, vyplní dotazník.	Píše dopis cizí osobě.
Učivo			Umí psát věty s velkým písmenem na začátku a interpunkčním znaménkem na konci.	Člení text na odstavce. Píše ručně, ale i v textovém editoru na PC.	

Složka předmětu: Jazyková výchova

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. Zná všechna písmena malé a velké abecedy. Rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky. Tvoří slabiky. Rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky.				
Učivo	Dle metody výuky čtení. Sluchové rozlišení a výslovnost hlásek. Pojmy: hláska, písmeno.	Pojmy: souhlásky měkké, tvrdé, obojetné; samohlásky dlouhé, krátké, abeceda, Pojmy : slabika jako část slova.	Rozděluje slova na konci řádku.		
Výstupy	Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná. Dále porovnává slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (homonyma).				
Učivo	Spojí slovo s obrázkem dle významu.	Pojmy: slova opačného významu; slova nadřazená, podřazená, souřadná.	Pojmy: slova příbuzná (ve spojení s vyjmenovanými slovy).	Pojmy: slova stejného nebo podobného významu.	Pojmy: slova vícevýznamová.
Výstupy	Rozlišuje ve slově kořen, část příponou, předponou a koncovku.				
Učivo			Pojmy: kořen, předpona, přípona	Pojmy: koncovka	
Výstupy	Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost				
Učivo	Třídí slova (podstatná jména) podle podobné vlastnosti (názvy zvířat, povolání apod.). Pojmy: slovo, význam		Třídí slova podle významu v základním tvaru k jednotlivým slovním druhům i podle jiných kritérií (slovo, které patří do řady).		
Výstupy	Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru. Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu. Poznává podstatná jména a slovesa.				
Učivo		Poznává názvy slovních druhů v souvislosti s tříděním slov. Poznává podstatná jména (názvy osob, zvířat a věcí) a slovesa. Poznává některé předložky a spojky.	Vyjmenuje názvy slovních druhů. Ve větě poznává podstatné jméno, sloveso, předložku a spojku. Pojmy: ohebné a neohebné slovní druhy.	Určuje všechny slovní druhy v jednoduchých případech.	Určuje slovní druhy slov. Slova, která neumí určit, zařadí s pomocí Slovníku spisovné češtiny.
Výstupy	Užívá v mluveném projevu správně gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.				

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Učivo		Užívá správné tvary na základě okamžité zpětné vazby.	Určuje číslo a rod podstatných jmen. Doplňuje správné tvary slov do vět na základě sluchového vnímání.	Mluvnické kategorie podstatných jmen (pád, číslo, rod). Zařadí podstatné jméno ke vzoru. Skloňuje podstatná jména v čísle jednotném i množném.	
Učivo			Určuje číslo, čas a osobu sloves.	Určuje mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas, způsob).	
Učivo					Používá správné gramatické tvary přídavných jmen.
Výstupy	Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.				
Učivo		Pozná druhy vět podle postoje mluvčího. Pojmy: věta oznamovací, věta tázací - otázka, věta rozkazovací, věta přací, věta zvolací. Vyberá a používá vhodné jazykové prostředky při tvoření vět.		Používá správně interpunkci v druzích vět podle postoje mluvčího.	
Výstupy	Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy. Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí. Dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího.				
Učivo	Pojmy: věta = vyslovená nebo zapsaná myšlenka	Pojmy: věta a souvětí, spojovací výrazy	Pojmy: spojky, věta jednoduchá a souvětí Souvětí poznává podle výskytu plnovýznamových sloves.		
Výstupy	Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.				
Učivo	Spojuje slova pomocí spojek a, i, nebo.	Doplňuje vhodné spojovací výrazy smysluplně mezi slova nebo věty.	Ke spojení dvou slov nebo vět využije vhodného spojovacího výrazu.	Vymýšlí souvětí dle větných vzorců (daný počet vět a spojovací výrazy).	
Výstupy	Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.				

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Učivo		Vyhledává ve větě jednoduché sloveso, jako základ věty.	Pozná ve větě podmět a přísudek.	Používá pravidla pro psaní koncovek ve shodě přísudku s podmětem v jednoduchých případech. Poznává pravidlo pro psaní koncovek ve shodě přísudku s několikanásobným podmětem.	
Výstupy	Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech. Rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik, určuje samohlásky a souhlásky, seřadí slova podle abecedy, správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě, správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky.				
Učivo		Psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách	Píše správně i/y ve tvarech vyjmenovaných slov.	Píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných.	Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.
	Píše velká písmena ve vlastních jménech osob a zvířat a na začátku věty.		Píše velká písmena ve vlastních jménech místních pojmenování.		
		Píše slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě a ú/ů mimo morfologický šev.			

Složka předmětu: Literární výchova

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně.				
Učivo	Přednáší zpaměti nejméně dvě básně (v každém ročníku).		Přednáší zpaměti nejméně dvě básně a jeden krátký prozaický text nebo úryvek textu (v každém ročníku).		
Výstupy	Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost. Dramatizuje jednoduchý příběh. Vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek.				
Učivo	Jednoduchými mluvenými prostředky vyjadřuje své pocity a dojmy z přečteného textu. Pozorně naslouchá literárním textům předčítaných učitelem, učí se vnímat reprodukované slovo.		Popisuje atmosféru příběhu. Snaží se nalézat příčiny jevů a porozumění jim. Pozorně naslouchá literárním textům vzájemně předčítaným.		
	Ke konci školního roku se pokouší číst knihu.	Během školního roku přečte nejméně 1 – 2 knihy (doma nebo ve škole).	Během školního roku přečte nejméně 3 -5 knih (doma nebo ve škole). Zážitky z knih zaznamenává do deníku (ilustrací).	Během školního roku přečte nejméně 5 knih (doma nebo ve škole). Knihy si zaznamenává do deníku (slovem i obrazem).	
Výstupy	Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.				
Učivo	Pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka, kniha, čtenář	Pojmy: báseň, příběh, spisovatel, básník	Pojmy: bajka, přísloví, divadelní představení, herec, režisér	Pojmy: povídka, poezie a próza, literatura umělecká a věcná	Pojmy: balada
Výstupy	Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností. Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy. Rozlišuje prózu a verše, rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu.				
Učivo	Pojmy: slovo, řádek	Pojmy: rým, rytmus, věta	Pojmy: verš, odstavec, sloka, přirovnání, postava, děj, prostředí	Pojmy: básnické nebo zastaralé výrazy	
	Čtení rolí, dramatizace textu nebo jeho části.				
Výstupy	Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. Dramatizuje jednoduchý příběh. Vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek. Čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy. Určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti.				
Učivo	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu dle úrovně čtenářských dovedností a vyspělosti žáka.				
Učivo	Tvoří dvojice slov, která se rýmují.	Vymýšlí jednoduché verše.	Zkouší vymyslet jednoduchou pohádku nebo příběh podle zadaných pravidel (vyjmenovaná slova, dané téma, stejná písmena na začátku slov). Zkouší složit jednoduché básničky.		

6 Učební osnovy předmětu ČLOVĚK A JEHO SVĚT

6.1 Charakteristika předmětu

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí apod. Prostřednictvím pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů kolem sebe, jejich vzájemných vztahů a souvislostí si žák skládá první ucelený obraz světa. Poznávání a pozorování vychází z nejbližšího okolí dítěte a postupně se rozšiřuje na celý svět. Žáci se učí poznat sebe a své potřeby, vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Učí se porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům včetně situací ohrožení, učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Žáci jsou seznamováni se světem financí a tyto oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti.

Učební osnovy se zaměřují na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Žáci si osvojují bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Předmět má sjednocující charakter pro každodenní pobyt žáka ve škole. Vybraná témata lze **propojovat s ostatními předměty v dílčí projekty**, a to jak motivačně, tak i obsahově. Zvláště významné je spojení s českým jazykem (čtením, psaním i slohu), vhodným výběrem literárních ukázek lze doplňovat učivo a učit žáka pracovat s textem. Vhodné je též propojení s výtvarnou a hudební výchovou nebo pracovními činnostmi a motivační i obsahové propojení s dalšími aktivitami (tematické výlety, exkurse, školy v přírodě). Finanční gramotnost bude propojována s předmětem Matematika a Informatika a realizována prostřednictvím metod situačních (řešení problémů z běžného života), metod inscenačních (hraní rolí, modelové rodiny), kooperativní výuky a projektové výuky. Dopravní výchova bude propojována s předmětem Tělesná výchova. Výuka dopravní výchovy bude doplněna návštěvou dětského hřiště, návštěvou odborníka z řad policie, dopravního experta nebo záchranáře, uskutečňována formou her nebo v průběhu mimoškolních aktivit a soustředěné výuky tělesné výchovy.

6.2 Obsahové vymezení

Tematické okruhy upraveného RVP ZV a očekávané výstupy (to, čeho má žák dosáhnout) jsou rozpracovány do školních **tematických celků**.

1. období (1., 2. a 3. ročník)	2. období (4. a 5. ročník)
✚ Jsem školák	✚ Lidé kolem nás
✚ Dopravní výchova	✚ Lidé a jejich práce
✚ Příroda na podzim	✚ Lidské tělo a péče o zdraví
✚ Moje rodina	✚ Základy sexuální výchovy
✚ Domov	✚ Dopravní výchova
✚ Příroda v zimě	✚ Situace hromadného ohrožení – průběžně zařazováno.
✚ Člověk	✚ Mapy a plány
✚ Člověk mezi lidmi	✚ Obec – region (Berounsko) – vlast (ČR)
✚ Péče o zdraví	✚ Evropa a svět
✚ Zdravá výživa	✚ Země a Vesmír
✚ Práce a volný čas	✚ Čas
✚ Věci a činnosti kolem nás	✚ Minulost, současnost a budoucnost
✚ Příroda na jaře	✚ Živá a neživá příroda
✚ Lidé a čas	✚ Zkoumáme a badáme
✚ Obec	✚ Ekosystémy
✚ Člověk a historie	✚ Ochrana přírody a globální problémy
✚ Příroda v létě	
✚ Moje bezpečnost a mimořádné situace – průběžně zařazováno	

Tematické celky mají umožnit **komplexní a celostní předávání poznatků**. Propojení by mělo být realizováno i v části vlastivědné a přírodovědné (prostupnost některých tematických celků) ve smyslu krátkodobých projektů nebo integrované tematické výuky. Přednější je kvalita a hloubka poznání a pochopení, před kvantitou informací, které zahlcují a překračují kapacity žákova vnímání a chápání: „Méně někdy znamená více!“. Žáci se učí orientovat v informační společnosti, třídít a rozlišovat důležité poznatky od méně významných.

V každém tematickém celku jsou zařazeny **očekávané výstupy** (dále jen „výstupy“), které jsou odlišeny graficky. Tyto **výstupy jsou závazné**. Výstupy jsou rozpracované do **učiva**, jehož realizací ve vyučovacích hodinách lze dosáhnout naplnění výstupů. Učivo **vymezuje cíl vyučovacích hodin** („co se má žák naučit“) a zároveň **vymezuje rámec pro hodnocení žáka**. Obecně lze doporučit uvedené učivo, ale vzhledem k novým poznatkům ve vědě a vzhledem k tvořivosti a nápadům učitele je možné učivo obměňovat tak, **aby bylo vždy dosahováno příslušného výstupu**.

V 1. období jsou tematické celky a učivo obsažené v těchto učebních osnovách řazeny **chronologicky** podle průběhu školního i kalendářního roku. Vyučující může tematické celky i učivo dle potřeby a podmínek výuky přesouvat a měnit pořadí. Žáci se zabývají stejným učivem v obou ročnících spojených ve třídě, v 1. ročníku je zpravidla jednodušší pojetí více zaměřené činnostně (propojení s výtvarným vyjádřením, pracovními činnostmi), ve 2. a 3. ročníku se žáci zabývají učivem více do hloubky. Důležitou kontrolní roli v přehledu probraného učiva a výběru tematických celků hraje **třídní kniha, která by měla být reálným obrazem průběhu daného školního roku** a umožnit návaznost v dalším období.

V 2. období tematické celky a učivo **nejsou seřazené**. Tematické celky a učivo je možné **přesouvat, spojovat či jinak členit**. Tematické celky je možné zařazovat všechny **každý rok nebo ve dvouletém cyklu**. Volba tematického celku a učiva musí být zřejmá ze **záznamů v třídní knize**. Vyučující si na počátku školního roku stanoví **časový harmonogram**, tj. řazení a posloupnost tematických celků a počet vyučovacích hodin pro každý tematický celek.

6.3 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2 hodiny týdně	2 hodiny týdně	3 hodiny týdně	3 hodiny týdně	4 hodiny týdně

6.4 Organizace

Výuka probíhá ve třídě, v prostorách školy i mimo školní budovu a pozemek. Do výuky jsou zařazovány vycházky, exkurze, besedy, projektové dny. Za tímto účelem je možné vyučovací hodiny přesouvat nebo spojovat v rámci jednoho týdne. Vyučující využívají různé audiovizuální zdroje informací.

6.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Kompetence	Žák	Učitel
Kompetence k učení	+ orientuje se ve světě informací + objevuje a poznává vše, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět + rozliší, co je zdravé a co může zdraví prospět a co zdraví ohrožuje a poškozuje	+ zajišťuje dostatek a přiměřenost informací, pomáhá žákovi se v nich orientovat, učí ho vyhledávat podstatné + umožňuje žákovi objevování a poznávání
Kompetence k řešení problémů	+ propojuje historické, zeměpisné a kulturní informace jak v rovině časové i místní + chrání zdraví a život při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech + využívá osvojené postupy spojené s řešením jednotlivých mimořádných událostí	+ předkládá žákovi informace celistvé, nečlení je na např. na historii, ekologii nebo zeměpis
Kompetence komunikativní	+ rozšiřuje si slovní zásobu, pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech a výtvorech + komunikuje bez problémů a bez konfliktů i v méně běžných situacích	+ rozvíjí aktivní i pasivní slovní zásobu žáka, předkládá mu dostatečné množství pojmů + umožňuje žákovi komunikovat v průběhu vyučování v rámci celého kolektivu, pomáhá mu orientovat se v pravidlech komunikace
Kompetence sociální a personální	+ poznává a chápe rozdíly mezi lidmi + jeho chování je kulturní a tolerantní + jedná na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně platných pravidel soužití + plní povinnosti a společné úkoly + přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí + poznává člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí + chápe zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad výběru profesní dráhy, partnerů, atd.	+ vede žáka k toleranci vůči odlišnostem mezi lidmi, pomáhá mu pochopit např. odlišné chování jiných kultur + umožňuje žákům vytvořit pravidla společného soužití ve třídě, zajistí, aby tato pravidla byla ve třídě vystavena a učí žáky je respektovat + umožňuje žákovi vyjádřit pozitivní city ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí

6.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Kompetence občanská	+ vystupuje a jedná samostatně a sebevědomě + poznává a ovlivňuje svou jedinečnost (možnosti a limity) + utváří si ohleduplný vztah k přírodě i ke kulturním výtvorům a hledá možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně + poznává podstatu zdraví i příčiny nemocí + upevňuje si preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti vlastní i druhých + využívá osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví + propojuje činnosti a jednání související se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji + aktivně se zapojuje do činností podporující zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci	+ umožňuje žákovi vystupovat před ostatními + klade na žáka takové nároky, aby mohl objevovat svou jedinečnost, možnosti i limity + vede žáka k ohleduplnému vztahu a k ochraně kulturních památek a přírody + předkládá žákovi informace o zdravém životním stylu + věnuje pozornost výuce v oblasti situací mimořádného ohrožení a péči o bezpečnost a zdraví
Kompetence pracovní	+ vytváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové práci	+ umožňuje žákovi v rámci předmětu se zapojovat do rozmanitých aktivit a pracovních úkonů (pokusy, praktická cvičení)

6.6 Rozvržení učiva 1. období

PRVOUKA

Tematický celek: JSEM ŠKOLÁK

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Používá jednoduché plány. Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	
Učivo	Pojmenuje prostory školy a ukáže je na plánu školy. Vyjmenuje zásady bezpečného pohybu v daných prostorách. Pozoruje uspořádání třídy, vymodeluje jej pomocí stavebnice a situaci dokreslí do připraveného slepého plánu třídy.	Popíše funkci prostor školy. Orientuje se v plánu školy a sám dokreslí plán jednoho podlaží do slepého plánu podlaží. Udržuje pořádek ve všech prostorách.
Učivo	Na předvedených příkladech různého chování ve vyučovací hodině rozlišuje správné a nesprávné chování (k učitelům, spolužákům, jiným osobám).	Předvede v dramatické hře správné chování v různých situacích, např. vstup do místnosti v době výuky i o přestávce, vstup do ředitelny ...
Učivo	Poznává zdravé pracovní návyky při učení (sezení, stání, ukázky různých pracovních poloh). Srovná si věci ve své aktovce a lavici, udržuje pořádek v osobních věcech. Pojmenuje běžné školní pomůcky.	Orientuje se v rozvrhu hodin. Sestaví rozvrh hodin, který by se mu líbil. Vyjádří vlastními slovy obsah vyučovacích předmětů. Vysvětlí pojmy týkající se organizace života školy (vyučovací hodina, přestávky, volné dny, prázdniny).
Učivo	Vysvětlí rozdíl mezi vyučovací hodinou a přestávkou. Popíše činnosti o přestávce (příprava na další hodinu, svačina, pohybové aktivity).	Navrhne vhodné rekreační činnosti o přestávce a roztrídí je podle míry pohybové aktivity (aktivní, pasivní).

Ročník	3. ročník
Výstup	Používá jednoduché plány. Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.
Učivo	Podílí se na vytváření pravidel soužití ve škole /třídě/ s ohledem na existující školní řád. V jednotlivých dramatizacích předvede některá pravidla slušného chování. Usilujeme o chování podle společenských pravidel a pravidel stanovených skupinou osob.

Tematický celek: DOPRAVNÍ VÝCHOVA

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. Orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy. Popíše a zvládne cestu do školy.	
Učivo	Na základě zkušeností z vycházky vybarví plán blízkého okolí školy, dokreslí dopravní značení pro chodce podle skutečnosti. Vyznačí v plánu místa, kde hrozí nebezpečí v dopravě.	Na základě zkušeností z vycházky a každodenních zkušeností vyznačí a popíše v plánu obce bezpečnou cestu do školy, vyznačí riziková místa, popíše rizikové situace, dokreslí dopravní značení. Vyhledá a pojmenuje dopravní značky v okolí školy.
Učivo	Předvede prakticky základní pravidla pro chodce.	Vlastními slovy vyjádří základní pravidla pro chodce a cíleně je používá. Přechází silnici podle pravidel.
Výstup	Uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa.	
Učivo	Pojmenuje rozmanité dopravní prostředky.	Roztřídí dopravní prostředky podle místa pohybu (voda, země, vzduch). Uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cíleně je používá.

Ročník	3. ročník
Výstup	Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu v praxi. Prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty.
Učivo	Roztřídí známé dopravní značky podle druhu (výstražné, zákazové...). Zná pravidla silničního provozu pro chodce. Uvědomuje si existenci pravidel pro cyklisty, zvládá řešení dopravních situací v obci kde žije z pozice cyklisty. Uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli cyklisty a cíleně je používá.
Výstup	Charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje.
Učivo	Zná a chápe pravidla bezpečného a ohleduplného jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je též realizuje. Popíše dopravní situaci v obci, kde žije. Pojmenuje dopravní prostředky.

Tematický celek: PŘÍRODA NA PODZIM

<i>Ročník</i>	1. ročník	2. ročník
<i>Výstup</i>	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. Pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat. Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami.	
<i>Učivo</i>	Porovnává rostliny podle druhu stonku (stromy, keře a byliny). Třídí stromy na jehličnaté a listnaté. Pojmenuje a nakreslí plody různých rostlin. Roztřídí ovoce (roste na stromě nebo na keři) a zeleninu.	Ukáže části těla stromu, keře a byliny. Doplní části do připraveného schématu. Rozlišuje a pojmenuje různé druhy zeleniny, zemědělských plodin a ovocných stromů. Při praktických pokusech pozoruje a na základě porovnávání hledá rozdíly mezi různými druhy plodů.
<i>Učivo</i>	Pojmenuje některé volně žijící živočichy. Ukáže základní části těla čtyřnohých živočichů.	Roztřídí a popíše vnější rozdíly mezi skupinou savců a ptáků žijících ve volné přírodě. Nakreslí libovolného savce a ptáka z dané skupiny živočichů. Pojmenuje a ukáže základní části těla živočicha z dané skupiny. Uvede příklad ptáků stálých a stěhovavých.
<i>Učivo</i>	Popíše výrazné znaky daného ročního období, nakreslí obrázek. Pozoruje počasí a vybere vhodné značky z kalendáře přírody, které vystihují stav počasí.	Popíše proměny přírody v navazujících ročních obdobích (léto – podzim), vyjmenuje měsíce patřící do daného období. Zapiše záznamy o stavu počasí do kalendáře přírody.

<i>Ročník</i>	3. ročník
<i>Výstup</i>	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. Pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat. Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami.
<i>Učivo</i>	Pozoruje životní projevy rostlin a živočichů a nalézá společné znaky životních projevů rostlin a živočichů.
<i>Učivo</i>	Třídí přírodniny živé – neživé, houby –rostliny- živočichové.
<i>Učivo</i>	Třídí rostliny keře – stromy – byliny, stromy jehličnaté – listnaté.

Tematický celek: MOJE RODINA

<i>Ročník</i>	1. ročník	2. ročník
<i>Výstup</i>	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi. Zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy. Má osvojené základy společenského chování. Při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně. Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	
<i>Učivo</i>	Pojmenuje (název i jméno) jednotlivé členy základní rodiny.	Pojmenuje jednotlivé členy širší rodiny (název i jméno), jednoduchým schématem (strom) vyjádří generační uspořádání.
<i>Učivo</i>		Jednoduchou scénkou vyjádří role jednotlivých členů rodiny (dělba povinností, zábava).

<i>Ročník</i>	3. ročník
<i>Výstup</i>	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy. Má osvojené základy společenského chování. Při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně. Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.
<i>Učivo</i>	Pojmenuje členy své rodiny a vyjádří vztahy mezi nimi. Zná jména a příjmení členů širší rodiny.

Tematický celek: DOMOV

<i>Ročník</i>	1. ročník	2. ročník
<i>Výstup</i>	Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost. Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Poznává různé lidské činnosti.	
<i>Učivo</i>	Vypráví o způsobu oslav narozenin a svátků. Uvede svůj věk. Porovnává fotografie svých nejbližších a pozoruje plynutí času . Určí co bylo dříve a co později, dnes.	Vypráví o rodinných slavnostech a tradicích. Zná datum svých narozenin a svátku. Zjišťuje data významných událostí u nejbližších členů rodiny.
<i>Učivo</i>	Popíše svůj pokojíček nebo jinou místnost v domě	Vysvětlí vlastními slovy pojem domov. Nakreslí dům, ve kterém bydlí, a pojmenuje jeho části.
<i>Učivo</i>	Pojmenuje a třídí běžné předměty v domácnosti se kterými se setkává a vysvětlí jejich funkci. Nakreslí oblíbenou hračku a popíše její části a materiál, ze kterého je vyrobená. vypráví, jak si s hračkou hraje.	Uvede pravidla bezpečného zacházení s některými přístroji v domácnosti.

Tematický celek: DOMOV

Ročník	3. ročník
Výstup	Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost. Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Poznává různé lidské činnosti.
Učivo	Vyjmenuje společné znaky, potřeby a projevy všech lidí. Vyjádří odlišnost mezi jednotlivci. Fyzickou i charakterovou.
Učivo	Vybavuje si základní práva dítěte. Řekne práva a povinnosti žáka školy.
Učivo	Nachází rozdíly mezi životem dnes a v dávných dobách. Nakreslí obrázek nebo popíše událost ze života předků v minulosti. Třídí pojmy na minulé a současné.

Tematický celek: OBEC

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Výstup	Pozoruje a popíše změny v obci a v nejbližším okolí. Začlení svou obec do příslušného kraje a oblužného centra ČR. Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost. Zná nejvýznamnější místa v okolí.		
Učivo	Popíše libovolné místo v obci, kde žije (známé, nové, zajímavé). Rozlišuje přírodní a umělé prvky (co vytvořil člověk) v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	Vysvětlí rozdíl mezi městem a vesnicí a správně zařadí známé obce k daným pojmům. Pozoruje a kresbou nebo slovem vyjádří významné změny v obci, kde žije. Zhodnotí činnost člověka v okolní krajině, vyhledává kladné i záporné prvky lidské činnosti v krajině.	Popíše polohu svého bydliště na mapě regionu a plánu obce. Vysvětlí rozdíl mezi pojmy vesnice a město. Rozumí pojmu obec.
Učivo		Namaluje vlajku ČR.	Pozná státní symboly ČR. Umí vysvětlit pojmy související se správou obce. Zná jména některých zastupitelů obce a starostky.

Tematický celek: ČLOVĚK A HISTORIE

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu. Interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije. Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	
Učivo	Popíše zajímavé místo v obci kde žije nebo v jejím okolí.	Vyhledává zajímavé informace o místě, kde žije. Navštíví kulturní nebo historickou památku v místě bydliště nebo v okolí (zámek Hořovice, hrady Žebrák a Točnick ...)
Učivo	Na základě poslechu reprodukuje pověst nebo příběh o místě, kde žije.	Odlišuje pojmy minulost x přítomnost x budoucnost.

Ročník	3. ročník
Výstup	Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu. Interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije. Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.
Učivo	Vybaví si událost nebo období minulosti naší vlasti, lovci mamutů, Slované.I z našeho regionu – Horymír.

Tematický celek: PŘÍRODA V ZIMĚ

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	
Učivo	Pozoruje a popíše vzhled rostlin v tomto ročním období.	Pozoruje a popíše vzhled rostlin v tomto ročním období.
Učivo	Porovnává možnosti získávání potravy živočichů v zimě a na podzim. Rozlišuje samci, samici a mládě u některých volně žijících živočichů.	Porovnává možnosti získávání potravy živočichů v zimě a na podzim. Přiřadí vhodnou potravu k některým volně žijícím živočichům. Vyjmenuje a nabídne vhodnou potravu ptákům do krmítek (doplňování krmítka před školou). Popíše úlohu člověka při zajišťování stravy volně žijícím živočichům.
Učivo	Popíše výrazné znaky daného ročního období, nakreslí obrázek. Pozoruje počasí .	Popíše proměny přírody v navazujících ročních obdobích (podzim – zima), vyjmenuje měsíce patřící do daného období. Vybere vhodné značky z kalendáře přírody, které vystihují stav počasí.
Učivo	Pojmenuje známé zimní sporty,	Pojmenuje sportovní nářadí a náčiní patřící k zimním sportům. Popíše podmínky pro provozování některého zimního sportu podle vlastní zkušenosti. Doporučí zásady pobytu v zimní přírodě a na horách.

Tematický celek: PŘÍRODA V ZIMĚ

Ročník	3. ročník
Výstup	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.
Učivo	Popíše propojenost živé neživé přírody na příkladu koloběhu vody v přírodě. Nakreslí schéma jednoduchého koloběhu.

Tematický celek: ČLOVĚK

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Orientuje se v elementárních znalostech o lidském těle.	
Učivo	Uvede názvy vnějších částí lidského těla.	Na modelu ukáže a správně pojmenuje vnější části lidského těla.
Učivo		V praktických pokusech prozkoumává základní vlastnosti lidských smyslů.

Ročník	3. ročník
Výstup	Orientuje se v elementárních znalostech o lidském těle.
Učivo	Ukáže a správně pojmenuje vnější části lidského těla. Popíše podle modelu vnitřní stavbu těla člověka. Provádí jednoduché pokusy ke zkoumání lidských smyslů.

Tematický celek: ČLOVĚK MEZI LIDMI

<i>Ročník</i>	1. ročník	2. ročník
<i>Výstup</i>	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	
<i>Učivo</i>	Na základě pozorování, pokusů a jednoduchých měření rozlišuje fyzické rozdíly i podobnost s ostatními spolužáky.	Na základě pozorování, pokusů a jednoduchých měření rozlišuje fyzické rozdíly i podobnost s ostatními spolužáky.
<i>Učivo</i>	Pomocí dramatizace vyjádří různé způsoby správného i špatného chování člověka.	Pojmenuje dobré a špatné lidské vlastnosti. Posoudí své dobré a špatné vlastnosti a navrhne způsob, jak zkvalitnit své chování (ohleduplnost a zvládnání vlastní emocionality)..
<i>Učivo</i>		Popíše projevy šikany.
<i>Učivo</i>	Toleruje lidi s jinou barvou pleti.	Toleruje lidi s jinou barvou pleti.

<i>Ročník</i>	3. ročník
<i>Výstup</i>	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.
<i>Učivo</i>	Popíše odlišnost mezi mužem a ženou. Předvede některé vzory vzájemného ohleduplného chování.
<i>Učivo</i>	Popíše růst a vývoj člověka po narození. Pojmenuje jednotlivé etapy lidského života.
<i>Učivo</i>	Toleruje lidi s jinou barvou pleti.

Tematický celek: PÉČE O ZDRAVÍ

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle. Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění. Pojmenuje hlavní části lidského těla.	
Učivo	Vyjmenuje způsoby, jakými dodržujeme osobní hygienu. Pojmenuje hygienické potřeby.	Sestaví pravidla pro udržování osobní čistoty.
Učivo	Uvádí příklady projevů nemoci.	Uvede rozdíly (fyzické i psychické) mezi zdravým člověkem a nemocným, mezi nemocí a úrazem. Předvede první pomoc při drobných poraněních (oděrky a odřeniny). Nachází možnosti předcházení úrazům a vzniku nemocí.
Učivo	Zapamatuje si telefonní čísla: 150, 155, 158.	Přivolá hasiče, záchranku, policii.

Ročník	3. ročník	
Výstup	Používá základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle. Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění. Pojmenuje hlavní části lidského těla.	
Učivo	Rozlišuje pojmy nemoc a úraz.	
Učivo	Poskytne první pomoc při drobných úrazech a přivolá lékařskou pomoc.	
Učivo	Vyjmenuje některé příklady návykových látek. Diskutuje o jejich škodlivosti. Předvede podle scénáře v modelové situaci způsob odmítnutí návykové látky.	

Tematický celek: ZDRAVÁ VÝŽIVA

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	
Učivo	Pojmenuje známé potraviny. Třídí je podle podobných vlastností na základní skupiny. Třídí potraviny na zdraví prospěšné a zdraví škodlivé.	Vyjmenuje základní skupiny potravin. Sestaví a doporučí jednoduchý jídelníček složený ze zdraví prospěšných a rozmanitých potravin, vybraných ze všech skupin – vhodná skladba stravy. Vyjmenuje způsoby uchování potravy.
Učivo	Předvede pravidla kulturního stolování (držení příboru, používání ubrousku, hygiena).	Vyjmenuje základní denní jídla, vysvětlí proč je důležité dodržovat pitný režim.

Tematický celek: ZDRAVÁ VÝŽIVA

Ročník	3. ročník
Výstup	Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.
Učivo	Třídí potraviny podle potravinové pyramidy, uvádí příklady zdraví neprospívajících potravin.
Učivo	Vybavuje si zásady zdravého způsobu života-čistota, správná výživa, pohybové aktivity.

Tematický celek: LIDÉ A ČAS

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase. Zná rozvržení svých denních činností.	
Učivo	V kalendáři vyhledává názvy dnů v týdnu, měsíců, datum osobních významných událostí. Vyjmenuje a seřadí dny v týdnu. Pojmy: den, týden, názvy dnů., včera, dnes, zítra, dopoledne, dopoledne. Vybavuje si a rozliší názvy měsíců a ročních období.	Vyjmenuje z paměti měsíce v kalendářním roce ve správném pořadí. Formuluje základní charakteristické znaky jednotlivých ročních období. Vyjmenuje z paměti roční období. Roztřídí měsíce do ročních období.
Učivo	Ukáže základní části hodin. Vysvětlí vlastními slovy pojmy: velká a malá ručička. Ukáže, zobrazí nebo nakreslí na modelu celé hodiny. Přečte na modelu celé hodiny.	Spojí s časovým údajem části dne. Popíše svůj denní režim. Přečte, vymodeluje nebo zakreslí jednoduchým způsobem časový údaj na hodinách (počet hodin a minut). Porovnává údaje na ciferníku hodin a na displeji digitálních hodin.

Ročník	3. ročník
Výstup	Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase. Zná rozvržení svých denních činností.
Učivo	Pozná, kolik je hodin na ciferníku hodin i na digitálních hodinách.
Učivo	Vyjmenuje běžné jednotky času.

Tematický celek: PŘÍRODA NA JAŘE

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	
Učivo	Popíše proměny rostlin v daném ročním období. Pozoruje proměnu stromů. Pojmenuje a ukáže základní části těla rostlin. Pozná a pojmenuje některé jarní kvetoucí okrasné byliny.	Pozoruje na vybraném stromu v blízkém okolí vývoj plodu a změny zaznamenaná pomocí nákresů. Pojmenuje vývojové části plodu. Pozoruje, popíše stavbu těla a pojmenuje některé kvetoucí jarní byliny rostoucí ve volné přírodě.
Učivo	Pozoruje živočichy a popisuje jejich péči mláďata. Vybavuje si názvy domácích a hospodářských zvířat, pojmenuje u některých samce, samici a mláďě. Posuzuje užitečnost hospodářských zvířat.	Pojmenuje členy rodiny domácích a hospodářských zvířat, zařadí je do skupiny podle přijímané potravy, podle stavby těla a způsobu rozmnožování. Pozoruje a popíše péči o některý z druhů vybraných hospodářských nebo domácích zvířat.
Učivo	Popíše výrazné znaky daného ročního období, nakreslí obrázek. Pozoruje počasí .	Popíše proměny přírody v navazujících ročních obdobích (zima - jaro), vyjmenuje měsíce patřící do daného období. Vybere vhodné značky - vystihující počasí.

Ročník	3. ročník
Výstup	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.
Učivo	Ukáže části rostlin- podzemní :nadzemní, stonky, listy, květy, plody a porovná jejich různorodost.
Učivo	Třídí živočichy podle vztahu ke člověku volně žijící – domácí – hospodářská.

Tematický celek: PRÁCE A VOLNÝ ČAS

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností. Využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času. Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti.	
Učivo	Vysvětlí pojmy lidská práce a volný čas.	Vysvětlí pojem práce a nezaměstnanost.
Učivo	Předvede pantomimou některé činnosti lidské práce a povolání. Uvede názvy některých lidských povolání a pracovních pomůcek. Vypráví o povolání svých rodičů.	Uvede příklady různých lidských povolání a obsahy jejich činností. Vypráví o představách o svém povolání. Zjišťuje podmínky, které musí splnit, vzdělání, jaké je potřeba dosáhnout pro naplnění svého snu.
Učivo	Slovem nebo obrazem popíše způsob, jakým tráví volný čas.	Vysvětlí pojem volný čas. Vypráví o způsobech, jakými tráví volný čas. Zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času. Uvede možné nebezpečí a způsoby, jak jim čelit. Uvede, proč je důležité označování nebezpečných látek.
Učivo	Určí vhodná místa pro hru a trávení volného času.	

Ročník	3. ročník
Výstup	Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností. Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti.
Učivo	Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti. Roztřídí profese podle hlavní náplně na duševní a fyzickou práci.
Učivo	Popíše povolání svých rodičů.
Učivo	Vybere vhodné činnosti pro zábavu a odpočinek. Vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času (i konkrétních her a činností) a volí odpovídající způsoby ochrany (jednání, organizace, ochranné pomůcky).

Tematický celek: VĚCI A ČINNOSTI KOLEM NÁS

<i>Ročník</i>	1. ročník	2. ročník
<i>Výstup</i>	Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů. Provede jednoduchý pokus podle návodu.	
<i>Učivo</i>	Zkoumá a rozeznává materiály, ze kterých jsou předměty vyrobeny. V jednoduchých pokusech určuje společné a rozdílné vlastnosti materiálů.	Uvede rozdíl mezi přírodninou, surovinou a výrobkem. Pozoruje výrobky a rozeznává materiály, ze kterých jsou vyrobeny. V pokusech určuje společné a rozdílné vlastnosti materiálů.
<i>Výstup</i>	Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích. Odhadne a zkontroluje cenu nákupu.	
<i>Učivo</i>	Pozná české mince a bankovky.	Uvede příklad použití platební karty. Odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu.

<i>Ročník</i>	3. ročník	
<i>Výstup</i>	Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů. Provede jednoduchý pokus podle návodu.	
<i>Učivo</i>	Provádí jednoduché měření hmotnosti. Provádí jednoduché pokusy se známými látkami nebo přírodninami. Pozoruje přírodniny živé i neživé.	
<i>Výstup</i>	Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze.	
<i>Učivo</i>	Zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení.	

Tematický celek: PŘÍRODA V LÉTĚ

<i>Ročník</i>	1. ročník	2. ročník
<i>Výstup</i>	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	
<i>Učivo</i>	Při praktických pozorování v přírodě porovnává rostliny v okolí školy a v dané lokalitě a učí se je pojmenovat.	Pozoruje výskyt rostlin v dané lokalitě, rozlišuje společné (základní podmínky – slunce, voda, vzduch, výživa, teplo) i rozdílné životní potřeby pro jejich život (slunce x stín, voda x suché místo).
<i>Učivo</i>	Uvede nebezpečí hrozící v letní přírodě.	Uvede nebezpečí hrozící v letní přírodě.
<i>Učivo</i>	Popíše výrazné znaky daného ročního období, nakreslí obrázek. Pozoruje počasí .	Popíše proměny přírody v navazujících ročních obdobích (jaro - léto), vyjmenuje měsíce patřící do daného období. Vybere vhodné značky – vystihující počasí.

<i>Ročník</i>	3. ročník
<i>Výstup</i>	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.
<i>Učivo</i>	Zkoumá společenstvo –ekosystém- les a louka, pole, voda. Vyjmenuje některé zástupce rostlinné a živočišné říše daných společenstev. Vysvětlí vzájemné vztahy mezi organismy – koloběh látek – a uvede příklady některých přizpůsobení daným podmínkám barva srsti, dominance některých smyslů.
<i>Učivo</i>	Pozoruje přírodniny živé i neživé.

Tematický celek: MOJE BEZPEČNOST

Ročník	1. ročník	2. ročník
Výstup	Rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné. Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. Rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu. Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	
Učivo	Správně vysloví a napíše svoje jméno. Rozumí pojmům týkající se bydliště (bydliště, domov, dům, obec, ulice, číslo domu, adresa), umí z paměti svou adresu.	Předvede komunikaci s neznámými lidmi s hlavním důrazem na opatrnost (osloví dospělého a požádá o pomoc, je osloven nějakým člověkem), diskutuje o tom, co si už nemusí „nechat líbit“.
Učivo	Vyjmenuje způsoby, jak se zkontaktuje s rodiči nebo s příbuznými, zaznamenaná a vyhledá tyto kontakty (telefonní čísla).	
Učivo	Předvede v modelové situaci použití čísel tísňového volání 150, 155, 158, 112.	
Učivo	Navrhne možnosti, jak se chovat, když se ztratí (v různém prostředí).	V modelových situacích ohrožení bezpečí (setkání s neznámými lidmi ...) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany.

Ročník	3. ročník	
Výstup	Chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. Rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu. Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	
Učivo	Vybaví si existující linky tísňového volání. Zná své jméno a příjmení, adresu a telefonní číslo na členy rodiny.	
Učivo	Předvede v modelové situaci jak komunikovat s neznámými lidmi, kteří mu něco nabízejí nebo jej někam zvou.	
Učivo	V modelových situacích ohrožení bezpečí (setkání s neznámými lidmi ...) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany.	
Výstup	V modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky.	
Učivo	Dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji.	

Tematický celek: MIMOŘÁDNÉ SITUACE

<i>Ročník</i>	1. ročník	2. ročník
<i>Výstup</i>	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	
<i>Učivo</i>	Uvede různé příklady mimořádných situací způsobených přírodními vlivy a možnou ochranu před nimi.	Uvede příklady přírodních nástrah spojených s ročními obdobími a sezónními činnostmi, které mohou ohrozit zdraví nebo život (koupání v přírodě, pobyt v lese, bouřka, povodeň, úrazy při lyžování, utonutí na tenkém ledě, omrzliny apod.).
<i>Učivo</i>	Při nácviku chování v mimořádných situacích poslouchá dospělé.	Odhadne a domýšlí podle výchozí situace možné nebezpečí (manipulace s neznámými předměty, nebezpečí elektrického vedení...) a hledá varianty, jak se nebezpečí vyhnout.

<i>Ročník</i>	3. ročník
<i>Výstup</i>	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.
<i>Učivo</i>	Vyjmenuje některé situace hromadného ohrožení a situace, při kterých může dojít k ohrožení zdraví. Odhadne možné nebezpečí.

6.7 Rozvržení učiva 2. období

PŘÍRODOVĚDA 4. a 5. ročník

Tematický celek: LIDÉ KOLEM NÁS

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci. Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě).	
Učivo	Vytváří společně s ostatními pravidla školního soužití a snaží se je respektovat. V jednotlivých dramatizacích předvede některá pravidla slušného chování.	Obhájí nebo vyvrací důležitost existujícího školního pravidla, navrhuje změny pravidel školního soužití, které vedou k jejich srozumitelnosti a přesnosti. Usiluje o chování podle společenských pravidel a pravidel stanovených skupinou osob.
Výstupy	Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory. Připustí svůj omyl. Dohodne se na společném postupu a řešení. Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě).	
Učivo	Obhájí své názory a zaujímá stanovisko k názorům druhých.	Zhodnotí postavení člověka mezi živými organismy.
Výstupy	Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidské práva nebo demokratické principy. Rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých. Zná základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy.	
Učivo	Vysvětlí některá základní práva dítěte. Rozlišuje rozdíl mezi právy a povinnostmi žáka školy.	Uvede příklady základních práv dítěte a srovná je s právy a povinnostmi žáka školy. Zhodnotí míru, jak umí uplatňovat svá práva a plnit své povinnosti žáka školy.

Tematický celek: LIDÉ A JEJICH PRÁCE

<i>Ročník</i>	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	
<i>Učivo</i>	Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti. Roztřídí profese podle hlavní náplně na duševní a fyzickou práci. Při plánování denního režimu vybírá vhodné činnosti pro zábavu a odpočinek. Popíše povolání svých rodičů.	Popíše příklad jednoduché výroby. Na příkladu vysvětlí jednoduchý výrobní proces. Vysvětlí pojem nezaměstnanost. Rozumí pojmům výrobek, materiál, surovina, přírodnina. Naplánuje si svůj denní režim s ohledem na vlastní potřeby i potřeby členů rodiny, kamarádů apod.
<i>Výstupy</i>	Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích. Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze. Na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů. Vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy. Používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze. Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz. Sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů.	
<i>Učivo</i>	Popíše různé možnosti nakupování a platebního styku. Vysvětlí podstatu oběhu peněz v souvislosti s uspokojováním potřeb člověka. Vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz. Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi.	Uvede příklady různých druhů vlastnictví (soukromé, státní, majetek společnosti...) Vytvoří se jednoduchý záznam o svých příjmech a výdajích (kapesné). Seznámí se s evropskou měnou. Na příkladech objasní rizika půjčování peněz. Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží.

Tematický celek: LIDSKÉ TĚLO A PÉČE O ZDRAVÍ

<i>Ročník</i>	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>		Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života. Uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu.
<i>Učivo</i>		Pojmenuje a popíše orgánové soustavy člověka. Vysvětlí funkci některých soustav.
<i>Výstupy</i>		Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.
<i>Učivo</i>		Vysvětlí význam dodržování pitného režimu. Sestaví jídelníček podle zásad zdravé výživy
<i>Výstupy</i>	Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. Ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc.	
<i>Učivo</i>	Reprodukuje pravidla přístupu ke zraněnému a posouzení jeho zranění. Zvládá způsoby ošetření při různě rozsáhlém krvácení. Charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním.	Rozezná ztrátu dechu a umí poskytnout umělé dýchání. Uvede postup pomoci lidem, které postihla náhlá příhoda. V modelové situaci určí život ohrožující zranění.
<i>Výstupy</i>	Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. Odmítá návykové látky.	
<i>Učivo</i>	Vlastními slovy uvede, co znamená návyková látka. Uvede příklady návykových látek. Způsoby odmítání návykových látek.	Vysvětlí škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu, gamblerství. Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronových médií.

Tematický celek: ZÁKLADY SEXUÁLNÍ VÝCHOVY

<i>Ročník</i>	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a dívkami v daném věku. Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.
<i>Učivo</i>	Vysvětlí, proč je třeba dodržovat bezpečné způsoby sexuálního chování v daném věku (lékařské, společenské i právní hledisko).
<i>Výstupy</i>	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.
<i>Učivo</i>	Sestaví přehled znázorňující vývoj dítěte od jeho početí nebo tento vývoj vysvětlí. Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

Tematický celek: DOPRAVNÍ VÝCHOVA

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu v praxi.	
Učivo	Vlastními slovy vysvětlí význam některých známých dopravních značek. Vybaví si pravidla silničního provozu pro cyklisty. Popíše povinnou výbavu kola.	Pozná dopravní značky, se kterými se může setkat v nejbližším okolí obce jako cyklista a rozumí jejich významu. Dodržuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty v reálném provozu i v modelových situacích
Učivo	Orientuje se v jízdních řádech. Charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje.	Vyhledá a naplánuje dopravní spojení s pomocí různých informačních zdrojů
Výstupy	Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.	
Učivo	Uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli cyklisty a cíleně je používá.	
Výstupy	V modelových situacích vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě a určuje vhodný způsob bezpečného chování.	
Učivo	Dokáže např. během vycházky i výletu vyhodnotit nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě, v méně známých místech obce i mimo ni a dodržuje pravidla bezpečného chování.	

Tematický celek: SITUACE HROMADNÉHO OHROŽENÍ

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události. Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události. Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti.	
Učivo	Umí z paměti známá telefonní čísla linek tísňového volání a správný způsob volání na tísňovou linku.	
Učivo	Reaguje přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. Navrhne soubor pravidel chování v mimořádných situacích.	Předvede modely způsobu chování v mimořádných situacích. Zná postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) a integrovaný záchranný systém. Chová se ukázněně a respektuje pokyny dospělých.
Výstupy	V modelových situacích ohrožení bezpečí v běžných situacích volí správné situace ochrany přivolání pomoci i pomoci jiným	
Učivo	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci. Čísla tísňového volání. Správný způsob volání na tísňovou linku.	

Tematický celek: ZEMĚ A VESMÍR

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období. Popíše střídání ročních období.	
Učivo	Vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi. Zná názvy planet Sluneční soustavy. Nakreslí schéma Sluneční soustavy. Popíše střídání dne a noci, předvede pokus vysvětlující střídání dne a noci.	Popíše střídání ročních období v mírném pásu. Popíše odlišnosti ročních období v různých místech světa.

Tematický celek: ŽIVÁ A NEŽIVÁ PŘÍRODA

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech.	
Učivo	Formuluje základní projevy života rostlin a živočichů (dýchání, výživa a příjem potravy, růst a vývoj, rozmnožování, péče o mladá, vylučování, pohyb)	Porovnává různé podmínky života na Zemi a přizpůsobení rostlin a živočichů podmínkám.
Výstupy	Prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	
Učivo	Třídí rostliny (kulturní x plané; kvetoucí x nekvetoucí; užitkové x okrasné; léčivé, jedovaté, chráněné). Třídí byliny (podle typu stonku) a listy podle tvaru.	Porovnává různé podmínky života na Zemi a přizpůsobení rostlin a živočichů podmínkám.
Učivo	Pojmenuje hlavní části rostlin a části listu (čepel x řapík).	Pojmenuje různé druhy stonku (lodyha, stvol, stéblo). Ukáže části květu.
Učivo	Popíše a ukáže stavbu těla hub.	Vysvětlí význam hub a rozdíl mezi houbami a rostlinami (způsob výživy, rozmnožování).
Učivo	Třídí živočichy podle stavby těla (obratlovci x bezobratlí; ryby x obojživelníci x ptáci x plazi x savci; bezobratlí – např. hmyz x pavouci x měkkýši).	Třídí živočichy podle přijímané potravy (masožraví x všežraví x býložravci).
Výstupy	Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. Na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody.	
Učivo	Popíše propojenost živé a neživé přírody na příkladu koloběhu kyslíku (výživa a dýchání rostlin a živočichů). Nakreslí schéma jednoduchým koloběhů. Vysvětlí význam neživých přírodnin (vzduch, voda, půda, horniny a nerosty) v přírodě.	Popíše propojenost živé a neživé přírody na příkladu potravních řetězců živočichů i rostlin. Nakreslí schéma jednoduchým koloběhů.

Tematický celek: ZKOU MÁME A B ÁD ÁME

<i>Ročník</i>	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu. Provádí jednoduché pokusy se známými látkami.	
<i>Učivo</i>	Provádí jednoduchá měření teploty.	Provádí jednoduchá měření objemu.
<i>Učivo</i>	Provede jednoduchý pokus podle návodu. Poznává vlastnosti a skupenství látek a změn skupenství.	Navrhne a realizuje jednoduchý pokus s látkami nebo přírodními.
<i>Učivo</i>	Zvládá péči o pokojové rostliny.	Provádí různé pokusy s růstem rostlin.

Tematický celek: EKOSYSTÉMY

<i>Ročník</i>	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí. Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí.	
<i>Učivo</i>	Zkoumá společenstvo (ekosystém) rybník, pole, zahrada a sad. Vyjmenuje některé zástupce rostlinné a živočišné říše daných společenstev. Vysvětlí vzájemné vztahy mezi organismy (koloběhy látek) a uvede příklady některých přizpůsobení daným podmínkám (barva srsti, dominance některých smyslů apod.).	Popisuje společenstva v různých podnebných pásech světa a porovnává je s naším podnebným pásmem. Vyjmenuje některé zástupce rostlin a živočichů daných společenstev. Vysvětlí vztahy mezi organismy (koloběhy látek) a uvede příklady některých přizpůsobení daným podmínkám (barva srsti, dominance některých smyslů apod.).

6.8 Doporučená literatura a učebnice

Prvouka 1.,2. a 3. ročník - Prodos

Přírodověda 4 a 5. ročník – Prodos

Ochrana člověka za mimořádných událostí pro 1. stupeň - Fortuna

atlasy zvířat, hub, rostlin

pracovní učebnice BESIP – dopravní výchova pro 1.,2.,3.,4., a 5. ročník

Školní encyklopedie

Encyklopedie vědy a techniky – nakladatelství Albatros

Ochrana člověka za mimořádných situací – FR. Černocho - ALBRA

CD ROM: ČESKÝ VÝUKOVÝ SOFTWARE:

TS Přírodověda 2 živočichové a rostliny cizích krajín

TS Přírodověda 3 živočichové a rostliny ČR

TS Přírodověda 4 žijí s námi

VLASTIVĚDA- 4. a 5. ročník

Tematický celek: LIDÉ A JEJICH PRÁCE

4. ročník	5. ročník
Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích. Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze. Na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů. Vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy.	
Popíše různé možnosti nakupování a platebního styku. Vysvětlí podstatu oběhu peněz v souvislosti s uspokojováním potřeb člověka. Vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz. Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi.	Uvede příklady různých druhů vlastnictví (soukromé, státní, majetek společností...) Vytvoří se jednoduchý záznam o svých příjmech a výdajích (kapesné). Seznámí se s evropskou měnou. Na příkladech objasní rizika půjčování peněz. Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží.

Tematický celek: MAPY A PLÁNY

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli. Má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě.	
Učivo	Nakreslí jednoduchý topografický nebo situační náčrt okolí školy. Čte plánky a umí jednoduchý plánec zhotovit.	Rozlišuje různé druhy map a vybere vhodnou mapu pro různé situace. Ukáže možnou cestu v neznámém místě podle plánu a orientace v okolní krajině. Orientuje se v neznámé krajině podle mapy a turistických značení.
Učivo	Rozumí pojmu měřítko a uvede příklady jeho zobrazení. Najde na mapě značení nadmořské výšky a přečte údaj.	S pomocí mapových měřítek určuje vzdálenosti na mapě. Ukáže na mapě sídla, vodní toky, hranice států, pohoří, přírodně nebo historicky zajímavá místa)
Výstupy	Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	
Učivo	Zorientuje mapu podle světových stran. Ukáže směr sousedních obcí podle mapy i buzoly. Orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany. Řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Odhadne vzdálenost podle viditelnosti. Určí svoje stanoviště podle výrazných terénních tvarů nebo staveb.

Tematický celek: OBEC – REGION (BEROUNSKO) – VLAST (ČR)

<i>Ročník</i>	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu. Orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany.	
<i>Učivo</i>	Začlení svou obec do příslušného kraje. Ukáže kraje na mapě ČR. Rozumí pojmům obec, krajina, region.	Rozumí pojmům okres, kraj, přednosta, hejtman, stát. Popíše zeměpisnou polohu ČR v Evropě i ve světě..
<i>Výstupy</i>	Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického. Zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti.	
<i>Učivo</i>	Popíše povrch, vodstvo, zemědělství a průmysl, ochranu přírody a města v regionu. Zná nejvýznamnější místa (kulturní, sportovní, průmyslové, služby...) v regionu.	Vypráví o svém regionu, o jeho pamětihodnostech a zajímavostech. Doporučí zajímavé místo v regionu, navrhne program, výlet zaměřený na poznávání regionu. Vypracuje naučný list o regionu, kde žije, nebo jiném regionu ČR podle stanované osnovy.
<i>Výstupy</i>	Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam. Pozná státní symboly České republiky.	
<i>Učivo</i>	Vysvětlí vlastními slovy význam státních symbolů ČR, armády ČR. Na mapě ukáže historická území ČR.	Umí nakreslit nebo načrtnout státní symboly ČR. Vysvětlí jejich význam a používání. Umí vysvětlit některé pojmy související se státní správou a vládou ČR. Zná jména některých významných státních představitelů ČR.

Tematický celek: EVROPA A SVĚT

<i>Ročník</i>	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích. Sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest.	
<i>Učivo</i>	Ukáže na mapě Evropu a významné evropské státy a jejich sídla. Vyhledávají informace (obrazové i psané) o vybraném státu podle připravené osnovy a připraví jednoduchý přehled.	Ukáže na mapě světadíly a oceány. Orientuje se na glóbu (polokoule, póly, rovnoběžky a poledníky, rovník). Vyhledávají informace (obrazové i psané) o vybraném místě na Zemi podle připravené osnovy a připraví jednoduchý přehled.
<i>Učivo</i>	Sdělí a popíše poznatky a zážitky z vlastních cest. Předkládá ostatním zajímavé fotografie, pohlednice, prospekty nebo předměty vztahující se k dané zemi (referát).	Sdělí a popíše poznatky a zážitky z vlastních cest. Předkládá ostatním zajímavé fotografie, pohlednice, prospekty nebo předměty vztahující se k dané zemi (referát).
<i>Učivo</i>	Rozpozná podoby a projevy kultury a kulturní instituce.	Rozpozná podoby a projevy kultury a kulturní instituce, masovou kulturu a subkulturu.

Tematický celek: ČAS

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	
Učivo	Používá jednoduché převody jednotek času. Vyhledává časové i jiné údaje v kalendáři. Zaznamenává dějinné události do časové přímky	Pozná kolik je hodin na ciferníku s římskými číslicemi. Vysvětlí měření dějinného času, pojem letopočet, století.

Tematický celek: MINULOST, SOUČASNOST A BUDOUCNOST

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik. Rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách. Zná významné události, které se vztahují k regionu a kraji. Vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště.	
Učivo	Zná významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji.	Vyhledává informace o životě v minulosti v obci a regionu, kde žije.
Učivo	Vyjmenuje některé významné osobnosti našich dějin (např. Sv. Václav, Přemysl Otakar II., Karel IV., Jan Hus, J. A. Komenský ..) Uvede příklady významných činů některých výrazných osobností naší minulosti.	Vyjmenuje další významné osobnosti našich dějin (např. Marie Terezie a Josef II., T. G. Masaryk, V. Havel apod.) Vybere významnou osobnost naší minulosti nebo současnosti a obhájí její historický význam.
Učivo	Vybaví si událost nebo vypráví o libovolném významném období minulosti naší vlasti (Velká Morava, vláda Přemyslovců, Lucemburků, Habsburků, husité, doba temna). Nakreslí komiks nebo zahraje scénku o libovolném významném období minulosti naší vlasti	Vybaví si událost nebo vypráví o libovolném významném období minulosti naší vlasti (národní obrození, první republika, svět. války, vláda komunistů, současnost..) Uspořádají některé významné události chronologicky podle časové přímky.
Učivo	Popíše život v různých obdobích (např. lovci mamutů, středověk, renesance, novověk, první republika, v době válek, 20. století) a hledá rozdíly mezi životem dnes a v minulosti.	Porovná život v různých obdobích minulosti, a ocení přínos nebo nedostatky daných období.
Výstupy	Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.	
Učivo	Navštíví archiv, muzeum nebo galerii s cílem poznání minulosti. Ví o nejvýznamnějších kulturních, historických a přírodních památkách v okolí svého bydliště	Zdůvodní základní význam ochrany přírodních nebo kulturních historických památek. Připraví přednášku a zpracuje dostupné informace o vybrané historické památce. Vytvoří přehled (plánek, mapku) o významných historických památkách v okolí

Tematický celek: MINULOST, SOUČASNOST A BUDOUCNOST

<i>Ročník</i>	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik. Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů. Rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách. Zná významné události, které se vztahují k regionu a kraji. Vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště.	
<i>Učivo</i>	Zdůvodní historické důvody některého ze státních svátků nebo významných dnů.	Vysvětlí, proč slavíme státní svátky a významné dny. Vyhledává významné události ze života v současnosti své rodiny, obce a regionu.

Tematický celek: OCHRANA PŘÍRODY A GLOBÁLNÍ PROBLÉMY

<i>Ročník</i>	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce.	
<i>Učivo</i>	Posoudí, které činnosti člověka přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují. Vysvětlí význam národních parků, chráněných území nebo zoologických zahrad.	Diskutuje o vlivu činností člověka na přírodu. Vyhledává informace o přírodních katastrofách a jejich důsledcích. Posoudí rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi.
<i>Učivo</i>	Pozoruje třídění odpadu v obci, kde žije a hledá možné vylepšení.	Vysvětlí smysl třídění odpadu a uvede konkrétní příklad recyklace.
<i>Učivo</i>	Diskutuje o problémech týkajících se životního prostředí v obci.	Navrhne možnosti zlepšení životního prostředí v obci.
<i>Výstupy</i>	Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit. Reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech. Zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata. Chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí. Popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují.	
<i>Učivo</i>	Popíše základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí.	

6.8 Doporučená literatura a učebnice

Školní encyklopedie

Vlastivěda pro 4. ročník – Milan Hronek – PRODOS

Vlastivěda pro 5. ročník – Milan Hronek – PRODOS

Vlastivěda 4,5 – příručka pro učitele – PRODOS

Vlastivěda – Naše vlast – ALTER

Putování po Evropě – ALTER

Putování po České republice – ALTER

Obrazy ze starších dějin – ALTER

Obrazy z novějších dějin – ALTER

Vlastivědné mapy pro 1. stupeň ZŠ – Kartografie Praha

Tématický atlas Středočeského kraje – Kartografie Praha

Atlas měst – Kartografické nakladatelství

Atlas českých dějin – Kartografie Praha

Náš domov a Evropská unie – G. a M. Přikrylovi – Barevné kamínky

Staré pověsti české – Alois Jirásek – Albatros

Ze sbírky pověstí a pohádek – František Sládek – vlastní náklad

Vlastivěda pro 4. ročník – Pracovní sešit – PRODOS

Vlastivěda pro 5. ročník – Pracovní sešit – PRODOS

CD ROM: ČESKÝ VÝUKOVÝ SOFTWARE:

Cestujeme po ČR a Evropě – zábavné procvičování, zeměpisné hry

Vlastivěda pro 4. a 5. roč. ZŠ – Cestujeme s Ponškolou

Vlastík – Dějepisná část vlastivědy pro 4. a 5. ročník ZŠ

TS Vlastivěda 1 starší české dějiny

TS Vlastivěda 2 novější české dějiny

PROJEKTY

Evropa a my

Den Země

Člověk a zdraví

Místní krajina, okolí domova

Staré pověsti české

7 Učební osnovy předmětu MATEMATIKA

7.1 Charakteristika předmětu

Předmět Matematika rozvíjí vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost a schopnost problém. Umožňuje zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat žákovi matematickou gramotnost. Žáci jsou seznamováni se světem financí a tyto oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti.

7.2 Obsahové vymezení

Na 1. stupni se zaměřujeme na základní tématické okruhy shodně s upraveným RVP ZV:

- ✚ práce s číslem a početní operace,
- ✚ geometrii v rovině a prostoru,
- ✚ závislosti, vztahy a práci s daty,
- ✚ nestandardní aplikační úlohy a problémy.

7.3 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
4 hodiny týdně	5 hodin týdně	5 hodin týdně	5 hodin týdně	5 hodin týdně

7.4 Organizace

Výuka probíhá v kmenové třídě. Ve vyučovacím procesu uplatňujeme skupinové a projektové formy i práci frontální. Výuka je založena na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Důraz klademe na samostatnost.

7.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Při vyučování matematice se zaměřujeme na rozvoj všech životních kompetencí - učit se, spolupracovat, zodpovědnost, tvořivost, umět náležitě komunikovat a řešit problém. Klíčovou kompetencí, kterou předmět rozvíjí, je kompetence k řešení problémů. Pravidelně zařazujeme činnosti, při kterých žáci aplikují matematické dovednosti při řešení životních situací.

Nabídkou pro talentované žáky jsou matematické soutěže, ve kterých se žáci zabývají nadstandardními úlohami (Matematický klokan – Klokánek, Pythagoriada).

Do hodin jsou pravidelně zařazovány matematické rozcvičky. Obsahem mohou být příklady procvičující základní matematické operace.

Při výuce jsou využívány počítačové programy TS Matematika 1.-4, Matematika pro 1.r., Zlomky a další software pro výuku matematiky. Počítače jsou pravidelně využívány a vhodně začleňovány do výuky. Významné mezipředmětové vazby jsou s předmětem Informatika.

Metody výuky jsou voleny s ohledem na učivo. Vhodné je zařazení stejného nebo příbuzného učiva ve vyučovaných ročnících, a to je v takovém případě členěno dle náročnosti. V oblasti finanční gramotnosti budou uplatněny metody situační (řešení problémů z běžného života), kooperativní výuka a projektová výuka.

7.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	+ rozvíjí mechanickou paměť při osvojování základních matematických operací + rozvíjí abstraktní i exaktní myšlení	+ předkládá žákům dostatek materiálů a informací + vede žáky ke kontrole výsledků a k sebehodnocení
Kompetence k řešení problémů	+ rozvíjí logické myšlení, kritický úsudek a věcnou argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů + provádí rozbor problému, plán řešení, volbu postupů, odhad výsledku a vyhodnocení správnosti (slovní úlohy)	+ předkládá dostatek aplikovaných úloh odrážející situaci z běžného života + vede žáky k využívání získaných matematických poznatků v praxi, k hledání různých cest a způsobů řešení + učí žáka vyhledávat problém v textu (otázky a tvorba vhodných odpovědí)
Kompetence komunikativní	+ učí se přesně a stručně vyjadřovat prostřednictvím matematického jazyka a matematické symboliky	+ vede žáky k efektivnímu využívání osvojeného matematického slovníku při komunikaci, vyjadřování názorů, postupů řešení + vede ke zdokonalování grafického projevu
Kompetence sociální a personální	+ rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti, systematickosti, vytrvalost, přesnost + učí se ověřovat svoje hypotézy, návrhy řešení + učí se spolupracovat při řešení úkolů, oceňovat zkušenosti druhých, respektovat různá hlediska	+ umožňuje každému žákovi zažít úspěch + hodnotí žáka na základě jeho vlastního pokroku
Kompetence občanská	+ se učí vnímat reálné situace a jejich matematické modelování, vyhodnocování matematického modelu	+ vede žáky k tomu, že jedna reálná situace může být vyjádřena různými modely, že reálné situace mohou být složitější než jejich matematický model
Kompetence pracovní	+ se učí využívat matematické poznatky a dovednosti v konkrétních praktických činnostech (odhady, měření, porovnávání)	+ zadává úkoly, které vedou ke konkrétní činnosti + využívá pomůcky pro modelování matematických situací

7.6 Rozvržení učiva

Tematický celek: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20.				
<i>Učivo</i>	Obor čísel 0 - 20	Obor čísel 0 - 100	Obor čísel 0 - 1000	Obor čísel 0 – 10 000 a 0 – 1 000 000	Všechna přirozená čísla
	Manipuluje s předměty, modely, obrázky, penězi, čtvercovou sítí, milimetrovým papírem. Vytváří si představu o množství a zobrazení daného množství číslem.				
	Počítá čísla v daném oboru. Vyjmenuje řadu čísel nebo její část.				
	Počítá po jedné.	Počítá po 1, 2, 5, 10	Počítá po 1 – 9, 10, 100 a 1000.	Počítá po 10 000, 100 000 a 1 000 000.	
	Počítá předměty, tvoří soubory prvků.				
Výstupy	Čte, zapisuje a porovnává čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti v daném oboru N Čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100. Zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat.				
<i>Učivo</i>	Čte, zapisuje a porovnává čísla v daném oboru.				
	Rozkládá čísla na součet dvou čísel.	Rozkládá čísla na desítky a jednotky.	Rozkládá čísla v desítkové soustavě. Pozná J (jednotky), D (desítky), S (stovky).	Rozkládá čísla v desítkové soustavě. Pozná J, D, S, T, DT, ST, M.	Rozkládá čísla v desítkové soustavě. Pozná J, D, S, T, DT, ST, M i vyšší řády (miliardy).
	Pracuje s počítadlem do 20.	Pracuje s počítadlem do 100.	Pracuje s řadovým počítadlem.		
Výstupy	Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.				
<i>Učivo</i>	Manipulace s čísly (kartičky). Vzestupně a sestupně řadí čísla.				
	Vyhledá, čte a zobrazí číslo na číselné ose.				
	Vyhledá a zobrazí čísla do 20 na číselné ose	Číselná osa v praxi (pravítka, měření délky).	Využívá číselnou osu k porovnávání. Sestrojí vlastní číselnou osu. Uvědomuje si, že díl osy nemusí být vždy hodnotu 1. Číselná osa v praxi (záznam, historických dat v prouce, teploměr).		

Tematický celek: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Provádí z paměti (tzn. ústně i písemně bez zápisu postupu výpočtu) jednoduché početní operace s přirozenými čísly. Sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20.				
<i>Učivo</i>	Sčítá a odčítá v oboru bez přechodu desítky.	Sčítá a odčítá v číselném oboru.			
	Může sčítat i odčítat s přechodem přes desítku.	Násobí a dělí v oboru do 50 (násobilka 1-5 a číslem 0). Používá tabulku násobků.	Násobí a dělí v oboru do 100 (násobilka 0 – 10). Vyjmenuje řadu násobků čísel 1 – 10.	Násobí a dělí násobky čísla 10 (tzv. počítání s nulami). Násobí a dělí dvojciferná čísla jednociferným (mimo obor malé násobilky). Umí pokračovat v řadě násobků (přičítání činitele).	
			Dělí se zbytkem. Rozumí pojům neúplný podíl, zbytek.		
		Počítá s jednou závorkou.	Počítá s jednou i více závkami. Chápe postupy pro počítání se závkami (výhodné počítání, přednost výpočtů).		
	Seznamuje se s pojmy: sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl.	Seznamuje se s pojmy: činitel, součin, dělenec, dělitel a podíl.	Rozumí pojům jednotlivých početních operací.	Používá uvedené pojmy při základních početních operacích.	
<i>Učivo</i>		Kombinuje při počítání dvě početní operace.	Kombinuje při počítání 2 – 3 početní operace.		
Výstupy	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel. Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20. Zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy. Rozoznává sudá a lichá čísla, umí používat kalkulaátor.				
<i>Učivo</i>	Řeší jednoduché slovní úlohy.		Řeší jednoduché i složené slovní úlohy.	Řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s N.	
	Slovní úlohy řeší většinou ústně.	Slovní úlohy řeší ústně i písemně. Písemně tak, že podtrhává důležité údaje, zapisuje příklad a odpověď. Poznává větu tázací ve slovní úloze.		Provádí stručný zápis slovní úlohy. V jednoduchých úlohách zapisuje řešení (příklad) a odpověď na problém (otázku).	
	Řeší úlohy na porovnávání (více, méně).	Řeší úlohy na porovnávání (o n více, o n méně).	Řeší úlohy na porovnávání čísel. řeší úlohy typu n-krát více, n-krát méně.		
		Tvoří jednoduché slovní úlohy – ústně.	Tvoří slovní úlohy na známé početní operace.		
Výstupy	Využívá při pamětné i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.				
<i>Učivo</i>	Rozumí pojmu „záměna sčítanců“	Rozumí pojmu „záměna sčítanců a činitelů“.	Umí využít vlastností sčítání a násobení pro zjednodušení výpočtu.		Rozumí pojům komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.

Tematický celek: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Provádí písemné (se zápisem postupu, pod sebou...) početní operace v oboru přirozených čísel. Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000. Sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla. Zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100.				
<i>Učivo</i>			Písemně sčítá a odčítá v oboru čísel. Provádí kontrolu výpočtu.	Písemně násobí i dělí jednociferným číslem. Provádí zkoušku dělení. Násobení kontroluje pomocí kalkulačky.	Písemně násobí více-ciferným činitelem a dělí 2ciferným dělitelem. Provádí zkoušky.
<i>Výstupy</i>	Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel. Zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách. Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100.				
<i>Učivo</i>		Zaokrouhluje na desítky.	Zaokrouhluje na stovky.	Zaokrouhluje na tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony.	
		Využívá zaokrouhlování při odhadu a kontrole výsledku.			

Tematický celek: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Modeluje a určí část celku, používá zápis v formě zlomku.				
<i>Učivo</i>	Rozumí pojmu polovina. Umí ji ukázat a modelovat na praktickém modelu („dělení napůl“)	Rozumí pojmu polovina, čtvrtina zejména ke vztahu k hodinám, notám ...	Vyznačí názorně polovinu a čtvrtinu celku (modelování, skládání).	Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života, včetně příslušné terminologie (čítatel, jmenovatel, zlomková čára). Využívá názorných obrázků k určování $1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10$ celku.	Představa zlomku jako části celku na modelech geometrických útvarů, názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa). a s uplatněním znalostí kalendáře, včetně příslušné terminologie (čítatel, jmenovatel, zlomková čára). Zlomky – dělení celku na části, určování části z celku, určování celku z dané části. Zlomky se jmenovatelem 1 – 10. Určování rovnosti zlomků o různém jmenovateli. Převádění zlomků na smíšená čísla. Porovnává zlomky pomocí zlomkové zdi. Slovní úlohy na výpočet zlomku z čísla. Využití zlomků při převodech známých jednotek délky, hmotnosti a času.

Tematický celek: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel.				
				Sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem. Řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy k určování $1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10$ daného celku.	Sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje.
Výstupy	Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty.				
			Desetinná čísla v souvislosti s nakupováním a používáním peněz. Čte cenovky v obchodě jako koruny a haléře ($10,90 =$ deset korun devadesát haléřů). Odhaduje součet částky zboží, využívá zaokrouhlování na stovky.	Desetinné zlomky (rozpoznání, čtení, psaní) jako další představa racionálního čísla. Desetinný zlomek při převodech platidel. Desetinné číslo (čtení, psaní, porovnávání, zobrazení na číselné ose, zaokrouhlování na jednotky). Zkušenosti s desetinnými čísly v reálných životních situacích (ceny, jednotky délky, objemu a času). Sčítání a odčítání desetinných čísel v řádu desetin a setin (se stejným počtem desetinných míst, s různým počtem desetinných míst). Řeší jednoduché slovní úlohy.	

Tematický celek: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Porozumí významu znaku “ – “ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose.				
				Číselná osa (kladná a záporná část). Znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 . Nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě (měření teploty, vyjádření dlužné částky).	

Tematický celek: ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.				
<i>Učivo</i>	Rozumí pojmům: den (ráno, poledne, večer), měsíc, rok.	Pojmy: hodina, minuta, den.	Převody jednotek času (h, min.). Týden = 7 dní. Počet dní v měsíci, roce.	Převody jednotek času (hodiny, minuty, sekundy).	Převody jednotek času.
	Na ciferníku hodin čte celé hodiny. „Co ukazuje malá ručička?“.	Na ciferníku pozná čas v hod. a min. Porovnává čas s digitálními hodinami.	Umí číst hodiny.	Prakticky využívá znalost hodin (začátky vyučovacích hodin, čas určený na práci apod.)	Umí vypočítat z časových údajů délku potřebného času (délka cesty).
Výstupy	Popisuje jednoduché závislosti z praktického života. Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek.				
<i>Učivo</i>		Nakupujeme – závislost množství a ceny. Odhadne základní cenu potravin a celkovou cenu nákupu.	Jak rostu? – měření výšky. Pozorování změny v průběhu roku. Nakupujeme – zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení.	Kolik vážím? – měření hmotnosti. Pozorování změny v průběhu roku. Nakupujeme – popisuje příklady základních příjmů a výdajů domácnosti-	Závislost teploty a času. Pozorování teplot v jednotlivých měsících roku. Nakupujeme – řeší situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje, řeší situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje.
Výstupy	Doplňujeme tabulky, schémata, posloupnost čísel. Doplnuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20, zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi.				
<i>Učivo</i>	Rozumí pojmu sloupec a řádek, čte údaje z tabulek. Doplňujeme tabulky a posloupnosti čísel.	Čte údaje z tabulek. Doplňuje jednoduché tabulky (ceny, násobky, čísla...) Tabulka násobků.	Zapisuje data do tabulek a schémat.		
Výstupy	Vyhledává, sbírá a třídí data. Vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu.				
<i>Učivo</i>	Učí se rozpoznat důležitá data od méně důležitých.	Vyhledává, sbírá, zaznamenává data s vzestupnou náročností.			

Tematický celek: ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy. Orientuje se a čte v jednoduché tabulce, určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích, umí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi.				
<i>Učivo</i>			Čte údaje ze složitějších tabulek. Rozumí používání proměnných v tabulce. Sestavuje jednoduché tabulky. Znázorňuje řešení úloh jednoduchými nákresy.	Čte údaje ze složitějších tabulek a z grafů. Sestavuje tabulky. Podle údajů ve čtvercové síti zakreslí jednoduchý sloupcový graf.	Čte jízdní řády, tabulky a grafy. Sestavuje tabulky. Pro tvorbu grafů využívá čtvercovou síť i MS Excel.
	Soustava souřadnic (orientace dle souřadnic, kreslení obrázků, cesty v síti)				

Tematický celek: GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci. Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit. Rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují.				
<i>Učivo</i>	Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh.	Rovinné útvary: lomená čára, bod, přímka, úsečka.	Rovinné útvary: polopřímka, kružnice, čtyřúhelník, mnohoúhelník.	Pozná uvedené rovinné útvary. Umí je popsat.	
	Obkresluje, ukazuje, modeluje, vytrhává rovinné útvary.				
	Tělesa: krychle, koule, válec.	Tělesa: kvádr.	Tělesa: jehlan, kužel	Pozná uvedená tělesa. Umí je popsat.	
			Krychlové stavby.	Sít krychle a kvádrů.	Sítě jiných těles.
Výstupy	Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky. Umí používat pravítko.				
<i>Učivo</i>	Porovnává velikost rovinných útvarů a těles (modely).	Měří a odhaduje délku úsečky, strany rovinných útvarů a hrany těles (cm, mm).	Převody jednotek délky (mm, cm, dm, m).	Převody jednotek délky (km)	Převody jednotek délky.

Tematický celek: GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce. Znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary.				
Učivo		Využívá čtvercovou síť (čtverec, obdélník, trojúhelník). Chápe pojem kreslení a rýsování. Získává správné návyky při rýsování. Při rýsování používá správné označení (malá velká písmena).			
		Rýsuje body, přímky a úsečky.	Rýsuje polopřímku, kružnici, trojúhelník (podle daných stran).	Rýsuje čtverec a obdélník, pravoúhlý trojúhelník.	
			Při rýsování rovinných útvarů umí používat kružítko		
Výstupy	Sčítá a odčítá graficky úsečky. Určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. Měří a porovnává délku úsečky. Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.				
Učivo		Určí délku lomené čáry.	Sčítá a odčítá graficky úsečky s využitím kružítko.	Určí obvod měřením a součtem stran.	Počítá obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku podle vzorce.
Výstupy	Sestrojí rovnoběžky a kolmice. Sestrojí rovnoběžky a kolmice.				
Učivo			Pozná vzájemnou polohu přímek v rovině. Pojmenuje rovnoběžky a kolmice.	Sestrojuje rovnoběžky a kolmice.	Sestrojuje rovnoběžky a kolmice procházející daným bodem.
Výstupy	Určí obsah pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.				
Učivo			Pojem obsah, jednotkový čtverec. Hry se čtvercovou sítí.	Určí obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti. Používá cm^2 .	Seznamuje se s dalšími jednotkami obsahu.
Výstupy	Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru. Určí osu souměrnosti překládáním papíru, pozná základní tělesa.				
Učivo			Modeluje osově souměrné útvary ve čtvercové síti.	Určuje osu souměrnosti. Pozná a nakreslí souměrný útvar.	

Tematický celek: NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky. Řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech.				
<i>Učivo</i>	Zajímavé slovní úlohy.	Matematické pohádky. Zajímavé slovní úlohy.			
<i>Učivo</i>		Matematická soutěž málotřídních škol. Matematický klokan – Cvrček, Klokánek. Řešení úloh ze starších ročníků.			
<i>Učivo</i>	Doplňuje obrázkové řady, posloupnost.	Doplňuje obrázkové a číselné řady.	Doplňuje obrázkové a číselné řady. Zkouší vytvářet vlastní kombinace.		
<i>Učivo</i>	Poznává shody a rozdíly (předměty a obrázky). Řeší jednoduchá bludiště.	Bludiště a hlavolamy.	Shody a rozdíly (Kimova hra), bludiště a hlavolamy. Počítá a tvoří magické čtverce (Sudoku).	Nejen řeší, ale i pokouší se tvořit řady, bludiště, hlavolamy a matematické hádanky.	
<i>Učivo</i>	Orientace v prostoru (vlevo, vpravo, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uprostřed, hned, před, hned za...)	Orientace v prostoru z vlastního pohledu i pohledu druhé osoby (využití panenky).	Orientace v prostoru. Hry se čtvercovou sítí. Krychlové stavby.		
<i>Učivo</i>	Orientace v rovině (na papíře).		Orientace v plánku, souřadnice.	Orientace v mapě, souřadnice.	
<i>Učivo</i>			Poznává číselné zákonitosti: magické čtverce, hry s kostkou, kartami, kalkulačkou.		

Doporučená literatura:

Matematika a její aplikace, Prodos

Matematické minutovky, Prodos

Doporučený metodický postup nácviku početních operací

Sčítání a odčítání

Sčítání a odčítání do 10

Sčítání a odčítání do 20 (typu $10 + 2$; $12 - 2$)

Sčítání a odčítání do 20 (typu $15 + 3$; $18 - 3$)

Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku (typu $7 + 8$; $15 - 8$)

Sčítání a odčítání do 100, celé desítky (typu $20 + 30$; $50 - 30$)

Sčítání a odčítání do 100 (typu $60 + 3$; $63 - 3$)

Sčítání a odčítání do 100 (typu $52 + 4$; $56 - 3$)

Sčítání a odčítání do 100 (typu $54 + 6$; $70 - 3$)

Sčítání a odčítání do 100 (typu $60 + 33$; $63 - 30$)

Sčítání a odčítání do 100 (typu $57 + 8$; $63 - 8$)

Sčítání a odčítání do 100 (typu $63 + 13$; $63 - 13$)

Sčítání a odčítání do 100 (typu $64 + 16$; $60 - 13$)

Sčítání a odčítání do 100 (typu $27 + 18$; $45 - 18$)

Sčítání a odčítání do 100 (typu $60 + 3$; $63 - 3$)

Sčítání a odčítání do 1 000 z paměti, bez přechodu (typu $200 + 400$; $200 - 100$)

Sčítání a odčítání do 1 000 z paměti, bez přechodu (typu $200 + 40$; $200 - 10$)

Sčítání a odčítání do 1 000 z paměti, bez přechodu (typu $200 + 42$; $232 - 32$)

Sčítání a odčítání do 1 000 z paměti, bez přechodu (typu $140 + 610$; $650 - 140$)

Sčítání a odčítání do 1 000 z paměti, celá stovka (typu $260 + 440$; $200 - 120$)

Sčítání a odčítání do 1 000 z paměti, bez přechodu (typu $140 + 51$; $657 - 47$)

Sčítání a odčítání do 1 000 z paměti, s přechodem přes stovku (typu $140 + 70$; $650 - 80$)

Písemné sčítání a odčítání do 1 000 bez přechodu

Písemné sčítání a odčítání do 1 000 s přechodem

Sčítání a odčítání do 10 000 (typu $2\ 000 + 4\ 000$; $2\ 000 - 1\ 000$)
Sčítání a odčítání do 10 000 (typu $2\ 600 + 4\ 000$; $2\ 700 - 1\ 000$)
Sčítání a odčítání do 10 000 (typu $2\ 600 + 4\ 200$; $2\ 700 - 1\ 700$)
Sčítání a odčítání do 10 000 (typu $2\ 625 + 4\ 200$; $2\ 635 - 1\ 200$)
Písemné sčítání a odčítání do 10 000
Sčítání a odčítání do 1 000 000 (typu $150\ 000 + 35\ 000$)
Písemné sčítání a odčítání do 1 000 000
Písemné sčítání a odčítání přes 1 000 000

Násobení a dělení přirozených čísel

Násobení a dělení do 20 (typu 3×3 ; $8 : 4$)
Násobení a dělení do 50 (násobilka 0 - 5)
Násobení a dělení do 100 (malá násobilka)
Dělení se zbytkem v oboru malé násobilky
Násobení a dělení desítkou (typu 3×30 ; $80 : 4$)
Násobení do 100 mimo obor (typu 5×16)
Dělení do 100 mimo obor (typu $69 : 3$)
Dělení se zbytkem do 100 mimo obor malé násobilky
Násobení a dělení násobky čísla 10 do 10 000 („počítání s nulou“)
Písemné násobení jednociferným číslem do 10 000 (typu 532×2 ; 1276×8)
Písemné násobení dvojciferným číslem do 10 000 (typu 53×20 ; 127×30)
Písemné násobení dvojciferným číslem do 10 000 (typu 53×24 ; 127×36)
Písemné dělení jednociferným dělitelem do 10 000 beze zbytku (typu $108 : 9$)
Písemné dělení jednociferným dělitelem do 10 000 se zbytkem (typu $237 : 6$)
Násobení a dělení násobky čísla 10 do 1 000 000 („počítání s nulou“)
Písemné násobení trojiciferným číslem do 1 000 000 (typu 235×300)
Písemné násobení trojiciferným číslem do 1 000 000 (typu 235×323)
Písemné dělení jednociferným dělitelem do 1 000 000 (typu $650\ 796 : 4$)
Písemné dělení dvojciferným dělitelem do 1 000 000 (typu $76\ 950 : 30$)
Písemné dělení dvojciferným dělitelem do 1 000 000 (typu $4\ 900 : 28$)

Sčítání a odčítání desetinných čísel

Sčítání desetinných čísel (se stejným počtem desetinných míst)
Sčítání desetinných čísel (s různým počtem desetinných míst)
Odčítání desetinných čísel (se stejným počtem desetinných míst)
Odčítání desetinných čísel (s různým počtem desetinných míst)

Násobení a dělení desetinných čísel

Násobení desetinných čísel 10
Násobení desetinných čísel 100
Dělení desetinných čísel 10
Dělení desetinných čísel 100
Násobení desetinných čísel přirozenými čísly menšími než 10
Dělení desetinných čísel přirozenými čísly menšími než 10

8 Učební osnovy předmětu ANGLICKÝ JAZYK

8.1 Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je zejména probuzení zájmu o studium cizího jazyka a vytváření kladného vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby a zvládnutí vztahů mezi zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení řečových dovedností. Je kladen důraz na rozvoj komunikačních jazykových dovedností a jejich praktickou využitelnost doma i v zahraničí. Také má za cíl rozšířit možnosti žáků v používání informačních a komunikačních technologií, jejichž pracovním jazykem je nejčastěji jazyk anglický. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení a sebehodnocením, plánováním a sledováním pokroku v cizím jazyce se stávají spoluodpovědnými za výsledky vlastního učení.

8.2 Obsahové vymezení

Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem čtení a písemného vyjadřování. K tomuto se přistupuje až po důkladném audioorálním procvičení jazykových jevů. Výklad gramatiky je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je zvolena zejména na základě zájmů dětí tohoto věku.

Ve třetím ročníku je kladen důraz na audioorální kurz a jednoduchou konverzaci, poslech, dětské říkánky, písničky, hry, tvořivé činnosti, činnosti využívající pohyb, soutěže, apod. Lze použít také např. modelování, vystřihování. Tomuto je přizpůsobený i písemný materiál (např. vybarvování, obtahování, apod.).

Ve čtvrtém ročníku žáci slovíčka, která již znají zkoušejí i napsat. Vytvářejí jednoduché krátké písemné texty, vypravují jednoduchý příběh. Seznamují se základními gramatickými jevy.

V pátém ročníku se soustředí na zdokonalení konverzace, písemného sdělení a gramatických jevů tak, aby bylo dosaženo výstupů pro 2. období výuky cizího jazyka na 1. stupni. V pátém ročníku by bylo vhodné, aby žáci odebírali dětský anglický časopis.

8.3 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
0 hodin týdně	0 hodin týdně	3 hodiny týdně	3 hodiny týdně	3 hodiny týdně

8.4 Organizace

Výuka probíhá v kmenové třídě, kde jsou spojeny ročníky 3., 4. a 5. Předmět anglický jazyk je nabídnut jako předmět nepovinný.

8.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je propojena nejen s mateřským jazykem, ale také s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou (např. hraní rolí, dramatická improvizace, apod.). Využívá se nahrávek, říkanek, básniček, písniček, aj. textů v interpretaci roditelých mluvčích. Vyučující rozvíjí představitost dětí, podněcuje a oceňuje jejich aktivitu, jejich tvůrčí přístup k činnostem.

V prvních fázích je cílem především motivace dětí. Důraz je kladen na získání správných počátečních návyků. Vhodné jsou zejména zábavné aktivity, které pokračují hrou a navazují dalšími činnostmi, kde děti přijímají dovednosti a nové poznatky.

Ve spolupráci učitel – žák je vhodné do výuky zařazovat na konci každého tématu malý projekt, kterým se upevní znalosti žáků a zpestří výuka. Možno ústně (dramatická výchova), kdy si žáci např. připraví krátké dialogy – scénky, používají hračky nebo jiné pomůcky, apod. Nebo písemně, kdy je možno se vyjádřit i výtvarně (myšlenkové mapy). V 5. ročníku lze vytvořit i krátké písemné sdělení (např. Jídelníček, Denní program, TV program, Nabídka cestovní kanceláře). V rámci opakovací hodiny (Revision), je vhodné využít projektové vyučování zaměřené na vhodný tematický celek (např. Obchod). Při výuce lze používat maňásky, které odbourávají počáteční ostych mluvit cizím jazykem nebo obavy z chyby a zpestří výuku. Při výuce používá vyučující dříve získané zkušenosti žáků s cizím jazykem.

Vyhledávání a upozorňování na mezinárodní výrazy, přejatá slova z cizích jazyků, shodu nebo podobnost s cizím jazykem
Jednotlivé vyučovací jednotky by měly obsahovat vyvážený poměr aktivních i pasivních činností se zapojením různých smyslů.

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	+ Tvoří úkoly pro spolužáky, účastní se na plánování výuky, zakládá si práce, vede si vlastní záznamy. + Formuluje vlastní hodnocení, testuje se na PC s možností oprav, praktické aktivity. + Rozvíjí tvořivé myšlení pomocí slovní zásoby.	+ Představením různých způsobů učení se slovní zásobou a procvičováním jazykových dovedností vede žáky k výběru vhodných metod a jejich uplatňování v praxi. + Představením různých způsobů učení se slovní zásobou a procvičováním jazykových dovedností vede žáky ke zkoušení, vyhodnocování a používání vyhovujících způsobů. + Motivuje žáky k hledání vysvětlení práce (práce se slovníkem) či k vyžádání si vysvětlení (dotazování se v anglickém jazyce) v případě, že nerozumí jazykovým prostředkům či textům, se kterými se setkávají. + Vede žáky k jednoduchému popisu práce na určitém jazykovém úkolu a zaznamenání toho, co je bavilo, co se jim dařilo, co se jim nedařilo nebo v čem udělali chybu. + Vede žáky k užívání informačních technologií k získávání informací a řešení úkolů.
Kompetence k řešení problémů	+ Diskutuje, pracuje s informacemi, učí se i chybou. + Zdramatizuje příběh, hraje hry, učí se vlastním prožitkem. + Pracuje ve skupině, využívá výuky žák – žák. + Sebehodnotí se, prezentuje svoji práci.	+ Navozuje takové jazykové problémy/situace v nichž se žáci na základě zkušenosti učí hledat řešení. + Vede žáky k posouzení, zda mohou jednoduchý/známý jazykový problém nebo situaci vyřešit s tím, co ví. + Napomáhá žákům s výběrem vhodného jazykového řešení z navržených možností. + Vede žáky k tomu, aby rozpoznali a uvědomovali si chybu v řešení a opravili ji. + Navozením problémových situací z reálného života podporuje rozvoj slovní zásoby žáků a učí je vhodně reagovat (metoda hraní rolí, simulace).

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence komunikativní	✚ Využívá pravidelných mluvených projevů. ✚ Prezentuje svoji práci. ✚ Naslouchá, mluví k problému. ✚ Obsluhuje PC – (multimediální programy, PC testy s možností učení, apod.). ✚ Používá maňáska (pokud má problém s komunikací). ✚ Spoluúčastní se jednoduchých konverzací	✚ Doporučuje žákům postupy pro vyhledávání slov a slovních spojení v textu nebo promluvě, která jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčová. ✚ Vede žáky k používání správných jazykových prostředků, které souvisejí s daným tématem. ✚ Navozuje takové komunikační situace, v nichž žáci rozlišují, zda mluví se svým vrstevníkem nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobují tomu svou mluvu. ✚ Podporuje žáky v dostatečně hlasitém a zřetelném projevu v anglickém jazyce. ✚ Klade žákům takové otázky, na které jednoduše odpovídají. ✚ Učí žáky popisovat, co se jim líbí a nelíbí na jazykové produkci svých spolužáků.
Kompetence sociální a personální	✚ Pracuje ve skupině i samostatně. ✚ Vzájemně si spolužáci pomáhají při výuce. ✚ Má pozitivní vztah ke své osobě. ✚ Spolupodílí se na fungování třídy. ✚ Je zodpovědný při práci ve skupině za výsledky, pochválí se.	✚ Organizuje práci ve výuce tak, aby žáci před prací ve dvojicích či ve skupině probrali vlastními slovy s ostatními zadaný úkol. ✚ Vede žáky k rozdělení si rolí v práci ve dvojicích nebo ve skupině. ✚ Učí žáky k společnému podílu na vytváření kritérií dobře odvedené práce. ✚ Vede žáky k dodržování termínů splnění úkolů. ✚ Vytváří takové situace, v nichž se žáci spolupodílí na vytvoření anglických pravidel spolupráce. ✚ Vede žáky k tomu, aby při potížích se svou částí práce hledali pomoc nejprve u spolužáků, či ve slovníčích a v jiných zdrojích, nakonec u učitele. ✚ Povzbuzuje žáky, aby v případě potřeby nabízeli svou pomoc. ✚ Vede žáky k tomu, aby neodmítali ani nekritizovali nápady.
Kompetence občanská	✚ Poznává hodnoty druhých lidí. ✚ Využívá hru, spoluúčastní se při rozvoji školy. ✚ Kontroluje zadanou práci. ✚ Poznává tradice jiného státu a porovnává je s tradicemi Českého státu.	✚ Napomáhá žákům vytvářet a formulovat pravidla pro práci v jazykové učebně. ✚ Zajistí multikulturní výchovu, používá pohádky (dobro x zlo), sociálně osobnostní výchova ✚ Předkládá informace o způsobu života v jiném státě ✚ Zprostředkuje koncert pro ostatní v anglickém jazyce ✚ Povzbuzuje žáky, aby k jazykové hře i spolupráci přijímali ostatní a neodmítali nikoho.

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence pracovní	✚ Realizuje se praktickou činností. ✚ Nebrání v činnosti spolužákovi. ✚ Udržuje pořádek a čistotu během a po ukončení pracovního procesu. ✚ Účastní se na výzdobě prostředí, vystavuje žákovské práce. ✚ Spoluvytváří, dodržuje a kontroluje pravidla	✚ Pokud je potřeba - změní pracovní prostředí. ✚ Vytvoří bezpečné a klidné prostředí. ✚ Dostatečně vysvětlí pracovní činnost a ujistí se, že jí žáci rozumí. ✚ Průběžně kontroluje. ✚ Je spravedlivý. ✚ Používá různé metody a formy práce vhodné pro určitou věkovou skupinu. ✚ Vytváří komplexní jazykové aktivity tak, aby žáci mohli vybírat z nabídky vhodné materiály a pomůcky, které nejlépe odpovídají jazykovému úkolu. ✚ Prostřednictvím úkolů zaměřených na rozšiřování a upevňování slovní zásoby zařazuje úkoly na rozvoj jemné motoriky žáků.

8.6 3Rozvržení učiva

Očekávané výstupy – 1. období

Učivo	3. ročník	
Gramatika	✦ Sloveso „být“ a „mít“ v kladné větě a otázce. ✦ Jednotné a množné číslo podstatných jmen. ✦ Rozkazovací způsob. ✦ Tázací zájmena. ✦ Kladná a negativní odpověď. ✦ Přídavná jména. ✦ Množné číslo podstatných jmen. ✦ Přivlastňovací pád. ✦ Sloveso mít/nemít rád v kladné větě a otázce. ✦ Vazba „there is“ / „there are“ ✦ Základní předložky místa ✦ Otázka na množství	
Zvuková a grafická podoba jazyka	✦ Výslovnost jednotlivých hlásek, slabik a slov. ✦ Vztah mezi psanou a zvukovou podobou hlásek, slabik a slov. ✦ Intonace ano/ne otázek	
Slovní zásoba	✦ čísla 1 – 100 ✦ barvy ✦ třída, škola ✦ školní potřeby ✦ domácí zvířata (mazlíčci), ✦ zvířata v ZOO ✦ tělo domov ✦ rodina ✦ škola ✦ lidské tělo	✦ nálady a stavy ✦ rodina ✦ oblečení ✦ jídlo ✦ oblíbené předměty ✦ pozdravy ✦ jídlo ✦ oblékání ✦ zvířata

Výstupy	3. ročník
POSLECH S POROZUMÉNÍM	Rozumí jednoduchým pokynů a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně. Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.
	Rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojeným tématům.
	Porozumí významu slov a slovních spojení vztahující se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu.
	Zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech) v krátkém a jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu. Porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu.
MLUVENÍ	Použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech
	Představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co vlastní, má rád /nerad za použití jednoduchých slovních spojení.
	Sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech, spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co vlastní) za použití jednoduchých slovních spojení. Popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata) za použití jednoduchých slovních spojení.
	Reaguje pomocí slov, jednoduchých spojení na otázky týkající se jeho samotného (např. sdělí své jméno, věk, bydliště, co vlastní, má/nemá rád. Odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení.
ČTENÍ S POROZUMÉNÍM	Najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.
	Rozpozná známá slova a slovní spojení a jednoduché věty (např. předměty, osoby, zvířata) v krátkém textu vztahující se k osvojovaným tématům. Porozumí významu slov, slovních spojení které se týkají k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu.
PSANÍ	Napiše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co vlastní, má rád/nerad.
	Doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají osvojovaných témat. Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka.

Očekávané výstupy – 2. období

Učivo	4. ročník	5. ročník
Gramatika	+ Sloveso „umět“ v kladné větě a v otázce. + Otázky na zjištění polohy, předložky místa a pohybu. + Přítomný čas průběhový propolis obrázku. + Určení času. + Přítomný čas prostý (kladná a záporná věta, otázka, krátká odpověď kladná i záporná). + Řadové číslovky. + Předložky času. + Tázací zájmena a příslovce.	+ Sloveso „být“, „umět“, „mít“. + Čas přítomný prostý a průběhový (oznamovací věta, otázka, záporná věta). + Vazba there is/ there are. + Osobní a přivlastňovací zájmena. + Předložky místa, pohybu, času. + Tázací zájmena a příslovce. + Otázky na množství a cenu.
Zvuková a grafická podoba jazyka	+ Výslovnost jednotlivých hlásek, slabik a slov. + Vztah mezi psanou a zvukovou podobou hlásek, slabik a slov. + Intonace ano/ne otázek. + Fonetická abeceda.	+ Souhlásky a samohlásky. + Přízvuk slov. + Intonace ve větě. + Fonetická abeceda.
Slovní zásoba	+ abeceda + čísla 1 – 100 + sport + místnosti v bytě/domě + zdraví a nemoci + obchody a místa ve městě + záliby a činnosti ve volném čase + počasí + čas, vyučovací předměty a rozvrh + dny v týdnu, měsíce, roční období + čas a časové údaje + každodenní činnosti + oblečení	+ já, moje rodina a moji kamarádi + zájmové činnosti a sporty, režim dne + domov, dům, pokoje + škola, předměty ve škole, vyučovací předměty + město, budovy, obchody + části lidského a zvířecího těla + Počasí + jídlo a pití + kalendářní rok a časové údaje + oblečení + volný čas a zábava

Učivo	4. ročník	5. ročník
Tématické okruhy	+ domov + rodina + škola + lidské tělo + jídlo + oblékání + kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) + zvířata + volný čas	+ já + moje rodina + můj den + každodenní činnosti + zájmy + domov + škola + město + volný čas + lidské tělo + jídlo a pití + oblékání + kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) + zvířata + příroda + počasí

Výstupy	4. ročník	5. ročník
POSLECH S POROZUMĚNÍM	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně. Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivě s výslovností.	
	Rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojeným tématům. Porozumí významu slov a slovních spojení vztahující se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu. Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu), rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování. Porozumí smyslu jednoduchých vět vztahující se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu.	
	Zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech) v krátkém a jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu.	Žák zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu.
	Porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu.	

Výstupy	4. ročník	5. ročník
MLUVENÍ	Účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech, nebo se na podobné informace zeptá. Pozdraví a poděkuje.	Použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech. Pozdraví a poděkuje. Účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá
	Představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co vlastní, má rád /nerad za použití jednoduchých slovních spojení. Sdělí své jméno a věk. Sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech, spolužácích, zvířatech, o místě kde bydlí (např. co dělají, co mají na sobě, kde bydlí, co mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět.	Představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co vlastní, má rád /nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět. Sdělí své jméno a věk. Sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech, spolužácích, zvířatech, o místě kde bydlí (např. co dělají, co mají na sobě, kde bydlí, co mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět. Popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět.
	Reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky o členech své rodiny, kamarádech, spolužácích, zvířatech, o místě kde bydlí (např. co dělají, co mají na sobě, kde bydlí, co mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět. Odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o zvířatech, počasí, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět. Vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální podporu).	
		Zeptá se na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech, číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět.

Výstupy	4. ročník	5. ročník
ČTENÍ S POROZUMÉNÍM	Najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech), činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	
	Rozpozná známá slova a slovní spojení a jednoduché věty (např. zvířata, činnosti, bydlení, město, nakupování, oblečení nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života.	Rozpozná známá slova a slovní spojení a jednoduché věty (např. zvířata, činnosti, bydlení, město, nakupování, oblečení nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu vztahující se k osvojovaným tématům.
	Porozumí významu slov, slovních spojení, které se týkají k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu. Porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům a je podpořen obrazem. Rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).	
PSANÍ	Napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi.	Napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad.
	Sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve které sdělí konkrétní informace.	Napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny, kamarády, spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi.
		Sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve které sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá.
	Doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů nebo prostředí, které ho bezprostředně obklopuje a činnosti, které běžně vykonává.	

Doporučené dětské časopisy

UFIN- Angličtina pro děti

Doporučené hry

Bingo, Simon says, Mathcorner, What's missing?, Stone-Scissors-Paper, Shark, Hide-and-Seek, Chinessewhispers, Stolní hry, Hádanky, Pexesa, Obrázkový diktát, Kimovy hry, Člověče nezlob se, Kostky, Křížovky, Doplnovačky, Pan Čáp ztratil čepičku, Land on a word (Zejména první hodiny mohou být plné zábavných aktivit, jako je kreslení, poslech pohádek, písniček, říkánek, hádání, apod. Později pokračujeme hrou nebo zařazujeme další aktivity. Pokud se jedná o hru, kde si žák osvojí dovednosti nebo znalosti, mnohdy lze „hru“ vyjádřit mnoha aktivitami).

Doporučené pomůcky

kartičky, nástěnné obrazy, počítadlo, písmenková abeceda (skládání slov), číslice, hračky, papírové skládky (oblečení), PC, audio-video technické pomůcky, knihy, časopisy, omalovánky, pexeso, loutka, mapy, hodiny, LogicoPiccolo (Early Bird) Smart board (interaktivní tabule)

Doporučené pohádky k dramatizaci

Little Red Riding Hood
Jack and the Beanstalk
Stone Soup Mickey
Millie and Mut

Pohádky vhodné ke čtení a vypravování

Poznáš tyto pohádky?

Little Red Riding Hood
Now White and the Seven Dwarfs
Cinderella
Sleeping Beauty
Jack and the Beanstalk
Beauty and the Beast
The Ugly duckling
The King's clothes

Projekty

About me
My school
Sports
Your town
People

Doporučené písně

Colours, Happy Birthday, The English Alphabet, Ten Little Monsters, Jingle Bells, We Wish You a Merry Christmas, Hickory Dickory Dock!, Are You Sleeping, Ten Green Bottles; Where is Lucy, I Need Brown Teddy Bear, It's Time For School, Head and Shoulders, Hokey Cokey, If You're Happy, Goodbye Summer, The Four Seasons Song, The Sun Is Shining

Hello Superstars!, One two three, Stand up!, I'm teenager, What's this?, Good morning, Do you know Paul?, You've got two hands, Have you got a black skirt?, Do you like apples?, There's a big fat lion, Goodbye girls and boys!, Alphabet rap, Music time, I can't swim, Where are you?, Please come in, It's snowing here on me, I play basketball, They were big, We're at the end!

One, two, three, ABC, There were ten in the bed, My Bonnie, My favourite day, Hickory dickory dock, If you're happy and you know it, Our town, Head, shoulders, knees and toes

Učebnice a literarura

Angličtina pro 3., 4., 5., ročník základní školy – Marie Zahálková – SPN
(Pupil's Book, Workbook, Teacher's Book)

Chit Chat 1, 2 – P. Shimplon a C. Bradshaw – OXFORD
(Class Book, Pracovní sešit, Metodická příručka)

Project 1 – Tom Hutchinson – OXFORD – Third edition
(Student's book, Pracovní sešit + CD rom, Teacher's book)

Angličtina pro malé školáky – M. Zahálková - SPN

Anglický nápadníček – pro učitele a rodiče (nejen) dětí s dyslexií, které začínají s angličtinou – OXFORD

Učíme se anglicky s křížovkami 1. a 2. – nakl. JUNIOR

Angličtina plná her – J. Hanšpachová, Z. Řandová – PORTÁL

CD ROM

Angličtina 1 pro malé školáky – TERASOFT

Angličtina 2 pro školáky – TERASOFT

Angličtina pro nejmenší – Bolek a Lolek

Dobrodružná angličtina - sitcom

Project 1 – Interactive CD-ROM

Project 1 – Audio Class CDs 1-6

9 Učební osnovy předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA

9.1 Charakteristika předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební výchova má komplexní charakter. Všechny hudební činnosti se navzájem prolínají a rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti.

Prostřednictvím těchto činností může žák uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního hlasu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

9.2 Obsahové vymezení

Vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. Hlasová výchova, rozvoj rytmických a intonačních dovedností, osvojování hry na Orffovy nástroje. Práce s tóny, motivy a tématy, hudebními formami a výrazovými prostředky. Během školního roku žák zvládne 10 písní lidových nebo umělých přiměřených věku a šest až osm poslechových skladeb.

9.3 Časové vymezení

Jedna hodina týdně v 1. – 5. ročníku.

9.4 Organizace

Výuka probíhá především v kmenové třídě. Mimo učebnu jsou realizovány akce vyžadující jiné prostředí: návštěva koncertního sálu, divadla, knihovny, veřejná vystoupení. Ve školním roce by měli žáci navštívit alespoň jeden hudební koncert. V rámci hudební výchovy je organizována akce „Super - Star“. Součástí vyučovací hodiny by kromě hlavní části (nové učivo – píseň, poslech, hra) měla být hlasová výchova, intonační výchova a rytmický výcvik. Základem hodiny je upevňování správných pěveckých dovedností a návyků. Metody práce: frontální, individuální i skupinová práce, projektové dny.

9.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	✚ pracuje s různými informačními zdroji a hudebními materiály ✚ chápe znalost hudebního jazyka jako jeden z možných nástrojů dalšího vzdělávání	✚ umožňuje žákovi přístup k různým informačním zdrojům a hudebním materiálům (partitury, noty, písňové texty s akordy, hudební nosiče, internet)
Kompetence k řešení problémů	✚ při práci s notovým materiálem a hudebními vyjadřovacími prostředky se je učí posuzovat z různých úhlů pohledu ✚ hledá vhodné způsoby řešení (instrumentální, pohybový doprovod)	✚ předkládá žákům přiměřeně náročné hudební ukázky, notové materiály a hudební nástroje podle vyspělosti ✚ seznamuje žáky s různými metodami práce, které vedou k porozumění a ke kritickému myšlení
Kompetence komunikativní	✚ má dostatečný prostor pro zpěvní, instrumentální i pohybové vyjadřování ✚ řídí se pravidly hudebního vyjadřování ✚ ovládá a dodržuje pravidla komunikace při kolektivních hudebních činnostech (orchestrální hra, sborový zpěv)	✚ poskytuje žákům dostatečný prostor k projevu i k rozvoji hudebního myšlení a vyjadřování (vokálně instrumentální a pohybové hry)
Kompetence sociální a personální	✚ sdílí své zážitky z poslechu i vlastního hudebního projevu ✚ pozorně naslouchá ✚ posuzuje a analyzuje hudební projevy druhých ✚ prezentuje svou práci ve školním kolektivu i na veřejnosti	✚ čistě a kultivovaně zpívá, hraje alespoň na jeden hudební nástroj, používá hudební výrazové prostředky odpovídající jeho roli hudebního vzoru žáků ✚ podporuje žáky při kolektivních i sólových prezentacích, povzbuzuje je k získávání sebedůvěry pro vystoupení ve škole i na veřejnosti.
Kompetence občanská	✚ odlišuje současnou hudbu a hudbu jiných časových období ✚ rozezná různé hudební formy a vyjadřovací prostředky	✚ vhodným hudebním materiálem rozvíjí emocionální i estetické vnímání ✚ podporuje národní uvědomění žáka ✚ přiměřeně k žakovým schopnostem vybírá vhodné hudební ukázky a notové materiály i autory z minulosti ✚ vede žáky k tomu, že tatáž situace může být vyjádřena různými modely
Kompetence pracovní	✚ umí používat jednoduché hudební nástroje Orffova instrumentáře ✚ umí využívat techniku (CD, TV, VCR, PC, mikrofon...) ✚ prakticky realizuje získané teoretické dovednosti (instrumentace, pohybový doprovod, dirigování)	✚ umožňuje žákům ovládnutí techniky hry na hudební nástroje ✚ poskytuje dostatečný prostor pro získání a rozvoj praktických dovedností, propojených s tělesnou, dramatickou a výtvarnou výchovou.

9.6 Rozvržení učiva

Očekávané výstupy – 1. období

Činnosti	Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Vokální činnosti	Výstupy	Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. Zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty.		
	Hlasový výcvik	✚ správné dýchání ✚ tvoření tónu	✚ správné frázování ✚ koncovky	✚ měkké nasazení tónu ✚ správné dělení slov
	Sluchový výcvik	✚ výška tónů ✚ reprodukce tónů v rozsahu c1 – a1	✚ reprodukce tónů v rozsahu c1 – c2	✚ reprodukce mimo rozsah oktávovým přenosem (malá oktáva)
	Intonační výcvik	✚ zazpívat a rozpoznat 1. stupeň ✚ práce s opěrnou písní pro 1. stupeň	✚ zazpívat a rozpoznat 1. a 5. stupeň ✚ práce s opěrnou písní pro 1. a 5. stupeň	✚ zazpívat a rozpoznat 3. stupeň dur. Stupnice ✚ jednoduchý kánon ✚ práce s opěrnou písní pro 1., 3. a 5. stupeň
	Rytmický výcvik	✚ 2/4 takt (2 čtvrt'ové, 4 osminové, čtvrt'ová nota + pomlka)	✚ 2/4, 3/4 takt ✚ nota půlová	✚ 3/4, 4/4 takt ✚ nota celá ✚ pomlka půlová, celá

Činnosti	Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Poslechové činnosti	Výstupy	Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.		
	Výrazové prostředky	✚ rozlišení zvuku, tónu a jeho kvalit (výška, síla, délka, barva) ✚ rozpoznání zesilování, zeslabování, zrychlení, zpomalení, opakování		
	Výstupy	Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.		
	Hudební nástroje	✚ kytara, klavír, akordeon, housle, kontrabas	✚ flétna, trubka, buben, klarinet	✚ violoncello, činely, lesní roh, tuba
	Hudba	✚ hymna ČR ✚ poslech kratších skladeb, spojený s poznáváním hudebních nástrojů		✚ hudba českých skladatelů (Smetana, Dvořák,) ✚ hudba ke slavnostním příležitostem ✚ orchestr – sólo
	Melodie	✚ melodie vzestupná a sestupná		✚ rozlišování melodie od doprovodu
Poslechové skladby	✚ pochod ✚ ukolébavka ✚ hudební pohádka	✚ lidová a umělá píseň ✚ poslech dětského sboru ✚ hudba k tanci	✚ menuet ✚ rock ✚ taneční hudba, ✚ hudba jiných kontinentů	

Činnosti	Ročník	1.ročník	2. ročník	3. ročník
Instrumentální činnosti	Výstupy	Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.		
	Orffovy nástroje	✚ rytmické nástroje ✚ doprovod	✚ rytmické a melodické nástroje ✚ doprovod	✚ rytmické a melodické nástroje ✚ hra ✚ hra meziher ✚ předvětí a závětí

Činnosti	Ročník	1.ročník	2. ročník	3. ročník
Hudebně pohybové činnosti	Výstupy	Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. Reaguje pohybem na tempové a rytmické změny.		
	Pohybové dovednosti	✚ správné držení těla ✚ chůze	✚ pochodový krok ✚ poskočný krok	✚ přísuvný a poskočný krok
	Taktování			✚ taktování na dvě doby
	Pohybové vyjádření	✚ hudebně-pohybové hry ✚ vyjádření hudebních kontrastů	✚ pohybové vyjádření tempa, dynamiky	✚ pohybové vyjádření tempa, dynamiky a emocionálního zážitku

Činnosti	Ročník	1.ročník	2. ročník	3. ročník
Hudební nauka	Výstupy	Orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje.		
	Notopis	✚ notová osnova ✚ taktová čára ✚ houslový klíč,	✚ nota čtvrt'ová, osminová a půlová, pomlka čtvrt'ová	✚ nota celá ✚ noty c1-g1 a jejich zápis, ✚ pomlka osminová
	Pojmy			✚ dynamická znaménka

Činnosti	Ročník	1.ročník	2. ročník	3. ročník
Rytmizace a melodizace (hudební hry)	Výstupy	Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem. Správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytimizaci říkadel a zpěvu.		
	Učivo	✚ vokální a instrumentální hry „Na otázku a odpověď“, „Na ozvěnu“	✚ vokální a instrumentální hry a hudebně pohybové hry	✚ rytmizace textů ve 2/4 a 3/4 taktu

Očekávané výstupy – 2. období

Činnosti	Ročník	4. ročník	5. ročník
Vokální činnosti	Výstupy	Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti. Zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem.	
	Hlasový výcvik	✚ prodlužování výdechu ✚ vázání tónů	✚ střídavý dech
	Sluchový výcvik	✚ reprodukce mimo rozsah oktávovým přenosem (+ velká oktáva)	
	Intonační výcvik	✚ zazpívat a rozpoznat 2. a 6. stupeň stupnice ✚ jednoduchý dvojhlas - práce s opěrnou písní pro 1.,3.,5.a 8.stupeň	✚ práce s opěrnou písní pro 1., 3., 5., 8. a spodní 5. stupeň jednoduchý kánon
	Rytmický výcvik	✚ nota půlová s tečkou ✚ pomlka osminová	✚ rytmus synkopy

Činnosti	Ročník	4. ročník	5. ročník
Poslechové činnosti	Výstupy	Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	
	Výrazové prostředky	✚ malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace	
	Výstupy	Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny. Rozliší sílu zvuku, pozorně vnímá jednoduché skladby. Odliší tóny podle výšky, síly a barvy, pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb, správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování.	
	Hudební nástroje	✚ lesní roh, tuba, činely, hoboj, fagot, saxofon, harfa, varhany	✚ symfonický orchestr
	Hudba	✚ pěvecký sbor ✚ vztahy mezi tóny - souzvuk	✚ hudba polyfonní a homofonní ✚ vztahy mezi tóny - akord
	Melodie	✚ ukončená a neukončená melodie	✚ melodie dur- moll
	Poslechové skladby	✚ komorní hudba	✚ symfonická hudba, ✚ jazzová, rocková hudba ✚ lidová hudba

Činnosti	Ročník	4. ročník	5. ročník
Instrumentální činnosti	Výstupy	Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednotlivých motivů skladeb a písní. Doprovodí spolužáky na rytmické nástroje.	
	Orffovy nástroje	✚ rytmické a melodické nástroje ✚ dvojjzvuk, v rozsahu sexty ✚ hra přede hry, do hry	✚ hra jednoduchých lidových písní ✚ improvizace předvětí a závětí ✚ doprovod tónikou a dominantou

Činnosti	Ročník	4. ročník	5. ročník
Hudebně pohybové činnosti	Výstupy	Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace. Propojí vlastní pohyb s hudbou.	
	Pohybové dovednosti	✚ kroky se zhoupnutím ve 3/4 taktu	✚ pohybové prvky ✚ lidového tance (polka), ✚ pohybové projevy ✚ hudby populární
	Taktování	✚ taktování na 3 doby	✚ taktování na 4 doby
	Pohybové vyjádření	✚ vyjádření charakteru poslouchané hudby	✚ pokus o pohybovou improvizaci

Činnosti	Ročník	4. ročník	5. ročník
Hudební nauka	Výstupy	Orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje.	
	Notopis	✚ noty c1 – a1 a jejich zápis, pomlka celá a půlová	✚ jednočárkovaná oktáva ✚ posuvky – křížek, bé
	Pojmy	✚ partitura, polka, valčík ✚ koncert ✚ legato –staccato ✚ skupiny hudebních ✚ nástrojů	✚ dirigent, sbormistr ✚ celý tón, půltón
	Ze života skladatelů	✚ Smetana, Dvořák	✚ J. J. Ryba, Mozart

Činnosti	Ročník	4. ročník	5. ročník
Rytmizace a melodizace (hudební hry)	<i>Výstupy</i>	Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	
	<i>Učivo</i>	🚩 melodizace textů v rozsahu sexty	🚩 pokus o melodickou nebo rytmickou improvizaci

10 Učební osnovy předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA

10.1 Charakteristika předmětu

Základním rysem předmětu je propojování smyslových, citových a myšlenkových složek psychiky žáka se schopností hlubokého prožívání a osobitého vyjadřování jevů a vztahů v mnohotvárném vnějším i vnitřním světě. Propojováním obrazného a verbálního vnímání, cítění, myšlení a projevu napomáhá výtvarná výchova vnitřní duchovní jednotě osobnosti, jejímu celistvému bytí a humanizaci světa.

Výtvarná výchova rozvíjí specifické složky osobnosti orientované na vizuální vnímání, obraznost, vyjadřování a komunikaci.

10.2 Obsahové vymezení

Součástí výtvarné výchovy je **výtvarný projev**, jako svébytná činnost a univerzální řeč tvoří neopominutelnou součást vývoje lidského jedince, a **výtvarná kultura**, která od počátků stále výrazněji prostupuje všechny vrstvy a součásti lidské kultury řeč.

10.3 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1 hodina týdně	1 hodina týdně	1 hodina týdně	2 hodiny týdně	2 hodiny týdně

10.4 Organizace

Výuka probíhá ve třídách i v mimo učebnu: v budově školy, v přírodě (např. na školní zahradě) a ve školách v přírodě.

Vyučovací formy jsou individuální, skupinová i kolektivní práce, výtvarně dramatické a komunikační hry, sebevyjádření pohybem vlastního těla, cvičení pro orientaci v prostoru (živé sochy), spojení výtvarné tvorby s hudbou a pohybem.

10.5 Čeho se při výuce vyvarovat?

- + mechanického osvojování samoúčelných a řemeslných dovedností,
- + vizuálně realistického zobrazování jako smyslu výtvarných činností,
- + povrchně "ilustrativních" řešení bez opory v prožitku,
- + mechanickému připodobňování výtvarného projevu žáka uměleckému vyjadřování,
- + učení "zaručeným" postupům, schémátům a efektním výtvorům,
- + "akademického" přístupu od částí k celku, od skutečnosti k "dekorativnímu", líbivému schématu,
- + zaměňování výtvoru ("výkresu") za smysl práce: tím může být jen obohacení a rozvoj osobnosti každého žáka

10.6 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	✚ Pracuje s učebnicemi výtvarné výchovy, encyklopediemi, slovníky, monografiemi, katalogy, časopisy, www. ✚ Navštěvuje výstavy, galerie, muzea a sochy ve svém okolí. ✚ Rozvíjí představivost a imaginaci v reálném i duchovním prostoru	✚ Rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěné pozorování. ✚ Umožní objevování výtvarných kvalit a hodnot ve světě přírody, kultury a umění. ✚ Obohacuje osobnost žáka o nové dojmy, prožitky, poznatky a hodnoty (výstavy, elektronické zdroje, literatura, výtvarná díla...).
Kompetence k řešení problémů	✚ Srovnává různé způsoby uměleckého vyjádření, hledá různé kvality skutečnosti a výtvarného díla. ✚ Vyhledává a hodnotí projevy volného umění, užité tvorby a architektury v prostředí a okolí školy (design předmětů, stavební prvky, materiály apod.).	✚ Obnovuje a pěstuje představivost, imaginaci a fantazii, umožní radost z objevů a tvorby. ✚ Probouzí a kultivuje tvořivé osobité reakce na podněty a problémy. ✚ Umožní hledání tvořivého řešení konkrétních lidských problémů prostřednictvím výtvarně výrazových prostředků. ✚ Vede k experimentování s výtvarnými materiály a prostředky.
Kompetence komunikativní	✚ Vystavuje svá díla. ✚ Osobní účastí v tvorbě vyjadřuje své pocity a prožitky. ✚ Postupně chápe, osvojuje si a používá výtvarně znakové systémy.	✚ Umožňuje žákovi prezentovat výtvarný projev. ✚ Obnovuje a rozvíjí smyslovou a citovou vnímavost, kultivaci a obohacování prožitků. ✚ Vede ke komunikaci pomocí výtvarného díla. ✚ Podporuje názory dětí a jejich vlastní vyjádření.
Kompetence sociální a personální	✚ Hodnotí svou práci i práci druhých (i ve skupině), naslouchá druhým a sdílí své názory s ostatními. ✚ Vyjadřuje porozumění, toleranci a kritičnost k výtvarným a uměleckým projevům vlastním i ostatních lidí.	✚ Obohacuje žákovy citové i racionální vztahy k sobě samému, k statním lidem a okolnímu světu prostřednictvím výtvarné kultury a umění. ✚ Vede žáky ke vzájemné komunikaci a spolupráci a k odpovědnosti za svou práci.
Kompetence občanská	✚ Na konkrétních příkladech výtvarných děl v současnosti i minulosti vyhledává a srovnává různé způsoby uměleckého vyjádření.	✚ Rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům.
Kompetence pracovní	✚ Připraví si potřebný materiál a pomůcky k vlastní práci, po ukončení práce uklidí své pracovní prostředí. ✚ Osvojují si základní dovednosti práce s různými nástroji. ✚ Dokumentuje svou činnost, třídí obrazový materiál, vytvoří přehled nebo sborník svých prací. ✚ Experimentuje s různými výtvarnými technikami, kombinuje je. ✚ Využívá dostupná média a technické prostředky (kopírka, video, fotoaparát, internet, skener, dalekohled...)	✚ Kultivuje výtvarné dovednosti a schopnosti jako prostředky výtvarného vyjadřování. ✚ Zadává úkoly, které vedou ke konkrétním výtvarným činnostem. ✚ Učí žáky zacházet s pracovními předměty a materiály vzhledem k jejich věku a schopnostem. ✚ Vede k upevňování pracovních postupů k přípravě a úklidu pracovního místa. ✚ Seznámí žáky s rozmanitými výtvarnými technikami.

10.7 Rozvržení učiva

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ. Rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech běžného života (s dopomocí učitele). Zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu.			Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné). Uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr. Rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele).	
Učivo	Pozoruje, zkoumá a poznává blízké i vzdálené věci, jevy a činnosti; tvary a barvy (např. hračky, zařízení školy, stromy, stmívání, růst, sestavování, rozebírání). Pozoruje projevy člověka, gesta, pohyby, zkoumá sám sebe – svoje projevy, nálady a proměny podob. Vyhledává a pozoruje barvy, tvary, linie, objemy a objekty kolem sebe, sleduje jejich výraz a působení v přírodě, v lidských výtvorech a umění. Pojmenuje je a výtvarně vyjádří.				
Výstupy	V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. Uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům.			Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevování vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy. Při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie.	
Učivo	BARVA Tvořivě experimentuje s barvami (míchání, překrývání, barvy teplé a studené, světlé a tmavé, základní a podvojně).			BARVA Hodnotí a využívá výrazové množnosti barev a jejich kombinace (míchání barev, odstín x sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly, světlo x stín) ve volné tvorbě i praktickém užití (oděv, interiér).	
Učivo	LINIE Poznává možnosti volného lineárního a plošného vyjádření ve dvojrozměrném prostoru, volně experimentuje s linkou, tvarem nebo obrysem. Nakreslí různé druhy linií a porovnává jejich výrazové prostředky (přítlak, křížení, zahušťování, zředování čar, rovnoběžnost a násobení linií).			LINIE Linie vyjadřuje pohybovými etudami těla (hudba, stuha, provázek...) a převádí do plochy. Experimentuje s linií a hledá její uplatnění (různé materiály, nástroje, barvy). Uplatňuje různé typy linie při psaní písma.	

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Učivo</i>	TVAR A OBJEKTY Rozeznává základní geometrické tvary a prostorové útvary, odlišuje je od přírodních (organických) tvarů a rozeznává je jako obrazové znaky.			TVAR A OBJEKTY Tvoří plošné kompozice z geometrických tvarů mnohoúhelníky, spirály, elipsy – řazení, rytmus, prolínání množení, vyvažování) Používá kompoziční přístupy a principy (horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie) při experimentálním řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů v ploše i prostoru.	
<i>Výstupy</i>				Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model. Rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele).	
<i>Učivo</i>	Využívá přírodních materiálů, dotváří přírodniny, kombinuje různé materiály a zasazuje je do prostoru. Poznává vlastnosti tvarově proměnlivých materiálů a z nich vytváří modelování objem (modelovací hmota, keramická hlína, modurit, těsto, sněh, papír).			Učí se uspořádat objekty do různých celků podle velikosti, výraznosti, vzájemného postavení v pohybu i klidu. Vyjadřuje charakteristické rysy staveb přírodních tvarů v ploše a prostoru, člení je, rozkládá a syntetizuje je. Kombinuje různé materiály, barvu, linie. Vyjadřuje kontrast přírodních forem a pozadí. Modeluje z různých materiálů (keramické hmoty, sádry, polystyrenu, dřeva, drátu, pletiva, tvaruje papír). Vytváří plastiky, reliéfy. Poznává smysl, funkci, estetický účinek reliéfního řešení plochy v architektuře. Navrhne a uspořádá kompozici výtvarných objektů.	
<i>Učivo</i>	DEKORATIVNÍ TVORBA Rozvíjí smysl pro výtvarný rytmus, rytmické řešení plochy i v prostoru s využitím jednoduchých prvků.			DEKORATIVNÍ TVORBA Řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše i v prostoru (využívá písma, barvy, předmětů, přírodnin...).	

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazná vyjádření volí vhodné prostředky.			Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě. Při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie.	
Učivo	Prožívá nové smyslové zážitky, zamýšlí se nad nimi (nad vztahem živého a neživého v přírodě, nad svým vztahem k okolí, např. světlo a tma, ožívování věcí) a své prožitky výtvarně zachycuje a zpracovává. Vychází z vůně, baltického zážitku, chutě, zvuků, hudby a její dynamiky, hmatu... Hledá a sbírá zajímavé a neobvyklé předměty, vytváří si zázemí pro vlastní výtvarnou tvorbu.				
Učivo	Poznává různorodé přírodní a umělé materiály. Používá rozličné postupy a techniky, přechází od hry k experimentu. Osvojuje si základní dovednosti práce s různými s různými výtvarnými potřebami a pomůckami (drží náčiní, připravuje si materiál, míchá barvy...).			Vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarná vyjádření. Zachází s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu. Seznamuje se s možnostmi instalace, akční tvorby, pracuje na velkých plochách, používá vlastního těla k výtvarné tvorbě. Osvojil si schopnost používat různé technické zobrazovací prostředky dle možností školy (např. video, PC grafika, fotografie)	
Výstupy				Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).	
Učivo	Pozoruje a zachycuje tvary předmětů, které ho obklopují v ploše i prostoru. Sleduje a zachycuje přírodní zákonitosti a formou hry je zpracovává. Učí se zachycovat postavy, postavy v pohybu, zvířata a přírodniny.			Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří předměty a souvislosti nové a neobvyklé. Vyjadřuje děj, zpřesňuje vyjádření proporcí lidského těla, hlavy i na základě fantazie. Vyjadřuje morfologii růstu při kresbě i malbě přírodnin. Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé, poznává trendy výtvarného umění, zaměřené na spojení s vědou a technikou.	
Výstupy	Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností. Uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům.			Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace. Vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla.	

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Učivo</i>	Cíleně pozoruje lidské výtvary v umění a v technice, porovnává přírodní a umělé tvary a struktury (např. lidová a místní architektura, řemesla – batika, modrotisk a další). Poznává prostředí a okolí školy (detaily stavby, předměty, zařízení, barvy a tvary), hledá příjemná zákoutí, vymýšlí nová řešení, poznává a hodnotí vzhled jednotlivých prostor. Při práci s uměleckým dílem (ilustrace, reprodukce uměleckých děl apod.) hledá, uvědomuje si a pojmenovává základní formotvorné prostředky (velké x malé, tmavé x světlé, měkké x tvrdé tvary a předměty). Vypráví o svých pocitech z konkrétního uměleckého díla. Rozlišuje různé druhy výtvarného umění (malba, kresba, grafika, sochařství, architektura) na základě přímé zkušenosti a setkání s díly.			Zamýšlí se nad vztahem člověka a přírody, vyhledává a verbálně vyjadřuje příklady souladu a nesouladu v přírodě. Poznává prostředí a nejbližší okolí školy (detaily stavby a zařízení – funkce, barvy a tvary), hledá příjemná zákoutí, vymýšlí nová řešení, poznává a hodnotí vzhled jednotlivých tříd. Při práci s uměleckým dílem hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnává rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické apod.). Přiřadí pojmy výtvarného umění k dílu (zátiší, portrét, krajina, sousoší, socha, plastika). Hledá inspiraci ve svých příhodách, místních pověstech nebo v pohádkách a mýtech. Odhaluje podobu a projevy smyšlených bytostí. Hodnotí a zamýšlí se nad trendy současného odívání.	
<i>Výstupy</i>	Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. Zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu.			Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. Uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr.	
<i>Učivo</i>	Tvoří výtvarnou výpověď: zdůvodní, hodnotí a obhájí své výtvarné pojetí. Vyjadřuje se k tvorbě své a druhých na základě stanovených kritérií (např. použití barev, využití plochy, dosažení záměru, dokončenost práce...), toleruje jejich způsoby vidění a výtvarného vyjádření. Vystavuje své práce, s pomocí učitele realizuje drobné výtvarné projekty, připravuje výtvarnou výzdobu školní slavnosti a začíná se podílet na zlepšení prostředí školy.			Tvoří výtvarnou výpověď: zdůvodní, hodnotí a obhájí své výtvarné pojetí, vede dialog. Vyjadřuje se k tvorbě své a druhých na základě stanovených kritérií, toleruje rozdílné způsoby vidění a výtvarného vyjádření. Diskutuje o týmové práci. Posuzuje přínos členů týmu k společnému výtvarnému vyjádření. Vystavuje své práce, realizuje výtvarné projekty, připravuje výzdobu školní slavnosti a podílí se na zlepšení prostředí školy, dokumentuje život školy (tvoří tematické kolekce - celoroční téma).	

10.8 Výtvarné náměty

Výtvarné náměty čerpají z tématických okruhů. Dále je možné čerpat ze zajímavých nebo významných událostí školního roku. Některé náměty mohou doprovázet krátkodobé projekty.

1.období (1. – 3. ročník)

Tematický okruh	Témata	Náměty
Já a moji blízcí. Já a můj svět.	Moje přání, sny, nálady, pocity, zvyky, zážitky a vzpomínky. Moje rodina, kamarádi a spolužáci. Moje hračky. Moje fantazie, pohádkové bytosti – jejich podoby, proměny, povahy....	Barvy mojí nálady – mého strachu. Co uvidím v rozfoukané skvrně – fantazie. Můj pocit z poslechu hudby, z tance. Moje maminka se směje. Moje nejhezčí zážitky – prázdniny, výlety. Moje hry s kamarády. Svátky a oslavy v naší rodině. Já černochem. Oživlé hračky. Podoby pohádkových postav.
Já a svět přírody	Barvy, zvuky a vůně přírody. Přírodní živly – déšť, bouřka, sníh, vítr. Proměny počasí. Zvířata a rostliny – květiny, trávy, stromy – jejich plody, listy, kořeny, kůra. Kameny, větvičky, mechy. Slunce, Země a hvězdy.	Vůně a chuť čerstvého ovoce. Výtvarné dotváření přírodnin – kameny... Otisky přírodnin – kůra, traviny, listy... Krajina v mlze. Hry sněhových vloček. Jak se mraky pohádaly. Kudy teče potok. Barvy ročních období – rozkvetlé louky, Proměny stromů, pařezy – letokruhy. Les dědečka Hříbečka. Můj zvířecí kamarád. Co si povídají ryby. Pavoučí síť.

Tematický okruh	Témata	Náměty
Já a lidské výtvořy Já a moje prostředí.	Obraz a socha, linie a barva, písmo a ilustrace. Kultura bydlení, venkovská architektura. Zásahy lidí do krajiny. Dopravní síť, dálnice průmyslová zóna, ale i zeleň. Technika – stroje, přístroje, fantastické vynálezy. Hudební nástroje. Dekoratívni tvorba – návrhy.	Dům, ve kterém bydlím. (Pohled z okna). Návrh mého pokojíku (koutku). Naše škola. Naše vesnice – co se mi líbí, co bych změnil. Já a moji kamarádi – jako účastníci dopravního provozu. Jede vláček motoráček. Hudební nástroje – melodie, rytmy. Ilustrace pohádky, příběhu. Ilustrátoři. Moje návrhy (látka pro maminku, můj hrnek na čaj.....).

1. období (4. a 5. ročník)

Tematický okruh	Témata	Náměty
Ve světě lidí a bytostí	Já a moje rodina, já a mí blízcí - prarodiče, sourozenci, kamarádi a spolužáci, učitelé, domácí zvířata, hrdinové příběhů, bájí, mýtů , pohádek Život a podoby rozličných společenství - náš dům, město, škola; dávné, budoucí a vymyšlené civilizace Jak vypadáme - jak se vidíme - měníme, jak nás vidí - mění média, jak spolupracujeme, bojujeme, komunikujeme, radujeme se, slavíme; co máme společného, čím se lišíme Já a ty uvnitř - co cítíme a vnímáme, co víme a nevíme, přání, obavy a touhy	Než se “bráška” narodil, Pradědeček u fotografa, Jak se kočkují kořata, Jak se lidé hladí , Stonání, Hostiny bohů a lidí
Ve světě přírody	Organismy a jejich proměny - tvar, barva, růst rostlin, stavba a množení buněk, organismy na Zemi a mimo ni, ve vodě, ve vzduchu, v půdě, organismy jako hrdinové příběhů - personifikace - bacilové, virové Přírodní děje - jejich vznik a průběh - bouře, mlha, vichřice, mraky, víry, vlnobítí, sopky; změny skupenství látek, proměny a projevy energie v přírodě Rozmanitost přírody - hmyzí společenství, přírodní labyrinty a bludiště; houby, lišejníky, drahokamy; půda a život v ní; kalendáře přírody – probouzení, spánek, biorytmy, mimikry; Země a vesmír - atlasy, mapy, hvězdná obloha	Paní příroda tvoří sochy, Zmrzlá kapka, Mravenec na nákupu, Velká medvědice, Květy lotosu, Stopy bouře, Smutný chameleón, Herbář pro rybáře,
Ve světě umění, vědy a techniky	Nástroje, stroje, materiály, předměty, výtvoř /jejich vztahy a proměny v čase; podoba, funkce a užití; hudební nástroje, technické vynálezy, dopravní prostředky, měřidla, spínače, telekomunikační média – vize budoucích podob Člověk a umění - výtvarné vyjádření pocitů z poslechu hudební skladby, inspirace epickým příběhem, estetické a výtvarné dimenze geometrických konstrukcí; rytmus, vzor, členění v architektuře Člověk v krajině - jeho zásahy, dopravní síť, aglomerace, regulace řek, sídliště, památky, zahrady, barevná a tvarová parafráze obrazu Člověk doma - zátiší pro radost, sbírky předmětů, strojky v kuchyni	Mraky pana Šímy, Atomový budík, Co prozrazují okna, Byt-stroj

Příklady výtvarných technik a materiálů používaných ve výtvarné výchově

Malba	Kresba	Grafika
Temperové barvy Vodové barvy Pastel (<i>suchý, voskový</i>) Olejové barvy Mramorování Kombinované techniky Vymývané techniky Mramorování	Pero <i>Techniky suchou stopou:</i> Kresba tužkou, rudkou, uhlem <i>Techniky mokrou stopou:</i> Perokresba, kresba dřívkem, štětcem, fixy	Odkrývací technika na voskovém podkladu Monotyp Hry s otisky (<i>razítka, papír ...</i>) Tisk ze šablony Tisk z koláže Sádroryt, Linoryt Xerokopie Sítotisk Počítačová grafika Frotáž Papírořez
Plastická a prostorová tvorba		Neklasické výtvarné techniky
Modelování (modelovací hmota, sádra, dřevo, pískovec, polystyrén, keramická hmota) Modelování z papíru a jiných plošných materiálů Tvarování hliníkové fólie, pletiva, drátu Práce s textilem, provázky, přírodninami, proutím Konstrukce z přírodnin, papíru, dřeva, krabiček, geometrických tvarů, z průmyslového odpadu (<i>špejle, PET lahve, zátky, hřebíky.....</i>), z přírodních prvků		Perforace, destrukce materiálu Kresba koulejícím se kamenem Plastická kresba (<i>vosk</i>) Koláž, dekoláž Muchláž Asambláž Roláž Vyklápění Rozhovory s přírodou (<i>kresba větvičkou, instalace umění v přírodě, prožívání krajiny, mozaiky</i>) Kresba do sněhu Procítění vlastního těla, rytmy těla, stopy těla, zkoumání doteky
Nástroje a materiály		
Grafické – tužka, štětec, dřívko, křídly, pastely, tempery Přírodní – ruka, kůra, zemina, písek, Technické – nit, papír, plasty, látky, kovy, kůže		

10.9 Použitá literatura

Komrska, T., Pastorová, M., Šamšula P.: Osnovy výtvarné výchovy pro 1. – 9. ročník VP Základní škola, Alternativa A, MŠMT ČR č.j.: 18/264/2001-22

11 Učební osnovy předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI

11.1 Charakteristika předmětu

Předmět vychází z konkrétních životních situací, ve kterých žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou. Zahrnuje rozvoj praktických pracovních dovedností a návyků, které v budoucnosti jsou využitelné v dalším životě jedince ve společnosti.

11.2 Obsahové vymezení

Předmět je tvořen čtyřmi základními tematickými okruhy. Okruh práce s drobným materiálem je dále členěn dle druhu použitého materiálu.

- + Práce s drobným materiálem
 - práce s drobným materiálem
 - práce s modelovací hmotou
 - práce s papírem a kartonem
 - práce s textilem
- + Konstrukční činnosti
- + Pěstitelské práce
- + Příprava pokrmů

11.3 Časové vymezení

V učebním plánu je pro předmět vyčleněna 1 hodina týdně v 1. – 5. ročníku.

11.4 Organizace

Vyučování probíhá v kmenové třídě, na školní zahradě a v dalších místech v závislosti na dané činnosti. Je možné organizovat exkurse do různých výrobních i v souvislosti s prvoukou, s cílem seznámit žáky s různými obory lidské činnosti.

11.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Výběr a plánování témat se v průběhu roku řídí zařazovanými tématy v učivu prvouky, je nutná spolupráce s vyučujícím. Učitel předmětu pracovní činnosti se seznámí také s obsahem předmětu výtvarná výchova, aby nedocházelo ke shodě nebo křížení učiva.

Předmětem plánování cílů a hodnocení žáka jsou závazné výstupy v jednotlivých tematických okruzích. Učivo je rozdělené shodně s rozdělením ročníků do tříd. V daném období se výběr učiva řídí vyspělostí a schopnostmi žáků. Během výuky na 1. stupni by žák měl projít učivem všech čtyř základních okruhů. Náměty činností se váží k zařazenému učivu a respektují věkovou přiměřenost i metodické postupy. Jsou však nezávazné, je možné je obměňovat a doplňovat dle zkušeností.

Před započítím nové činnosti, práce s novou pomůckou učitel seznámí žáky s bezpečnostními pravidly, způsobem dodržování hygieny i první pomocí. Věnuje alespoň jednu vyučovací hodinu nácviku první pomoci při možných poranění při pracovních činnostech – ošetření drobných ran. Vyučující dbá na dodržování pořádku v pomůckách. Důsledně učí žáky připravovat i uklízet potřebné pomůcky tak, aby se učili systému třídění materiálů a pořádku, v duchu zásady: „Každá věc má své místo“. Při promýšlení stavby hodiny dbá na časovou rezervu potřebnou na úklid pomůcek.

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	✚ učí se plánovat pracovní činnost v závislosti na času, prostoru a dalších podmínkách	✚ nabízí žákům i takové situace, kdy si musí činnost naplánovat a provést její realizaci sami, postupuje přiměřeně ke zkušenostem i věku žáků, tuto dovednost rozvíjí postupně
Kompetence k řešení problémů	✚ učí se volit správné postupy a pomůcky vzhledem ke zvolenému materiálu a činnosti ✚ uplatňuje tvořivost a vlastní nápady při pracovních činnostech	✚ nabízí žákům různé materiály a pomůcky tak, aby si mohly sami vybrat a dosáhnout tak stanoveného cíle ✚ kromě řízených činností se společným postupem i výstupem, poskytuje žákům prostor k rozvoji ✚ vlastní tvořivosti a uplatnění vlastních nápadů
Kompetence komunikativní	✚ rozumí pracovním návodům	✚ předvádí žákům názorně pracovní postupy ✚ řídí činnost žáků postupně ústními pokyny bez demonstrace ✚ předkládá žákům jednoduché pracovní postupy v písemné formě a umožní jim samostatnou práci bez soustavného vedení
Kompetence sociální a personální	✚ organizuje samostatnou i týmovou pracovní činnost, hodnotí její výsledky ✚ využívá dovednosti získané v předmětu k aktivnímu rozvoji i využití volného času	✚ organizuje výuku tak, aby žák měl možnost pracovat individuálně i ve skupině ✚ snaží se nabízet různé činnosti tak, aby vyhovovaly rozdílným zájmům žáků i složení skupiny
Kompetence občanská	✚ poznává a pozoruje různé oblasti lidské práce ✚ učí se vážit si práce druhých a neničí ji ✚ odpovědně usiluje o kvalitu společné práce i individuální	✚ organizuje návštěvy a exkurze v různých pracovních prostředích dle možností školy, ✚ promýšlí další využití výsledků pracovních činností (výzdoba školy, dárek, výstavka) a volí takové umístění, aby zbytečně nedocházelo k ničení práce dětí ✚ seznámí žáky předem s využitím jejich prací tak, aby mohli usilovat o kvalitu
Kompetence pracovní	✚ osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky ✚ používá techniku k usnadnění práce ✚ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci	✚ nabízí žákům různé činnosti i s možností opakování tak, aby docházelo k upevnění pracovní dovednosti a návyku ✚ seznamuje žáky s možnostmi využití techniky k usnadnění lidské práce ✚ vede žáky soustavně k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci

11.6 Rozvržení učiva

11.6.1 Tematický okruh: Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy – 1. období

PRÁCE S MODELOVACÍ HMOTOU

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Výstupy	Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. Pracuje podle slovního návodu a předlohy.		Vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic. Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne první pomoc při úrazu.
Učivo	+ Pracuje s modelovací hmotou podle slovních návodů a ukázek.+ Poznává vlastnosti různých modelovacích hmot (tvrdost, soudržnost, tvárnost).+ Činnosti: hnětení, válení, stlačování, ohýbání		
Náměty	+ Modelování šňůrovou technikou – modelování z válečku , miska, hrneček, váza+ Modelování z hroudy (ovoce, zelenina,houby)+ Brož z moduritu		

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Výstupy	Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. Pracuje podle slovního návodu a předlohy. Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. Pracuje podle slovního návodu a předlohy.		Vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic. Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne první pomoc při úrazu. Vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu. Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii. Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění.
Učivo	✚ Pracuje s různými drobnými materiály a přírodninami podle slovních návodů a ukázek činností a výrobků. ✚ Činnosti: spojování, propichování, slepování.		✚ Vytváří výrobky z drobných materiálů a z přírodnin podle své představivosti. ✚ Pracuje podle návodů slovních i písemných. ✚ Vybírá si vhodné pomůcky z širší nabídky. ✚ Poznává různé vlastnosti materiálu (tvar, barva, povrch, tvrdost). ✚ Rozlišuje přírodniny a technické materiály. ✚ Činnosti: ohýbání, spojování, propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování
Náměty	✚ Ohrada, plot - špejle ✚ Zvířátka ze skořápek od ořechů ✚ Zdobení velikonočních vajec ✚ Zvířátka z kaštanů ✚ Korále z jeřabin ✚ Vánoční ozdoby z těstovin ✚ Vánoční svícen – přírodniny		✚ Zvířátka z přírodních materiálů ✚ Výrobky ze skořápek od ořechů ✚ Zdobení velikonočních vajec ✚ Výrobky ze špejlí a dřivek ✚ Výrobky z kaštanů ✚ Vánoční svícen – přírodniny ✚ Výrobky z drátků

PRÁCE S PAPIREM A KARTONEM

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Výstupy	Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. Pracuje podle slovního návodu a předlohy.		Vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic. Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne první pomoc při úrazu.
Učivo	+ Poznává různé druhy papíru (novinový, balící, kancelářský, kreslicí, karton) a učí se je pojmenovávat. + Činnosti: překládání, skládání, stříhání, trhání. + vystřihování, nalepování, slepování.		
Náměty	+ Skládanky z papíru, origami (pohárek, parník, loď) + Loutky z ruliček od toaletního papíru + Práce s krepovým papírem (mačkání kuliček, nalepování) + Záložky do knihy + Desky na výkresy + Pásové vystřihovánky + Prostorové figurky		

PRÁCE S TEXTILEM

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Výstupy	Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. Pracuje podle slovního návodu a předlohy.		Vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic. Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne první pomoc při úrazu.
Učivo	+ Pracuje se zbytky látek. + Zvládá jednoduché pracovní postupy. + Činnosti: odměřování a navlečení nitě, přední steh, přišívání knoflíků, uzlík.		
Náměty	+ Přišívání knoflíků se dvěma dírkami + Výšivka předním stehem + Pouzdro na brýle + Záložka do knihy + Koláž ze zbytků látek		

Očekávané výstupy – 2. období

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při úrazu	
Učivo	+ Vytváří výrobky z drobných materiálů a z přírodnin podle své představivosti. + Pracuje podle návodů slovních i písemných. + Vybírá si vhodné pomůcky z širší nabídky. + Poznává různé vlastnosti materiálu (tvar, barva, povrch, tvrdost). + Rozlišuje přírodniny a technické materiály. + Činnosti: ohýbání, spojování, propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování	
Náměty	+ Zvířátka z přírodních materiálů + Výroby ze skořápek od ořechů + Zdobení velikonočních vajec + Výrobky ze špejlí a dřívěk + Výrobky z kaštanů + Vánoční svícen – přírodniny + Výrobky z drátků	

PRÁCE S MODELOVACÍ HMOTOU

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při úrazu	
Učivo	✚ Vytváří výrobky z modelovací hmoty dle vlastní představivosti. ✚ Porovnává různé modelovací hmoty a jejich vlastnosti (plastelína, modurit, slané těsto, keramická hmota). ✚ Činnosti: přidávání, ubírání hmoty, sušení, vaření, dělení na části.	
Náměty	✚ Modelování z hroudry (nádobky, zvířátka, postava). ✚ Modelování z plátu: vytlačení tvaru (forma k odlití obrázku ze sádry, je možné využít otlacení formiček na písek); vymodelování tvaru (forma k odlití obrázku ze sádry) ✚ Brož z moduritu – korálky, list, domečky. ✚ Vizovické pečivo.	

PRÁCE S PAPIREM A KARTONEM

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při úrazu	
Učivo	✚ Vystřihuje jednoduché symetrické tvary z přeloženého papíru. ✚ Obkresluje podle šablony. ✚ Provádí jednoduché pokusy s různými druhy papíru na určení vlastností (tloušťka, povrch, barva, pružnost, tvrdost, savost) Vytváří si vzorník různých papírů. ✚ Rozlišuje formáty papíru A5, A4, A3. Vybere vhodnou velikost podle typu práce. ✚ Činnosti: rozřezávání, sešívání, odměřování	
Náměty	✚ Skládanky z papíru, origami (vlaštovka, taška na dárky) ✚ Vystřihovánky z papíru , papírořez – pták, dekorativní vystřihovánka ✚ Prostorové figurky – rozhledna, auto ✚ Papírové leporelo ✚ Desky na výkresy ✚ Určování vlastností papíru, jeho formát a užití ✚ Vzorník papíru ✚ Tkaní – papírové proužky	

PRÁCE S TEXTILEM

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při úrazu	
Učivo	✚ Vytváří různé výrobky z textilu dle svých představ. ✚ Pracuje s jednoduchým střihem a šije výrobky z textilu. ✚ Rozlišuje různé textilie (bavlněné, lněné, hedvábné, vlněné, z chemických vláken) a vytváří si jejich vzorník. ✚ Rozlišuje textilní materiály (nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, plst, knoflík, háčky, spínací špendlík) a pojmenuje je.	
Náměty	✚ Přišívání různých druhů knoflíků (i s očky), poutka ✚ Navlékání gumy ✚ Šití zadním stehem (peněženka, sáček na tajnosti, hračka,) ✚ Výšivka na děrovaný karton ✚ Textilní koláž-pohádková postava ✚ Barvení textilií, batika ✚ Výrobky z vlny a příže- postavičky	

11.6.2 Tematický okruh: Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy – 1. období

<i>Ročník</i>	1. ročník	2. ročník	3. ročník
<i>Výstupy</i>	Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi. Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.		
<i>Učivo</i>	Seznamuje se s jednotlivými částmi stavebnic a možnostmi jejich použití. Sestavuje stavby ze stavebnic podle vlastních představ.		
<i>Náměty</i>	Stavby z dřevěných kostek (stabilita, různé díly) Stavby ze stavebnic typu Cheva, Lego (spojování prvků, stavba zdiva) Hry s mozaikami- plošná tvorba – návrh dlažby chodníku		

Očekávané výstupy – 2. období

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž. Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu. Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž. Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu. Udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu, zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek.	
Učivo	+ Skládá i rozebírá stavby ze stavebnic podle návodu nebo podle předlohy. + Vytváří plošné i prostorové kompozice ze stavebnicových prvků, volného materiálu i kartónových prvků.	
Náměty	+ Stavby z dřevěných kostek (model vesnice, město). + Výrobky z kartonu, z různých velikých krabic (totem, nábytek pro panenky, domy, hrad) a zápalkových krabiček (vláček, kočárků, stojánek se zásuvkami na drobnosti). + Stavby ze stavebnic typu Cheva, Lego (stavba jednoduchého domku, domku se střechou, dopravní prostředky). + Konstrukce z jiných druhů stavebnic. + Hry se zbytky dřeva – spojování, zatlukání hřebíků. + Stavby ze špejlí a zápalek (model plotu).	

11.6.3 Tematický okruh: Pěstitelské práce

Očekávané výstupy – 1. období

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Výstupy	Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování (se zaměřením na pěstování rostlin) Pečuje o nenáročné rostliny Provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky. Pečuje o nenáročné rostliny.		
Učivo	+ Pozoruje růst rostlin v přírodě a poznává některé zákonitosti a podmínky života (výživa, voda, slunce, teplo). + Činnosti: zalévání, rosení, pěstování nenáročných plodin – setí, sázení, úprava půdy – rytí, kypření, sklizení.		
Náměty	+ Pěstování pokojové rostliny v průběhu roku. + Pěstování zahradních plodin v průběhu roku (hrách).		

Očekávané výstupy – 2. období

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování. Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny. Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu. Zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin. Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování. Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě.	
Učivo	✚ Provádí jednoduché pokusy při pěstování rostlin se zaměřením na sledování vhodných podmínek pro pěstování. ✚ Pozoruje práci v zahradnictví nebo lesní školce. ✚ Činnosti: ošetřování pokojových rostlin - hnojení, rozmnožování, pěstování některých plodin – rytí, ošetřování během vegetace, jednocení, odstraňování plevele.	
Náměty	✚ Podmínky klíčení semen (velikonoční osení), růst rostlin. ✚ Pěstování pokojové rostliny v průběhu roku, množení rostlin různými způsoby ✚ Pěstování zahradních plodin v průběhu roku (mrkev, ředkvičky). ✚ Úprava a řez květin ve váze a péče o ně.	

11.6.4 Tematický okruh: Příprava pokrmů

Očekávané výstupy – 1. období

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Výstupy	Připraví tabuli pro jednoduché stolování. Chová se vhodně při stolování. Upraví stůl pro jednoduché stolování. Chová se vhodně při stolování.		
Učivo	✚ Připraví tabuli pro jednoduché rodinné stolování (denní), správně prostře jídelní příbor. ✚ Učí se vhodnému chování při stolování.		
Náměty	✚ Stolování: držení příboru, tiché kousání, používání ubrousku, sezení na židli		

Očekávané výstupy – 2. období

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Orientuje se v základním vybavení kuchyně. Připraví samostatně jednoduchý pokrm. Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování. Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni. Zná základní vybavení kuchyně. Připraví samostatně jednoduchý pokrm. Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování. Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni, uplatňuje zásady správné výživy.	
Učivo	+ Připraví tabuli pro slavnostní stolování u příležitosti významné oslavy (dětské narozeniny, Vánoce, Velikonoce). + Skládá ubrousek na slavnostní prostředí jednoduchým způsobem. + Předvádí v jednoduchých situacích různé způsoby společenského chování u stolu. + Pojmenuje základní vybavení kuchyně. + Učí se obsluhovat kuchyňské spotřebiče. + Připraví pokrm studené kuchyně podle jednoduchého receptu. + Seznamuje se se skladováním různých potravin.	
Náměty	+ Pokrmy: pomazánky, saláty, nápoje + Stolování: kladení příboru, držení sklenice, co dělat v nepříjemných situacích – rozlití nápoje, zasedací pořádek, vstávání od stolu, servírování pokrmu + Spotřebiče: varná konvice, toustovač	

12 Učební osnovy předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA

12.1 Charakteristika předmětu

Tělesná výchova je součástí komplexního vzdělávání žáků v problematice zdraví, k poznávání vlastních pohybových možností a účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich naplňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i mimořádných událostech.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je diferenciací činností i hodnocení žáků v souladu s individuálními předpoklady jednotlivců. Na 1. stupni je tělesná výchova vyučována koedukovaně podle tříd.

12.2 Obsahové vymezení

Učivo je možné rozdělit na:

- + činnosti ovlivňující zdraví
- + činnosti ovlivňující úroveň pohybových schopností
- + činnosti podporující pohybové učení

12.3 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2 hodiny týdně	2 hodiny týdně	2 hodiny týdně	2 hodiny týdně	2 hodiny týdně

12.4 Organizace

Ve škole je malá tělocvična. Organizace výuky se obsahovou náplní hodin přizpůsobuje počasí. Předmět tělesná výchova je vyučován i venku na školní zahradě a hřišti, kde je vyučována atletická část i míčové a pohybové hry. V zimním období při příznivém počasí realizujeme i zimní sporty – sáňkování, bobování a bruslení. Každoročně je zařazována i plavecká výuka. Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. V průběhu vyučování jsou zařazovány pohybové chvilky. Druhá přestávka je v případě příznivého počasí realizována na školní zahradě. Součástí TV je i každoroční konání školní olympiády v atletických disciplínách. Vyvrcholením naší sportovní činnosti je pětidenní soustředěná výuka TV.

12.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	✚ Poznává zdraví jako důležitou životní hodnotu v kontextu dalších životních hodnot. ✚ Používá základní tělocvičné názvosloví a dohodnuté povely. ✚ Chápe a respektuje dohodnutá pravidla pohybových činností. ✚ Chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů.	✚ Vede žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty. ✚ Používá a žákům objasňuje základní tělovýchovné názvosloví, dohodnuté povely a pravidla činností.
Kompetence k řešení problémů	✚ Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost nebo soutěž na úrovni třídy.	✚ Vytváří příležitost pro samostatnou činnost žáků při organizování sportovních činností.
Kompetence komunikativní	✚ Vysvětlí dohodnutá pravidla. Vyhodnotí výsledky závodu, soutěže.	✚ Dává dostatečný prostor ke komunikaci v rámci výkladu pravidel, vyhodnocování činnosti apod.
Kompetence sociální a personální	✚ Samostatně ohodnotí úroveň své zdatnosti. ✚ Důvěřuje ve vlastní pohybové dovednosti. ✚ Řadí do denního režimu činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů.	✚ Vede žáky k úsilí o zlepšení tělesné zdatnosti zlepšení výsledků úrovně vlastních výkonů v souladu s individuálními předpoklady. ✚ Umožňuje každému žákovi zažít úspěch.
Kompetence občanská	✚ Dodržuje pravidla pro bezpečnost při pohybových činnostech (svoji i ostatních účastníků). ✚ Dodržuje zásady jednání a chování fair-play.	✚ Předkládá žákům a kontroluje dodržování pravidel pro bezpečnost při pohybových činnostech.
Kompetence pracovní	✚ Aplikuje získanou pohybovou dovednost v běžných životních situacích. ✚ Udržuje bezpečné prostředí a k tělovýchovnému nářadí se chová šetrně.	✚ Zadává úkoly, které vedou k racionálnější organizaci práce. ✚ Vyzývá žáky k šetrnému zacházení s tělovýchovným nářadím.

12.6 Rozvržení učiva

Činnosti ovlivňující zdraví

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost.			Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením. Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením.	
Učivo	Vysvětlí důležitost pohybu pro zdraví a ke zdravému růstu. Aktivně se zúčastňuje pohybových činností ve škole i mimo hodinu TV. Řekne pravidla chování při TV a řídí se jimi. Převléká se na sportovní aktivity do cvičebního úboru, nosí vhodnou obuv na TV. Předvede několik cviků zaměřených na správné držení těla. Předvede, jak správně postupovat při zvedání zátěže.				
Výstupy	Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech a soutěžích. Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách, projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám, zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů.			Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí adekvátně reaguje v situaci úrazu žáka. Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti.	
Učivo	Napodobuje cviky zaměřené na přípravu organismu na pohybovou činnost, na relaxaci, napínací a protahovací cvičení. Ošetří drobná poranění a přivolá pomoc.			Předcvičí několik cviků zaměřených na přípravu organismu před pohybovou činností nebo na relaxaci po jejím ukončení.	
Výstupy	Chrání si zdraví a život při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a využívá osvojené postupy spojené s řešením jednotlivých mimořádných událostí.				
Učivo	Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy. Aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí. Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.				

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.			Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	
	Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.			Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty pohybových her.	
				Zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností.	
				Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	
				Reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti.	
Učivo	POHYBOVÉ HRY				
	<i>Hry s různým náčiním, kondiční, pro získávání pohybových dovedností, soutěživé, pro rozvoj pohybové představivosti, kontaktní, relaxační, motivační, netradiční apod.</i>				
	Prožívá radost při pohybových hrách. Dodržuje pravidla her jako možnou prevenci nebezpečí a úrazů.			Uvede příklady několika her, které umí hrát. Dodržuje pravidla her jako možnou prevenci nebezpečí a úrazů.	
Učivo	ZÁKLADY GYMNASTIKY				
	<i>Možné učivo: kotoul vpřed, vzad, chůze po lavičce, cvičení se švihadly.</i>			<i>Možné učivo: stoj na rukou, převrácené lavičce cvičení s náčiním švihadlo</i>	
	Provádí prvky gymnastického učiva podle svých individuálních předpokladů, usiluje o zlepšení. Používá názvy osvojovaných cviků ve správné podobě.				
Učivo	ZÁKLADY ATLETIKY				
	<i>Možné učivo: běh na krátké tratě, vytrvalostní běh, vysoký a nízký start, skok daleký z rozběhu, hod míčkem z místa i rozběhu</i>				
	Ovládá názvy sportovních disciplín, které provádí. Podle svých předpokladů zvládá jednotlivé disciplíny.			Změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách.	
Výstupy				Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Učivo	ZÁKLADY SPORTOVNÍCH HER				
	<i>Hry: vybíjená, fotbal, přehazovaná, florbal</i> Zvládá herní činnosti s míčem jednotlivce podle svých možností. Spolupracuje při hře s ostatními členy družstva. Řídí se dohodnutými pravidly, hraje fair play. Zvládá herní činnosti jednotlivce s náčiním. Provede přihrávku spoluhráči. Hraje utkání podle zjednodušených pravidel. Využívá průpravných činností ke zlepšování svého výkonu.				
Učivo	RYTMICKÁ A KONDIČNÍ CVIČENÍ				
	<i>Náměty: kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance. Posilování svalových skupin, šplh na laně. Kondiční cvičení s využitím žebřin, lana, laviček a plných míčů.</i> Tvořivě vyjádří rytmus a melodii pohybem. Přeskočí snožmo přes švihadlo. Pokouší se vyšplhat na laně. Rozezná základní prvky lidových a umělých tanců. Předvede různé přeskoky švihadla. Vyšplhá na laně dle svých možností.				
Učivo	TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ				
	Zvládne chůzi v terénu i se zátěží. Používá zásady bezpečnosti, uvědomuje si možná nebezpečí. Aplikuje znalosti a dovednosti z dopravní výchovy, environmentální výchovy, první pomoci, táboření. Uplatňuje pravidla bezpečnosti. Používá znalosti orientace v terénu.				
Učivo	PLAVÁNÍ				
	Hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (technika plavání), prvky sebezáchrany a bezpečnosti. Překonává ostych z vodního prostředí, procvičuje základní plavecké dovednosti. Otužuje se pobytem ve vodě. Překonává ostych z vodního prostředí, procvičuje základní plavecké dovednosti. Otužuje se pobytem ve vodě. Zvládne jednu plaveckou disciplínu tak, aby byl schopný pohybovat se v hluboké vodě s ohledem na své možnosti.				
Učivo	BRUSLENÍ A HRY NA SNĚHU (DLE POČASÍ)				
	Hraje jednoduché hry na sněhu nebo na ledu spojené s pohybovou aktivitou. Osvojuje si základní techniky pohybu na bruslích nebo jízdě na bobech.				

Činnosti podporující pohybové učení (zařazujeme do ostatních činností)

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci. Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti. Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti. Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti.			Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. Dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play, zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla, zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy. Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení. Zorganizuje nenáročnou pohybovou činností a soutěže na úrovni třídy. Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.	
<i>Učivo</i>	Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály. Organizace při TV – základní organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí. Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly. Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží. Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy. Zdroje informací o pohybových činnostech.			Společně s vyučujícím zveřejní oznámení o pořádaných sportovních akcích, výsledky sportovních aktivit školních i mimoškolních, kterých se zúčastňuje	

13 Učební osnovy předmětu INFORMATIKA

13.1 Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je dosažení základní úrovně informační gramotnosti, získání elementárních dovedností v oblasti výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a umět je využívat v dalším životě. Základní dovednosti ovládání software získávají žáci i při výuce jiných předmětů, kde mají možnost využívat informační technologie. Žáci jsou seznamováni se světem financí a tyto oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě.

13.2 Obsahové vymezení

Učivo obsahuje tematické celky v souladu s upraveným RVP ZV.

- ✚ Základy práce s počítačem
- ✚ Vyhledávání informací a komunikace
- ✚ Zpracování a využití informací

13.3 Časové vymezení

Dle učebního plánu naší školy je výuka Informatiky zařazena ve 4. ročníku.

4. ročník
1 hodina týdně

13.4 Organizace

Žáci pracují převážně s počítačem.

Organizace vyučování by měla umožnit obsazení počítače maximálně 2 žáky, kteří se v hodině pravidelně střídají (cca 15 minut přímé práce u počítače).

13.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Výuka je praktického charakteru, teorie je žákům předkládána souběžně s konkrétní činností. Pokud to umožňuje charakter učiva, výstupem je práce, kterou je možné prezentovat s využitím prezentační techniky.

V hodině vzhledem k charakteru praktických činností je většinou provedena expozice praktické činnosti, její dokončení může být zadáváno formou domácích úloh, které je možné zpracovávat na počítačích ve škole v odpoledních hodinách. Informace a návody pro práci je vhodné poskytovat prostřednictvím webových stránek nebo e-mailu. Presentace žákovských prací probíhá v hodinách nebo na veřejnosti (před spolužáky, rodiči).

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	✚ Uvědomuje si tok informací (vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání a praktické využití). ✚ Srovnává různé varianty informací a posuzuje jejich věrohodnost. ✚ Využívá ICT ke zvýšení efektivity učení a usnadnění práce. ✚ Žák poznává nové oblasti života, novou problematiku, navazuje na známá fakta, učí se porozumět neznámým oblastem apod.	✚ Seznamuje žáky s procesem informačních toků. ✚ Předkládá žákům různé varianty jedné informace a vede je ke srovnávání a ověřování věrohodnosti. ✚ Vede žáky k efektivitě při práci s ICT – ICT by měly vést k úspoře času (srovnávací aktivity např. psaní ručně a na počítači).
Kompetence k řešení problémů	✚ Učí se formulovat své požadavky při vyhledávání informací tak, aby vlastní práce byla maximálně efektivní. Objevuje klíčová slova (propojení s ČJ).	✚ Vede žáky k uvědomění a používání klíčových slov a efektivitě při práci s ICT.
Kompetence komunikativní	✚ Využívá vhodný software i hardware při prezentaci své práce. ✚ Učí se ovládat základní pravidla prezentace – spojení mluveného projevu a prezentace, vhodná „reklama“ výsledků své činnosti.	✚ Umožňuje žákům různé varianty prezentace vlastní práce s ICT. Sám prezentuje svoji práci před žáky s cílem předvedení vzorových aktivit. ✚ Učí je ovládat prezentační techniku.
Kompetence sociální a personální	✚ Chrání soukromí své a nevstupuje do soukromí jiných osob ve spojení s používáním ICT (internet, e-mail). ✚ Používá pravidla bezpečné práce s internetem. ✚ Na simulovaných situacích a zadáních žáci řeší vztahové situace mezi sebou, mezi účastníky silničního provozu, snaží se vžít do situací, snaží se je řešit, učí se je správně řešit, učí se správným reakcím.	✚ Seznamuje žáky s bezpečným přístupem na internet a možnostmi ochrany soukromých údajů. ✚ Společně s žáky tvoří pravidla zaměřená na respektování soukromí při práci s ICT, zvláště s e-mailem.
Kompetence občanská	✚ Respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání software jiných autorů. Učí se stejným způsobem chránit svoje autorská práva. ✚ Žáci mezi sebou konverzují, vedou rozhovory, , projevují své názory, přijímají názory ostatních a posuzují je, komunikují s dospělými apod.	✚ Při výuce používá legálně získaný software. Seznamuje žáky s informacemi o nelegální činnosti. Neumožňuje žákům ve škole takovou činnost v oblasti šíření ICT. ✚ Učí žáky uvádět v práci informační zdroje, používat odkazy. ✚ Vede žáky k respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatii, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog efektivní a asertivní komunikace a kooperace v v různých situacích
Kompetence pracovní	✚ Nedovolí informačním technologiím manipulaci se svým životem, chápe svoji roli jako toho, kdo ICT ovládá a využívá. ✚ Objevuje možnosti využívání ICT. ✚ Dodržuje zásady bezpečné a šetrné práci s ICT. Uvědomuje si důležitost svého zdraví a možných rizik spojených s dlouhodobější prací s ICT.	✚ Seznamuje žáky s možnostmi využívání informačních technologií. ✚ Společně s žáky stanovuje pravidla duševní hygieny i tělesného zdraví při práci s počítačem. Upozorňuje je na zdravotní problémy spojené s nadměrným využíváním ICT.

13.6 Rozvržení učiva

Tematický celek: Základy práce s počítačem

Ročník	4. ročník
Výstupy	Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie. Ovládá základní obsluhu počítače.
Učivo	Zapne a vypne počítač. Přihlásí se do operačního systému počítače (Windows). Poznává funkce klávesnice a myši. Pojmy: základní části počítačové postavy (počítač, monitor, klávesnice, myš, tiskárna, skener, reproduktory). Vytiskne dokument. Části klávesnice – numerická, alfanumerická, funkční tlačítka Pojmy: hardware, software, modem, scanner, výstupní a vstupní zařízení, Klávesové zkratky. Pojmy: typy tiskáren, procesor, základní deska.
Výstupy	Respektuje základní pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady. Dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou.
Učivo	Windows. Spustí a vypne často používané aplikace (programy). Ovládá výukové programy. Pojmy: ikona, okno, koš, složky, pracovní plocha Bezpečný internet dětem – pravidla používání internetu. Antivirová opatření a možnosti antivirových ochran. Pojmy: chat, web, viry, spam. Uvědomuje si možná mechanická poškození elektroniky i datových nosičů, učí se reagovat při nestandardním chování počítače.
Výstupy	Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.
Učivo	Upořádání dat v počítači. Pojmy: soubory, adresáře, složky, dokumenty Pojmy: záznamová média (disketa, DVD, CD, CD-R , CD-RW, harddisk, flashdisk) Stromová struktura dat v počítači, cesta souboru, pravidla pro zadávání cesty (omezené používání některých znaků). Vyhledává data v počítači. Poskytování informací po internetu a ochrana dat před zneužitím. Možnosti zabezpečení počítače (hesla, programy). Nejznámější přípony souborů

Tematický celek: Vyhledávání informací a komunikace

Ročník	4. ročník
Výstupy	Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
<i>Učivo</i>	Spustí internet. Zná internetovou adresu školy. Používá internetové stránky určené dětem (např. www.alik.cz). Pojmy: okno, adresový řádek, formát adresy, hypertext. Vyjmenuje nejznámější vyhledavače. Vyhledává informace pomocí seznamových struktur, používá klíčová slova. Hledá různé cesty pro vyhledávání stejné informace. Zkouší posuzovat pravdivé jádro podobných informací, ověřuje si pravdivost z různých zdrojů.
Výstupy	Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
<i>Učivo</i>	Orientuje se na webových stránkách školy, vyhledává informace ke studiu (např. rozvrh hodin, jídelníček). Zjišťuje širší informačních zdrojů na internetu při vyhledávání informací z různých oblastí jeho zájmu. Rozlišuje informace potřebné a nadbytečné. Vyhledává informace za účelem jejich praktického využití ve výuce jiných předmětů i v životě (počasí, programy TV, dopravní spojení, informace o studiu , příklady základních příjmů a výdajů domácnosti, jak reklamovat zboží, apod.)
Výstupy	Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.
<i>Učivo</i>	Pojmy: předmět zprávy, adresa, Seznamuje se s pravidly bezpečného užívání e-mailu. Založí si e-mailovou adresu na internetu, umí přistupovat ke svým zprávám. Ovládá složku doručená pošta- přečte si e-mail, otevře přílohu. Napíše nový e- mail, odpoví na doručený dopis. Pracuje se složkou kontakty – přidání kontaktu, skupiny kontaktů. Pracuje s e-maily (ukládání, mazání, přeposílání). Rozlišuje vyžádané a nevyžádané zprávy. Seznamuje se s možnostmi nastavení emailu (podpis, vzhled, zabezpečení, spamová ochrana). Přiloží k e-mailu dokument. Pracuje se složkou „rozeepsané“ Další možnosti e-mailové pošty

Tematický celek: Zpracování a využití informací

Ročník	4. ročník
Výstupy	Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru Pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu.
<i>Učivo</i>	Textový editor Word Spustí textový editor (Word), uloží dokument a otevře existující dokument. Důležité klávesy (Enter, Shift). Opravy v textu (Delete, BackSpace). Napíše jednoduchý text, dokument uloží. Základní úpravy textu – písmo (barva, typ, velikost, zvýraznění, formátování).
<i>Učivo</i>	Textový editor Word Základní úpravy textu – odstavec (zarovnání). Odrážky a číslování. Přesun a kopírování textu. Obrázky - vkládání do textu. Grafický editor „Malování“ ve Windows Spustí grafický editor Nakreslí jednoduchý obrázek. Používá základní editační nástroje. Používá tlačítko ZPĚT. Grafický editor Zoner Callisto Kreslí jednoduché obrázky v programu. Používá výplň, kopírování. Vkládá klipart, fotografie. Provádí tisk dokumentu.
<i>Učivo</i>	Textový editor Word Textová pole – vkládání do textu. Písmo WordArt. Tabulátory. Tabulky .
<i>Učivo</i>	Tabulkový kalkulátor Excel Vytvoří jednoduchou tabulku vložení dat. Používá jednoduché formátování a úpravy tabulky i písma. Používá funkce řazení hodnot, součty. Na základě dat z tabulky vytvoří jednoduchý graf závislosti (propojení s matematikou).

13.7 Náměty pro práci:

Windows

- ✚ Nastavení pracovní plochy
 - Nastavení spořiče obrazovky.
 - Nastavení pozadí plochy.
- ✚ Práce s okny (práce s více programy)
 - Žák spustí na ploše 4 různá okna – různých programů nebo i internetu.
 - Při práci přepíná mezi jednotlivými okny, vidí informace najednou, může porovnávat výsledky hledání na internetu apod.

Textový editor Word

- ✚ Jmenovka (procvičení různých úprav textu)
 - Žák napíše své jméno a příjmení.
 - Označí text jako blok.
 - Používá různé nabídky pro formátování textu (barva, velikost, typ písma)
- ✚ Básnička (psaní textu, používání české klávesnice, vložení obrázku)
 - Žák opisuje vybranou básničku. Respektuje úpravu původní básně.
 - Z nabídky textového editoru, pro pokročilé je možné stáhnout obrázky z internetu, vybere vhodný obrázek a vloží jej do dokumentu.
 - Používá jednotlivé nástroje pro editaci pozice obrázku, zvětšení, zmenšení.
- ✚ Adresář, sestavení jednoduchého osobního rozpočtu (vytvoření jednoduché tabulky)
 - Žák vloží tabulku z Wordu a určí její velikost.
 - Z nabídky možnosti tabulky určí šířku sloupců a řádků.
 - Upraví tabulku vložím, sloučením či odstraněním buněk.
- ✚ Pozvánka na narozeniny (úpravy textu, vkládání obrázku)

Grafický editor Malování

- + Podpis (slouží pro nácvik ovládání myši)
 - Pomocí nástroje tužka se žák podepíše psacím písmem.
- + Ornamenty
 - Pomocí nástrojů nakreslíme čtverec, který rozdělíme pomocí úseček na menší útvary.
 - Pomocí vhodného nástroje vyplníme plochy čtverce různými barvami.
- + Popletená písmenka (vhodné pro nácvik funkcí vyjmutí a vložení)
 - Pomocí nástroje psaní napíšeme různě v ploše jednotlivá písmenka. Nástrojem vystřihneme a vložíme z písmen sestavíme slovo.
- + Omalovánky pro mateřskou školu (vhodné pro nácvik tisku dokumentu)
 - Cílem je namalovat s využitím různých nástrojů černobílé obrázky – omalovánky (krajina, předmět, zvířátko).

Internet

- + Předpověď počasí (porovnávání různých zdrojů informací)
- + Prázdniny na Šumavě (kompletní informace pro plánování cesty, ubytování, cen, dopravních spojení)
- + Internetový obchod (porovnáváme ceny jednoho typu výrobku v různých internetových obchodech)
- + Internetové mapy (vyhledávání cíle cesty, bydliště)
- + Jízdní řády (vyhledávání spojení do cíle plánované cesty)
- + Zpravodajství (porovnávání informace)
- + Slovníky (vyhledávání překladů slova v různých jazycích)
- + Vyhledávání obrázků a animací (při práci s textem, větší výběr pro prezentaci apod.)
- + Tvorba jednoduchých testů, kvízů a hádanek z oblasti dopravní výchovy, ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, zdraví)
 - Cílem je vytváření a řešení modelových situací z oblasti dopravní výchovy, ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.
- + Vyhledavače a jejich možnosti
 - Žák vyhledává na různých vyhledávacích zadaný pojem.
 - Zjišťuje výskyt odkazů a porovnává vyhledavače.
 - Používá základní operátory (+ - „“)

14 Učební osnovy nepovinného předmětu ANGLIČTINA HROU

14.1 Charakteristika předmětu

Ve školním roce 2014/15 jsme jako škola zahájily projekt Seznamování žáků s cizím jazykem již od 3 let. Plynulým pokračováním tohoto projektu je zavedení nepovinného předmětu Angličtina hrou pro 1. a 2. ročník v časové dotaci 1x týdně.

Cílem projektu Seznamování žáků s cizím jazykem nejsou pouhé konkrétní vědomosti, ale především utváření kladného postoje k poznávání a k učení, dále také příprava žáků na povinnou jazykovou výuku. Dalším naším cílem je ukázat žákům, že angličtina je zábavná.

Výuka probíhá formou her, činností a prožitků s využitím metod, které odpovídají přirozeným potřebám a možnostem žáků.

Rodiče (zákonní zástupci) založení nepovinného předmětu uvítali a děti jsou rády, že mohou pokračovat v tom, co započaly studovat již v MŠ.

14.2 Obsahové vymezení

V 1. a 2. ročníku zaměřujeme pozornost na pasivní znalost (tedy na schopnost žáků porozumět pokynům i otázkám a správně na ně reagovat). Žák nejdřív rozumí, pak opakuje a teprve potom lze očekávat jeho vlastní mluvní projev. Vždy metody a postupy citlivě vybíráme, případně dotváříme dle zjištěné úrovně a možností žáků.

Metodika dle které postupujeme respektuje 4 základní fáze učení:

1. fáze - INTRODUCTION -- slyším, vidím, chci to říci
2. fáze - DRILLING – opakuji a automatizuji
3. fáze - TPR – reaguji
4. fáze - GP -- mluvím

14.3 Časové vymezení

1. ročník	2. ročník
1 hodina týdně	1 hodina týdně

14.4 Organizace

Výuka 1. ročníku je dohromady s 2. ročníkem.

Využíváme tradičních míst pro výuku (u stolů či na židlích v půlkruhu), tak méně obvyklých (na zemi, vestoje, v různých částech místnosti, venku) – vše záleží na dané plánované aktivitě. Snažíme se dodržovat zásadu střídání aktivit i jejich organizační uspořádání v prostoru.

14.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Nejdůležitějším principem je opakování, významnou roli však hraje i přitažlivost učeného spojená s kladným citovým prožitkem žáků.

Metody a formy práce vyučujících jsou svou povahou základem pro vznik a utváření klíčových kompetencí. Jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka probíhá pouze v angličtině, jelikož pro mnohé žáky je to jediná příležitost, kdy mohou slyšet cizí jazyk ve známém prostředí. Dětem slovíčka nepřekládáme, k objasnění významu postačí obrázek, reálné předměty nebo jiné vizuální pomůcky, rovněž tak gestikulace či mimika.

Kompetence k učení	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k řešení problémů	rozvíjí tvořivé myšlení pomocí slovní zásoby poznání věci a děje si uvádí do souvislosti a vytváří si komplexnější pohled na komunikaci napodobuje melodii a rytmus jazyka udrží pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení rozumí jednoduchým pokynům pedagoga v cizím jazyce	úvod do studia cizího jazyka a motivace k jeho učení a zájmu o cizí jazyk snaží se navodit příjemnou atmosféru při výuce, probouzí zájem a vytváří pozitivní vztah k cizímu jazyku pomocí poutavých činností, her a písniček, využívání vizuálních či přirozených pomůcek k nácvičku a procvičování jazyka učí žáky vnímat a napodobovat melodii a rytmus jazyka
Kompetence komunikativní	pracuje s informacemi, učí se i chybou, hraje hry, učí se vlastním prožitkem, pracuje ve skupině, využívá výuky žák – žák, sebehodnotí se, prezentuje svoji práci využívá získané vědomosti a dovednosti ke komunikaci v cizí řeči; nenechá se odradit případným nezdarem a hledá konečné řešení problému; kriticky myslí seberealizace žáka a jeho pocit úspěchu při řešení konkrétních úkolů a problémů	spoluúčastní se na řešení problému, používá známé situace ze života žáka, dostatečně vysvětlí a sdělí potřebné informace, vytvoří prostor pro řešení problému, povzbuzuje a motivuje žáky k řešení problému, vyjadřuje smysl slov pohybem, mimikou či gesty
Kompetence sociální a personální	rozumí vyslechnutému sdělení, umí ho zopakovat, umí toto jednoduché sdělení použít a nakreslit k němu jednoduchý obrázek, později vybrané části slov a vybraná slova a nejjednodušší mikrodialogy zapsat, spoluúčastní se jednoduchých konverzací	zábavnou a hravou formou vede žáky k osvojení si slovní zásoby, vede žáky k porozumění jednoduchým mikrodialogům, učí žáky využívat tzv. „mluvy těla“, vyjadřovat emoce gestem, výrazem obličeje, postojem apod., vést neverbální dialog pomocí dotyků, zvuků atd., učí žáky sebedůvěře, zapojí je do diskuse, vede je k vyjádření svých názorů (např. I like...), řečový vzor učitele, používá různé metody, předkládá různé zdroje, zvukové záznamy, videozáznamy, výukové názorné pomůcky, používá PC, podle možnosti využije navázání kontaktu s jinými školami, vytváří bezpečné prostředí
Kompetence občanská	vytváří si pozitivní představu o sobě samém, z nově nabitých dovedností má pocit sebeuspokojení a sebeúcty, pracuje ve skupině i samostatně, vzájemně si spolužáci pomáhají při výuce, má pozitivní vztah ke své osobě, spolupodílí se na fungování třídy, je zodpovědný při práci ve skupině za výsledky, pochvaluje se	vede žáky k toleranci a snášenlivosti, společně s žáky zkoumá a učí žáky vcítit se do situací základního společenského chování – dávání dáreků a přijímání, gratulace, chování při seznámení s novým člověkem, na návštěvě osobnostně sociální výchova, umožní rozhovor přes pomocníka (hračku), vytváří bezpečné prostředí, poznává nedostatky a

		hledá způsob jejich odstranění, pochválí žáka a jeho práci, kladně motivuje
Kompetence pracovní	• poznává hodnoty druhých lidí, využívá hru, spoluúčastní se při rozvoji školy, kontroluje zadanou práci, poznává tradice jiného státu a porovnává je s tradicemi Českého státu • dává do vzájemné souvislosti kulturu své země a kulturu anglicky mluvících zemí • realizuje se praktickou činností, nebrání v činnosti spolužákovi, udržuje pořádek a čistotu během a po ukončení pracovního procesu, účastní se na výzdobě prostředí, vystavuje žákovské práce; spoluvytváří, dodržuje a kontroluje pravidla	• zajistí multikulturní výchovu, používá pohádky (dobro x zlo), sociálně osobnostní výchova • předkládá informace o způsobu života v jiném státě • zprostředkuje koncert pro ostatní v anglickém jazyce • pokud je potřeba - změní pracovní prostředí; vytvoří bezpečné a klidné prostředí; dostatečně vysvětlí pracovní činnost a ujistí se, že jí žáci rozumí; průběžně kontroluje, je spravedlivý, používá různé metody a formy práce vhodné pro určitou věkovou skupinu

14.6 Rozvržení učiva

Ročník	1. ročník	2. ročník
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
Výstupy	Vyslovuje a čte nahlas foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu.	
<i>Učivo</i>	Čte pouze obrázkové karty, získává prvotní zkušenosti s artikulací jednotlivých hlásek, rytmem, intonací a melodií hlasu.	Čte obrázkové karty a vnímá psanou formu jazyka, ale ještě ji nečte.
	Stručně sdělí obsah, který obrázek znázorňuje.	Přednese krátký text z paměti (rozpočítadlo, říkanku).
Výstupy	Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje.	
<i>Učivo</i>	Seznamuje se s classroom language, vyjadřuje pocity a běžné každodenní problémy mimickými a pantomimickými mimojazykovými projevy.	Adekvátně reaguje na classroom language.
	Rozumí pokynům učitele a reaguje na jeho pokyny.	Pozdraví, představí se, rozloučí se Zapojí se do jednoduchých rozhovorů (pozdraví a rozloučí se).
	Rozumí jednotlivým pokynům a otázkám, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně.	Používá slovesa is, like, have , slovesa pohybu touch, walk, jump, hop, run, clap ...
	Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	Bezděčně seznámení se s neurčitým a určitým členem.
	Vyjádří It's a I am... . I like I want I can I have	Používá osobní zájmena I, you, he, she, it, the
	Seznamuje se s množným číslem u podstatných jmen.	Používá jednoduché jednotné a množné gramatické struktury It's a They are

Výstupy	Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.	
<i>Učivo</i>	Umí udržet pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení. Rozumí jednoduchým pokynům sloves ve 2.os. jednotného a množného čísla při zadávání úkolů a při práci ve třídě.	Na otázky reaguje vhodnou odpovědí v přiměřeném rozsahu učiva.
	Pojmenuje barvy, správně reaguje na slovesa pohybu, pojmenuje některý nábytek v místnosti, pojmenuje některé hudební nástroje,....viz obsah témat.	Pojmenuje oblíbené předměty.
	Seznamuje se s podstatnými jmény, slovesy pohybu a základními číslovkami 1 – 12.	Používá osvojená podst.jm., slovesa pohybu a číslovky 1- 12.
Výstupy	Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu jazyka.	
<i>Učivo</i>	Osvojuje si techniku mluveného projevu, seznamuje se s grafickou podobou slova, ale ještě ji nečte. Používá především flashcards nebo reálie. Řekne své jméno, umí pozdravit při setkání a loučení, poděkuje, vyjádří souhlas / nesouhlas, radost.	Pracuje s obrázkovými slovníky. Při poslechu textu sleduje grafickou jeho grafickou podobu. Vyslovuje a čte podle obrázků slova nebo krátké sdělení osob na obrázcích. Komunikuje v rámci vybraných tematických okruhů blízkých jeho bezprostřednímu okolí. Umí některé říkanky a písně.
	Seznamuje se se školním prostředím.	Vyjmenuje školní předměty. Rozlišuje části dne (ráno , poledne, večer).
	Počítá do 12.	Počítá do 12.
	Poznává základní a doplňkové barvy.	Pojmenuje všechny barvy.
Výstupy	Používá abecední slovník, učebnice a dvojjazyčný slovník.	
<i>Učivo</i>	Odpovídá na kladené otázky. Při práci s prac.sešitem-procvičení jemné motoriky. Používá obrázkový slovník a flashcards. Používá pracovní obrázkovou učebnici WOW GREEN.	V rámci probrané slovní zásoby zvládá slova v angl. jazyce přečíst. Osvojuje si psanou podobu jazyka. Zavede si obrázkový slovník. Používá pracovní obrázkovou učebnici WOW GREEN.
Výstupy	Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	
<i>Učivo</i>	Při pozdravu loučení, poděkování, přání nebo žádosti- chápe obsah a smysl a reaguje vhodnou odpovědí.	Při pozdravu loučení, poděkování, přání nebo žádosti- chápe obsah a smysl a reaguje vhodnou odpovědí.
	Vyjádří svoje pocity.	Vyjádří svoje pocity.
Výstupy	Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy , obrazové a poslechové materiály) a využívá je při práci.	
<i>Učivo</i>	Získává zkušenosti při práci s různými typy informací (časopisy, DVD, CD...).	Poslouchá AV, CD nahrávky, sleduje AV nahrávky, opakuje slova a reaguje na pokyny (karaoke)
	Učí se říkadla, písně. Pracuje s vlastním interaktivním DVD programem s rodilým mluvčím.	Učí se říkadla, písně. Pracuje s vlastním interaktivním DVD programem s rodilým mluvčím.

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
Výstupy	Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá.
Učivo	Pozdraví, představí se, základní číslovky + věk, vyjádří svou náladu mimikou nebo gestem (ve 2.roč slovy)... .
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
Výstupy	Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.
Učivo	Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá.
	Jméno, věk, oblíbená barva, věc, vyjádří své pocity. Pojmenuje osobu. Hraje hru. Hodnotí štěstí ve hře.

Doporučené tematické okruhy pro 1. a 2. třídu:

- Hello, Let's play
- Colours
- In the Classroom
- At the Park
- Monsters
- Meals
- On Safari
- Family
- Fashion Show
- Celebrations (Happy Christmas, Happy Easter)

Mluvnice

1. Ročník

- Podstatná jména
- Slovesa pohybu – zákl. tvar- rozkazovací způsob
- Přídavná jména
- Zájmena I, you, he, she, it, they
- Přísllovce-quickly/slowly
- Předložky místa-up ,down ,on ,under
- Základní číslovky 1-12
- 3.os j.č. She / he likes She / he doesn't like

2. Ročník

- Otázka + odpověď, What is it?, It's a
- Sloveso - to be
- Množné číslo
- Příd. Jména - pocity, I am happy,
- Přít. čas průběhový I am wearing
- Slovesa- can , have , like
- 3.os j.č. She / he likes She / he doesn't like

Specifická slovní zásoba pro svátky (celebrations)

Doporučené hry

Většinu her čerpáme ze souboru her pro AJ – GAME BANK

Doporučené pomůcky

Obrázkové karty – flashcards, originální nahrávky CD a DVD, anglická literatura, motivační plakáty a nástěnky, samolepky, maňásek Maggie, motivační razítka.

Doporučené písně

CD – Wow! The GREEN Book (songs)- ke každé lekci jsou speciálně určené písně procvičující probrané učivo.

DVD – Wow! The GREEN Book (interactive video clips) – součástí každé audio nahrávky je i video píseň.

Dle potřeby a aktuálních témat zpestřujeme výuku klasickými anglickými říkadly a písněmi pro děti.

Učebnice a literatura

1. a 2. ročník – Wow! The GREEN Book (work book, teachers manual, song book, game bank, parents guide)

Angličtina pro malé školáky – M. Zahálková - SPN

Angličtina plná her – J. Hanšpachová, Z. Řandová – PORTÁL

15 Učební osnovy nepovinného předmětu KONVERZACE ANGLICKÉHO JAZYKA

15.1 Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je zejména probuzení zájmu o studium cizího jazyka a vytváření kladného vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby a zvládnutí vztahů mezi zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení řečových dovedností. Je kladen důraz na rozvoj komunikačních jazykových dovedností a jejich praktickou využitelnost doma i v zahraničí. Také má za cíl rozšířit možnosti žáků v používání informačních a komunikačních technologií, jejichž pracovním jazykem je nejčastěji jazyk anglický. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení a sebehodnocením, plánováním a sledováním pokroku v cizím jazyce se stávají spoluodpovědnými za výsledky vlastního učení.

15.2 Obsahové vymezení

Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem čtení a písemného vyjadřování. K tomuto se přistupuje až po důkladném audioorálním procvičení jazykových jevů. Výklad gramatiky je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je zvolena zejména na základě zájmů dětí tohoto věku.

Ve třetím ročníku je kladen důraz na audioorální kurz a jednoduchou konverzaci, poslech, dětské říkánky, písničky, hry, tvořivé činnosti, činnosti využívající pohyb, soutěže, apod. Lze použít také např. modelování, vystřihování. Tomuto je přizpůsobený i písemný materiál (např. vybarvování, obtahování, apod.).

Ve čtvrtém ročníku žáci slovíčka, která již znají zkoušejí i napsat. Vytvářejí jednoduché krátké písemné texty, vypravují jednoduchý příběh. Seznamují se základními gramatickými jevy.

V pátém ročníku se soustředí na zdokonalení konverzace, písemného sdělení a gramatických jevů tak, aby bylo dosaženo výstupů pro 2. období výuky cizího jazyka na 1. stupni. V pátém ročníku by bylo vhodné, aby žáci odebírali dětský anglický časopis.

15.3 Časové vymezení

3. ročník	4. ročník	5. ročník
1 hodina týdně	1 hodina týdně	1 hodina týdně

15.4 Organizace

Výuka probíhá v kmenové třídě.

Výuka 3.ročníku probíhá samostatně.

Výuka 4.ročníku probíhá samostatně.

Výuka 5.ročníku probíhá samostatně.

Předmět anglický jazyk je nabídnut jako předmět nepovinný.

15.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je propojena nejen s mateřským jazykem, ale také s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou (např. hraní rolí, dramatická improvizace, apod.). Využívá se nahrávek, říkanek, básniček, písniček, aj. textů v interpretaci rodilých mluvčích. Vyučující rozvíjí představivost dětí, podněcuje a oceňuje jejich aktivitu, jejich tvůrčí přístup k činnostem.

V prvních fázích je cílem především motivace dětí. Důraz je kladen na získání správných počátečních návyků. Vhodné jsou zejména zábavné aktivity, které pokračují hrou a navazují dalšími činnostmi, kde děti přijímají dovednosti a nové poznatky.

Ve spolupráci učitel – žák je vhodné do výuky zařazovat na konci každého tématu malý projekt, kterým se upevní znalosti žáků a zpestří výuka. Možno ústně (dramatická výchova), kdy si žáci např. připraví krátké dialogy – scénky, používají hračky nebo jiné pomůcky, apod. Nebo písemně, kdy je možno se vyjádřit i výtvarně (myšlenkové mapy). V 5. ročníku lze vytvořit i krátké písemné sdělení (např. Jídelníček, Denní program, TV program, Nabídka cestovní kanceláře). V rámci opakovací hodiny (Revision), je vhodné využít projektové vyučování zaměřené na vhodný tematický celek (např. Obchod). Při výuce lze používat maňásky, které odbourávají počáteční ostych mluvit cizím jazykem nebo obavy z chyby a zpestří výuku. Při výuce používá vyučující dříve získané zkušenosti žáků s cizím jazykem.

Vyhledávání a upozorňování na mezinárodní výrazy, přejatá slova z cizích jazyků, shodu nebo podobnost s cizím jazykem
Jednotlivé vyučovací jednotky by měly obsahovat vyvážený poměr aktivních i pasivních činností se zapojením různých smyslů.

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	✚ Tvoří úkoly pro spolužáky, účastní se na plánování výuky, zakládá si práce, vede si vlastní záznamy. ✚ Formuluje vlastní hodnocení, testuje se na PC s možností oprav, praktické aktivity. ✚ Rozvíjí tvořivé myšlení pomocí slovní zásoby. ✚ Poznané věci a děje si uvádí do souvislostí a vytváří si komplexnější pohled na komunikaci ✚ Napodobuje melodii a rytmus jazyka	✚ Motivuje žáky k zájmu cizího jazyka, snaží se navodit příjemnou atmosféru při výuce, probouzí zájem a vytváří pozitivní vztah k cizímu jazyku pomocí poutavých činností, her a písniček. ✚ Využívá pomůcky přiměřené věku dětí ✚ Vede žáky k informačních technologií k získávání informací a řešení úkolů ✚ Učí žáky vnímat a napodobovat melodii a rytmus jazyka
Kompetence k řešení problémů	✚ Diskutuje, pracuje s informacemi, učí se i chybou. ✚ Zdramatizuje příběh, hraje hry, učí se vlastním prožitkem. ✚ Pracuje ve skupině, využívá výuky žák – žák. ✚ Sebehodnotí se, prezentuje svoji práci.	✚ Spoluúčastí se na řešení problému, používá známé situace ze života žáka, umožní vyhledávání potřebné informace (ve slovníku, v textu, apod.), dostatečně vysvětlí a sdělí potřebné informace, vytvoří prostor pro řešení problému. ✚ Povzbuzuje a motivuje žáky.
Kompetence komunikativní	✚ Obsluhuje PC – (multimediální programy, PC testy s možností učení, apod.). ✚ Spoluúčastní se jednoduchých konverzací ✚ Aktivně se zapojuje do společného dění (obrázky, aktuality, zajímavosti k danému tématu) ✚ Rozumí vyslechnutému sdělení, umí ho zopakovat, umí toto jednoduché sdělení použít a nakreslit k němu jednoduchý obrázek, později vybrané části slov a vybraná slova a nejjednodušší mikrodialogy zapsat	✚ Podporuje žáky v dostatečně hlasitém a zřetelném projevu v anglickém jazyce. ✚ Klade žákům takové otázky, na které jednoduše odpovídají. ✚ Zábavnou a hravou formou vede žáky k osvojení si slovní zásoby ✚ Vede žáky k porozumění jednoduchým mikrodialogům, učí žáky využívat „mluvy těla“, vyjadřovat emoce gesty, výrazem obličeje, postojem, aj., vést neverbální dialog pomocí dotyků, zvuků aj. ✚ Učí žáky sebedůvěře, zapojuje je do diskuse ✚ Učitel předkládá různé zdroje a druhy textů, zvukové záznamy, videozáznamy, výukově názorné pomůcky, využívá PC, vytváří prostor pro vyhledávání v textu

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence sociální a personální	✚ Pracuje ve skupině i samostatně. ✚ Vzájemně si spolužáci pomáhají při výuce. ✚ Má pozitivní vztah ke své osobě. ✚ Spolupodílí se na fungování třídy. ✚ Je zodpovědný při práci ve skupině za výsledky, pochválí se. ✚ Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, z nově nabitých vědomostí má pocit sebeuspokojení a sebeúcty	✚ Organizuje práci ve výuce tak, aby žáci před prací ve dvojicích či ve skupině probrali vlastními slovy s ostatními zadaný úkol. ✚ Vede žáky k toleranci a snášenlivosti, pochválí žáka a jeho práci, kladně ho motivuje ✚ Vytváří takové situace, v nichž se žáci spolupodílí na vytvoření anglických pravidel spolupráce. ✚ Vytváří bezpečné prostředí pro žáky ✚ Povzbuzuje žáky, aby v případě potřeby nabízeli svou pomoc. ✚ Vede žáky k tomu, aby neodmítali ani nekritizovali nápady.
Kompetence občanská	✚ Poznává hodnoty druhých lidí. ✚ Využívá hru, spoluúčastní se při rozvoji školy. ✚ Kontroluje zadanou práci. ✚ Poznává tradice jiného státu a porovnává je s tradicemi Českého státu.	✚ Napomáhá žákům vytvářet a formulovat pravidla pro práci v jazykové učebně. ✚ Zajistí multikulturní výchovu, používá pohádky (dobro x zlo), sociálně osobnostní výchova ✚ Předkládá informace o způsobu života v jiném státě ✚ Zprostředkuje divadelní představení pro ostatní v anglickém jazyce ✚ Povzbuzuje žáky, aby k jazykové hře i spolupráci přijímali ostatní a neodmítali nikoho.
Kompetence pracovní	✚ Realizuje se praktickou činností. ✚ Nebrání v činnosti spolužákovi. ✚ Udržuje pořádek a čistotu během a po ukončení pracovního procesu. ✚ Účastní se na výzdobě prostředí, vystavuje žákovské práce. ✚ Spoluvytváří, dodržuje a kontroluje pravidla	✚ Pokud je potřeba - změni pracovní prostředí. ✚ Vytvoří bezpečné a klidné prostředí. ✚ Dostatečně vysvětlí pracovní činnost a ujistí se, že jí žáci rozumí. ✚ Průběžně kontroluje. ✚ Používá různé metody a formy práce vhodné pro určitou věkovou skupinu, je spravedlivý ✚ Vytváří komplexní jazykové aktivity tak, aby žáci mohli vybírat z nabídky vhodné materiály a pomůcky, které nejlépe odpovídají jazykovému úkolu.

15.6 Rozvržení učiva

Očekávané výstupy – 1. období

Učivo	3. ročník
Zvuková a grafická podoba jazyka	+ Výslovnost jednotlivých hlásek, slabik a slov+ Vztah mezi psanou a zvukovou podobou hlásek, slabik a slov+ Intonace ano/ne otázek
Slovní zásoba	+ čísla 1 – 100+ barvy+ třída, škola+ školní potřeby+ domácí zvířata (mazlíčci), zvířata v ZOO+ tělo+ nálady a stavy+ rodina+ oblečení+ jídlo+ oblíbené předměty+ pozdravy
Tématické okruhy	+ domov+ rodina+ škola+ lidské tělo+ jídlo+ oblékání+ zvířata

Výstupy	3. ročník
POSLECH S POROZUMĚNÍM	Vyslovuje a čte nahlas foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje.
	Rozumí jednotlivým pokynům a otázkám, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností. Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal. Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.
MLUVENÍ	Použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
	Představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co vlastní, má rád /nerad za použití jednoduchých slovních spojení. Osvojují si a umí užívat základní slovní zásobu v komunikačních situacích Používá abecední slovník, učebnice a dvojjazyčný slovník Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů: časopisy, obrazové materiály, aj. Získává zkušenosti při práci s různými typy informací: časopisy, DVD, CD, prospekty, inzeráty, návody
	Porozumí významu slov, slovních spojení, které se týkají k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu

Očekávané výstupy – 2. období

Učivo	4. ročník	5. ročník
Zvuková a grafická podoba jazyka	✚ Výslovnost jednotlivých hlásek, slabik a slov. ✚ Vztah mezi psanou a zvukovou podobou hlásek, slabik a slov. ✚ Intonace ano/ne otázek. ✚ Fonetická abeceda.	✚ Souhlásky a samohlásky. ✚ Přízvuk slov. ✚ Intonace ve větě. ✚ Fonetická abeceda.
Slovní zásoba	✚ abeceda ✚ čísla 1 – 100 ✚ sport ✚ místnosti v bytě/domě ✚ zdraví a nemoci ✚ obchody a místa ve městě ✚ záliby a činnosti ve volném čase ✚ počasí ✚ čas, vyučovací předměty a rozvrh ✚ dny v týdnu, měsíce, roční období ✚ čas a časové údaje ✚ každodenní činnosti ✚ oblečení	✚ já, moje rodina a moji kamarádi ✚ zájmové činnosti a sporty, režim dne ✚ domov, dům, pokoje ✚ škola, předměty ve škole, vyučovací předměty ✚ město, budovy, obchody ✚ části lidského a zvířecího těla ✚ počasí ✚ jídlo a pití ✚ kalendářní rok a časové údaje ✚ oblečení ✚ volný čas a zábava
Tématické okruhy	✚ domov ✚ rodina ✚ škola ✚ lidské tělo ✚ jídlo ✚ oblékání ✚ kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) ✚ zvířata ✚ volný čas	✚ já ✚ moje rodina ✚ můj den ✚ každodenní činnosti ✚ zájmy ✚ volný čas ✚ domov ✚ škola ✚ město ✚ lidské tělo ✚ jídlo a pití ✚ oblékání ✚ kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) ✚ zvířata ✚ příroda ✚ počasí

Výstupy	4. ročník	5. ročník
POSLECH S POROZUMĚNÍM	Porozumí krátkým a jednoduchým otázkám učitele souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností.	
	Rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojeným tématům. Porozumí významu slov a slovních spojení vztahující se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu a porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu.	
	Zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech) v krátkém a jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu.	Žák zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu.
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	Najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech), činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	
	Rozpozná známá slova a slovní spojení a jednoduché věty (např. zvířata, činnosti, bydlení, město, nakupování, oblečení nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života.	Rozpozná známá slova a slovní spojení a jednoduché věty (např. zvířata, činnosti, bydlení, město, nakupování, oblečení nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu vztahující se k osvojovaným tématům
	Porozumí významu slov, slovních spojení, které se týkají k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu. Porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům a je podpořen obrazem.	

Výstupy	4. ročník	5. ročník
MLUVENÍ	Účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech, nebo se na podobné informace zeptá.	Použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech. Účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá
	Představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co vlastní, má rád /nerad za použití jednoduchých slovních spojení. Sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech, spolužácích, zvířatech, o místě kde bydlí (např. co dělají, co mají na sobě, kde bydlí, co mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět.	Představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co vlastní, má rád /nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět. Sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech, spolužácích, zvířatech, o místě kde bydlí (např. co dělají, co mají na sobě, kde bydlí, co mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět. Popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět.
	Reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky o členech své rodiny, kamarádech, spolužácích, zvířatech, o místě kde bydlí (např. co dělají, co mají na sobě, kde bydlí, co mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět. Odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o zvířatech, počasí, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět.	
		Zeptá se na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech, číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět.

Doporučené dětské časopisy

UFIN- Angličtina pro děti

Doporučené hry

Bingo, Simon says, Mathcorner, What's missing?, Stone-Scissors-Paper, Shark, Hide-and-Seek, Chinessewhispers, Stolní hry, Hádanky, Pexesa, Obrázkový diktát, Kimovy hry, Člověče, nezlob se, Kostky, Křížovky, Doplnovačky, Pan Čáp ztratil čepičku, Land on a word (Zejména první hodiny mohou být plné zábavných aktivit, jako je kreslení, poslech pohádek, písniček, říkánek, hádání, apod. Později pokračujeme hrou nebo zařazujeme další aktivity. Pokud se jedná o hru, kde si žák osvojí dovednosti nebo znalosti, mnohdy lze „hru“ vyjádřit mnoha aktivitami).

Doporučené pomůcky

kartičky, nástěnné obrazy, počítadlo, písmenková abeceda (skládání slov), číslice, hračky, papírové skládanky (oblečení), PC, audio-video technické pomůcky, knihy, časopisy, omalovánky, pexeso, loutka, mapy, hodiny, LogicoPiccolo (Early Bird) Smart board (interaktivní tabule)

Doporučené pohádky k dramatizaci

Little Red Riding Hood
Jack and the Beanstalk
Stone Soup Mickey
Millie and Mut

Pohádky vhodné ke čtení a vypravování

Poznáš tyto pohádky?

Little Red Riding Hood
Now White and the Seven Dwarfs
Cinderella
Sleeping Beauty
Jack and the Beanstalk
Beauty and the Beast
The Ugly duckling
The King's clothes

Projekty

About me
My school
Sports
Your town
People
My family

Doporučené písně

Colours, Happy Birthday, The English Alphabet, Ten Little Monsters, Jingle Bells, We Wish You a Merry Christmas, Hickory Dickory Dock!, Are You Sleeping, Ten Green Bottles; Where is Lucy, I Need Brown Teddy Bear, It's Time For School, Head and Shoulders, Hokey Cokey, If You're Happy, Goodbye Summer, The Four Seasons Song, The Sun Is Shining

Hello Superstars!, One two three, Stand up!, I'm teenager, What's this?, Good morning, Do you know Paul?, You've got two hands, Have you got a black skirt?, Do you like apples?, There's a big fat lion, Goodbye girls and boys!, Alphabet rap, Music time, I can't swim, Where are you?, Please come in, It's snowing here on me, I play basketball, They were big, We're at the end!

One, two, three, ABC, There were ten in the bed, My Bonnie, My favourite day, Hickory dickory dock, If you're happy and you know it, Our town, Head, shoulders, knees and toes

Učebnice a literarura

Angličtina pro 3., 4., 5., ročník základní školy – Marie Zahálková – SPN
(Pupil's Book, Workbook, Teacher's Book)

Chit Chat 1, 2 – P. Shimplon a C. Bradshaw – OXFORD
(Class Book, Pracovní sešit, Metodická příručka)

Project 1 – Tom Hutchinson – OXFORD – Third edition
(Student's book, Pracovní sešit + CD rom, Teacher's book)

Angličtina pro malé školáky – M. Zahálková - SPN

Anglický nápadníček – pro učitele a rodiče (nejen) dětí s dyslexií, které začínají s angličtinou – OXFORD

Učíme se anglicky s křížovkami 1. a 2. – nakl. JUNIOR

Angličtina plná her – J. Hanšpachová, Z. Řandová – PORTÁL

CD ROM

Angličtina 1 pro malé školáky – TERASOFT

Angličtina 2 pro školáky – TERASOFT

Angličtina pro nejmenší – Bolek a Lolek

Dobrodružná angličtina - sitcom

Project 1 – Interactive CD-ROM

Project 1 – Audio Class CDs 1-6

16 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Předmětem školního hodnocení je průběh činnosti, výsledek nebo chování. Při hodnocení je třeba oprostit se od emocionální stránky, předmětem hodnocení není žák a jeho vlastnosti a schopnosti. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování každého žáka je plně v kompetenci příslušného vyučujícího, který zodpovídá za jeho správnost, spravedlivost a objektivitu. Vyučující se při hodnocení řídí závazně těmito pravidly a odbornými zkušenostmi s hodnocením.

Každému hodnocení musí bezpodmínečně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude hodnocen. Kritéria hodnocení stanovuje vyučující ve vztahu ke klíčovým kompetencím rozvíjeným v daném předmětu a očekávaným výstupům na konci daného období.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získá informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje.

Hodnocení žáka vychází ze stanovení jasných cílů a konkrétních kritérií, jimiž lze žakovu činnost a její výsledky poměřovat, na jejichž základě může i žák hodnotit svou práci. Nedílnou součástí hodnocení bude i návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

16.1 Způsoby hodnocení

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka v průběhu roku (průběžné hodnocení) a závěrečné hodnocení na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

Průběžné hodnocení žáka se zachycuje do žakovské knížky. Vyučující jej zapisuje nejpozději do jednoho týdne od zkoušení nebo vzniku důvodu pro hodnocení.

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Pololetní vysvědčení je vydáváno jako výpis, který žák neodevzdává. Závěrečné vysvědčení zůstává žákovi.

16.2 Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení prospěchu žáků

- ✦ naplňování klíčových kompetencí a výstupů z jednotlivých vyučovacích předmětů s přihlédnutím k míře postižení a dalším limitujícím faktorům,
- ✦ individuální pokroky žáka,
- ✦ úroveň komunikačních dovedností,
- ✦ aktivita a zájem při řešení zadaných úkolů, činností a problémů,
- ✦ schopnost sebepoznání a sebehodnocení,
- ✦ kvalitativní změny v dovednostech a postojích,
- ✦ míra samostatnosti,
- ✦ schopnost tolerance a vzájemné pomoci,
- ✦ dosažená manuální zručnost a úroveň samostatné práce.
- ✦ zodpovědnost za své chování

Pravidla pro hodnocení chování žáků a udělení výchovného opatření

Vedeme žáky k zodpovědnosti za své chování. Snažíme se vysvětlovat význam opatření, případné důsledky přestupků. Klademe důraz na prevenci negativních jevů.

16.3 Kritéria hodnocení žáků

- ✦ Žáci jsou hodnoceni ve všech povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem pro příslušný ročník.
- ✦ Při hodnocení se přihlíží k celé osobnosti žáka, jeho eventuálním poruchám učení, individuálním zvláštnostem, snaze, pílí, přihlíží se k věkovým zvláštnostem žáka, i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- ✦ Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci učitelé uplatňují přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Učitelé klasifikují jen probrané a procvičené učivo. Učitel přistupuje k hodnocení s vědomím motivační funkce hodnocení (vede žáka ke snaze zlepšit se) a jeho formativního významu (sděluje žákovi, jak si vede, a stimuluje ho k lepším výkonům).
- ✦ Součástí hodnocení je i sebehodnocení žáků, jejich snaha a schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy.
- ✦ Pro hodnocení a klasifikaci se používá různých druhů a forem zkoušek, jejichž klasifikace má různou váhu. Celkové hodnocení žáka se tedy neurčuje matematickým průměrem. Do celkového hodnocení se promítá nejen úroveň vzdělání, které dosáhl vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP, ale i úroveň kompetencí. Výsledná známka, případně slovní

hodnocení za klasifikační období musí odpovídat známám a slovnímu hodnocení, které žák získal, a doplňujícímu slovnímu hodnocení, které bylo sděleno žákovi a jeho zákonnému zástupci v průběhu klasifikačního období.

- ✦ Hodnocení chování žáka i při akcích školy je nedílnou součástí celkového hodnocení žáka. Všechny projevy porušování norem chování, agresivity (včetně verbálních forem), netolerance, výskyt a požití návykových látek je povinen okamžitě řešit ten pedagogický pracovník, který je projevu přítomen (popř. vykonává dohled). V co nejkratší době informuje třídního učitele, v případě závažnějších přestupků ředitelku školy.

Kritéria hodnocení prospěchu

- ✦ ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- ✦ schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů,
- ✦ kvalita myšlení, především logika, samostatnost a tvořivost,
- ✦ vztah a postoje k práci, organizace vlastní práce, sebekontrola, udržování pořádku na pracovišti, schopnost spolupracovat, snaha dokončit práci v požadované kvalitě a termínu,
- ✦ osvojení účinných metod samostatného studia, práce s informacemi, osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- ✦ estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a přístup k estetizaci školního prostředí,
- ✦ dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví a péče o životní prostředí,
- ✦ vhodné a šetrné zacházení s pomůckami, potřebami, sportovním náčiním a náradím.

Kritéria hodnocení chování

- ✦ dodržování obecných norem soužití ve školním kolektivu,
- ✦ dodržování pravidel chování stanovených školním řádem,
- ✦ dodržování pokynů pedagogických pracovníků a dalších zaměstnanců školy.

Opatření k posílení kázně nebo snížené známky z chování vychází :

- ✦ ze závažnosti přestupku,
- ✦ z četnosti a opakování přestupku;
- ✦ z hodnocení žáka ostatními pedagogickými pracovníky,
- ✦ z toho, zda v předchozím klasifikačním období již žákovi bylo uděleno některé z opatření na posílení kázně nebo zda mu byla snížena známka z chování,
- ✦ z charakteru a četnosti zápisů v žákovské knížce, které mají vliv na posouzení chování žáka.
- ✦ Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

16.4 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Nedílnou součástí procesu hodnocení je sebehodnocení žáka, které je zároveň významnou kompetencí, kterou chceme žáka naučit. K rozvíjení žákovy dovednosti sebehodnocení používají pedagogičtí pracovníci různé metody a formy práce přiměřené věku a individuálním schopnostem žáků.

Ačkoliv závěrečné hodnocení za určité období je na vyučujícím, žáci se od začátku přibírají k diskusi, aby jim byla jasná hodnotící kritéria a dál se posilovala jejich dovednost sebehodnocení.

Sebehodnocení žáků se realizuje ústní nebo písemnou formou. Žáci se vyjadřují například k tomu, jak vidí své zvládnutí učiva.

Součástí vyučování je tzv. reflexe procesu (vyučující zařazuje čas na reflexi do plánu dne), tj. žáci hovoří o tom, jaké dovednosti (kompetence) potřebovali ke zvládnutí úkolu, co příště musí udělat jinak, jak a proč. Také se učí shodnout se ve skupině v názoru na kvalitu výsledku či efektivitě postupu.

16.5 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

1 – velmi dobré - chování je v souladu s pravidly chování danými školním řádem nebo dalšími platnými dohodnutými pravidly, např. žákovská pravidla, třídní pravidla; drobné přestupky se snaží žák napravit

2 – uspokojivé - v chování žáka se často objevují přestupky proti pravidlům chování danými školním řádem nebo dalšími platnými dohodnutými pravidly a žák nemá snahu o zlepšení svého chování

3 – neuspokojivé - žák závažně porušil pravidla chování daná školním řádem.

Hodnocení chování žáka na vysvědčení navrhuje třídní učitel.

Klasifikace zahrnuje úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, přihlíží k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka, obsahuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu 1, 2, 3, 4 nebo 5. Nepovinné předměty se hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu 1, 2, 3, 4 nebo 5.

Do žákovské knížky se mohou pro zjemnění klasifikace používat i zápisy 1/2, 2/3, 3/4, 4/5.

Základní kritéria klasifikačních stupňů:

- 1** – výsledky vzdělávání žáka jsou v souladu s učebními osnovami předmětu, žák zvládá výstupy daného ročníku v podstatě v plném rozsahu, jeho píle a přístup ke vzdělávání je hodnocena jako výborná, žák pracuje často i nad rámec základních požadavků,
- 2** – výsledky vzdělávání žáka jsou většinou v souladu s učebními osnovami předmětu, žák zvládá výstupy daného ročníku s méně častými obtížemi, jeho píle a přístup ke vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá, žák plní svědomitě zadané úkoly,
- 3** – výsledky vzdělávání žáka jsou v podstatě v souladu s učebními osnovami předmětu, žák zvládá výstupy daného ročníku s častými obtížemi, které má snahu napravit, jeho píle a přístup ke vzdělávání je hodnocena jako dobrá, žák plní zadané úkoly s nepravidelnými výkyvy,
- 4** – výsledky vzdělávání žáka jsou často v rozporu s učebními osnovami předmětu, žák s obtížemi zvládá výstupy daného ročníku, jeho píle a přístup ke vzdělávání je hodnocena jako dostatečná, žák má časté výkyvy v přístupu k zadaným úkolům,
- 5** - výsledky vzdělávání žáka nespĺňují učební osnovy předmětu, žák nezvládá výstupy daného ročníku, jeho píle a přístup ke vzdělávání je hodnocena jako nedostatečná, žák odmítá plnit i základní úkoly ve výuce.

Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Celkové hodnocení žáka na vysvědčení se vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním** – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupně prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- b) prospěl(a)** – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný,
- c) neprospěl(a)** – je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný.

15.6 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Základem hodnocení je poskytování zpětné vazby: informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku (správně, nesprávně, málo, příliš atd.), nikoliv však posuzování kvalit žáka (šikovný, schopný, pilný atd.) Okamžitou zpětnou vazbu považujeme za jeden ze stěžejních faktorů efektivního učení, zatímco posuzování kvalit žáka je naopak rizikovým postupem, který může učení blokovat. Při poskytování zpětné vazby (popisem nebo konstatováním) je kladen důraz na vhodnou formulaci - přednost se dává pozitivnímu vyjadřování. Učitelé se snaží získávat také zpětnou vazbu od žáků, tj. žáci mají prostor k vyjádření k průběhu výuky (např. vyjádření v komunitním kruhu, formou ankety apod.).

Odehrává se zpravidla ve dvou hlavních rovinách. V té první, okamžité, se jedná o neustálou komunikaci mezi učitelem a žákem, která probíhá při výuce. Jedná se většinou o hodnocení na úrovni ústní komunikace a má hlavně hodnotu motivační pro další činnosti.

Vyučující se snaží v hodnocení zachytit všestrannost žákovy práce.

Žákovy práce (napříč předměty), ukázky, co žák zvládl (vše nebo jen výběrově, doklady o rozdílu na začátku a po dokončení učení) se průběžně zakládají do tzv. portfolia. Žáci jsou bráni jako spolutvůrci svého portfolia, tj. spolurozhodují, které ukázky budou do něj zařazeny. Portfolia jsou nepostradatelnou součástí rozhovorů s rodiči o vzdělávání jejich dětí.

Písemné zkoušení žáků 1. a 2. ročníku musí být přiměřené zvládnuté úrovni čtení s porozuměním a písemnému vyjadřování.

Žákům jsou zadávány i klasické „písemné práce“; zkoušení probíhá např. na konci tematického celku. Souhrnnější písemné práci předchází důkladné opakování látky. Při rozhodování o výsledné známce za klasifikační období nemůže výsledek zásadně ovlivňovat jedna práce žáka, rozhodující je výkon během celého období.

Podklady pro klasifikaci a slovní hodnocení žáka jsou shromažďovány v průběhu celého období školního vyučování. Frekvence je v kompetenci příslušného vyučujícího tak, aby byl žák hodnocen z daného předmětu nejméně jednou za měsíc. Výjimku tvoří žákova dlouhodobá nepřítomnost ve výuce.

Na vysvědčení, která jsou vydávána pololetně, jsou vždy hodnoceny výsledky práce žáka za příslušná období.

16.7 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

- ✦ Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- ✦ Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- ✦ Žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- ✦ Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- ✦ Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.
- ✦ V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

16.8 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí zákonem č. 178/2016 Sb. a jeho pravidla jsou stanovena pro jednotlivé žáky v individuálním vzdělávacím plánu. Žáci mohou být hodnoceni klasifikačními stupni i slovním hodnocením.

Pravidla pro hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb, slovní hodnocení, formativní hodnocení. Slovní hodnocení vede žáky k tomu, aby si uvědomili, proč se učí a čemu se učí. Rozvíjí rovněž sebehodnocení žáka. Slovní hodnocení obsahuje doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Formativní hodnocení poskytuje okamžitou zpětnou vazbu. Je zaměřené na průběžné interaktivní hodnocení vzdělávacích pokroků žáka a s ním vyhodnocování jeho potřeb ve vztahu k dosažení stanovených cílů. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevují specifické vzdělávací potřeby (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací). Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

Způsoby hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- ✦ Žáci, u nichž je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem rodičů během celého jejich vzdělávání hodnoceni z mateřského jazyka a jiných jazyků slovně.
- ✦ U žáků s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny. Kromě slovního hodnocení v jazycích a matematice, lze u žáků se specifickými poruchami učení hodnotit slovně po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Užití tohoto postupu závisí na konkrétním žákovi i na metodách, užívaných při výuce, které jej mohou znevýhodňovat. Jakmile žák překoná nejvýraznější potíže, je možné postupně přecházet k běžné klasifikaci.

- ✦ Za určitých okolností může být pro žáka výhodnější klasifikace známkou s tím, že se specifická porucha vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce Při uplatňování všech těchto možností postupujeme velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření.

17 AUTOEVALUACE ŠKOLY

17.1 Cíle autoevaluace

Autoevaluace (sebeevaluace) je nástrojem hodnocení kvality školy a nástrojem marketingového řízení školy. Je podkladem pro formulace strategie školy (poslání, cíle a úkoly).

17.2 Fáze evaluace

- + vymezení a pochopení problému
- + plánování
- + sběr informací
- + analýza informací
- + prezentace a formulace závěru, doporučení

17.3 Oblasti autoevaluace

Hlavní oblasti vlastního hodnocení školy jsou dány Vyhláškou č. 15/2005 Sb.

- + podmínky ke vzdělávání na škole,
- + průběh vzdělávání,
- + spolupráce se žáky, rodiči a dalšími osobami se vztahem ke vzdělávání ve škole,
- + výsledky vzdělávání,
- + řízení školy a pedagogických pracovníků, odborný růst pedagogických pracovníků
- + úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

17.4 Nástroje a kritéria autoevaluace školy

Oblasti hodnocení	Kritéria hodnocení	Nástroje hodnocení	Časové rozvržení	Kdo?
Podmínky ke vzdělávání na škole	Změna oproti minulému stavu (materiální, prostorové, hygienické)	Pozorování, srovnávání Revize, kontroly	1 x ročně dle plánu revizí	ředitel školy ředitel školy, technik BOZP, kontrolní orgány
Průběh vzdělávání	Plnění stanoveného učiva v jednotlivých předmětech, soulad s ŠVP	Kontrola třídních knih Hospitace Sebehodnocení učitele	2 x ročně nejméně 2 x ročně u každého pedagoga 2 x ročně (pololetí)	ředitel školy, vyučující ředitel školy vyučující
	Spokojený žák Spokojený rodič	Rozhovor, anketa Rozhovor, den otevřených dveří	průběžně 2 x ročně (konzultační hodiny)	vyučující třídní učitel, vyučující
Spolupráce se žáky, rodiči a dalšími osobami se vztahem ke vzdělávání ve škole	Vztah žák – pedagog Setkávání, účast na akcích zaměřených na spolupráci (rodičovské schůzky, konzultace, vystoupení, společné aktivity, pomoc škole apod.)	Ankety, „vysvědčení pro školu nebo učitele“ Prezenční listiny	1 x za 2 roky	žák – třídní učitel organizátor akce
Výsledky vzdělávání	Zvládnutí očekávaných výstupů z jednotlivých předmětů na konci 1. stupně.	Přehled výsledků prospěchu žáků	1 x ročně	ředitel školy
		Záznamy v ŽK	2 x ročně	třídní učitel, ředitel školy
		Výsledky žáků v soutěžích	průběžně	organizátor soutěže
		Srovnávací testy (Kalibro, Scio)	1 x ročně	ředitel školy
		Vnitřní srovnávací testy z jednotlivých předmětů	3. a 5. ročník (1 x ročně)	vyučující předmětů
		Výsledky vzdělávání (výstavy, prezentace) a analýza prací	průběžně	vyučující, ředitel školy, žáci, rodiče aj.

Oblasti hodnocení	Kritéria hodnocení	Nástroje hodnocení	Časové rozvržení	Kdo?
Řízení školy a pedagogických pracovníků, odborný růst pedagogických pracovníků	Počet žáků – naplněnost kapacity školy	Přehledy stavu žáků	1 x ročně	ředitel školy
	Vzdělání pedagogických pracovníků	Zápis do 1.r.	1 x ročně	ředitel školy
	Naplnění plánu DVPP	Demografický průzkum – počty dětí daného věku	1 x ročně	ředitel školy
	Kvalita DVPP	Doklady o dosaženém vzdělání	průběžně	pedagogové
		Kontrola plánu DVPP	1 x ročně po absolvování DVPP	ředitel školy pedagogové
Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	Soulad s ŠVP, změna oproti minulému stavu, splnění cílů, úkolů apod.	Analýza SWOT	1 x ročně	Pedagogové
		Analýza dokumentů	1 x ročně	vyučující, ředitel školy
	Dostatek finančních prostředků	Analýza rozpočtu	nejméně 2 x ročně	ředitel školy
	Uplatnění žáků na 2. stupni ZŠ	Dotazník, rozhovor	1 x za 2 roky	